

100
CUMHURİYET'İN YÜZÜNCÜ YILI

HEPDAK
2013

1. ULUSLARARASI

HEMŞİRELİK EĞİTİMİNİN GELECEĞİ KONGRESİ

*Akreditasyonun Getirdiği Yenilikler
ve Hemşirelik Eğitiminin Dönüşümü*

Çevrimiçi

BİLDİRİ KİTABI

20-22
EYLÜL
2023

Dalya

www.hegk2023.com

İçindekiler

DAVET YAZISI	5
KURULLAR	6
BİLİMSSEL PROGRAM	7
SÖZLÜ BİLDİRİLER	10
SB-1 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SANAL KAÇIŞ ODASI UYGULAMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.....	14
SB-2 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİSİ YETERLİLİK ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	15
SB-3 SİMÜLASYON VE VİDEO GÖSTERİMİ YÖNTEMLERİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AMELİYAT ÖNCESİ VE AMELİYAT SONRASI BAKIM VERME DÜZEYLERİ ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA.....	16
SB-4 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SAĞLIK OKURYAZARLIĞI DÜZEYİNE ETKİSİ: PROSPEKTİF KOHORT ÇALIŞMASI	17
SB-5 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE YAPAY ZEKANIN YERİ	18
SB-6 HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME YÖNETİM SİSTEMİ OLAN MOODLE PLATFORMUNU KULLANIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ	19
SB-7 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN 21. YÜZYIL BECERİLERİ İLE KARIYER KARARI VERME DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	20
SB-8 SAĞLIK PROFESYONELLERİNİN VE HASTALARIN AKILCI İLAÇ KULLANIMI KONUSUNDA FARKINDALIKLARININ ÖNEMİ	21
SB-9 VIEWS AND EXPECTATIONS OF GRADUATE NURSING STUDENTS TOWARDS POSTGRADUATE EDUCATION	22
SB-10 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ VE KANITA DAYALI UYGULAMAYA İLİŞKİN TUTUMLARININ BELİRLENMESİ	23
SB-11 YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN YETERLİLİK DÜZEYLERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER	24
SB-12 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK TUTUMLARI VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER.....	25
SB-13 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ DERSİ ALAN ÖĞRENCİLERİN UYGULAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.....	26
SB-14 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ DERSİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ.....	27
SB-15 SAĞLIK BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN LİSANS EĞİTİMLERİNDE METAVERSE VE DİJİTAL TEKNOLOJİYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ.....	28
SB-16 HEMŞİRELİK ESASLARI DERSİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİ VE İLETİŞİM BECERİLERİNE ETKİSİ	29
SB-17 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE SANAL GERÇEKLIK TEKNOLOJİSİNİN KULLANIMI: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMALAR ÜZERİNDEN BİR SİSTEMATİK DERLEME	30
SB-18 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ FARKINDALIĞI, İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ENDİŞELERİ İLE HEMŞİRELİKTE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ	31
SB-19 İNME TANILI HASTALARA UYGULANAN DOKU PLAZMİNOJEN AKTİVATÖRÜNE İLİŞKİN HEMŞİRELERE VERİLEN EĞİTİMİN KAYGI DÜZEYİNE ETKİSİ.....	32

SB-20 KRONİK KALP YETERSİZLİĞİ OLAN BİREYLERDE DİYETE UYUM VE ÖZ BAKIM DAVRANIŞLARI İLE YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ÖRNEĞİ	33
SB-21 SOSYAL GİRİŞİMCİLİK YETKİNLİK ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE SÜRÜMÜNÜN GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI	34
SB-22 İNFERTİLİTE VE ÜREMeye YARDIMCI TEKNİKLER DERSİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN İNFERTİLİTEYE YÖNELİK TUTUMLARI ÜZERİNE ETKİSİ	35
SB-23 HEMŞİRELİK EĞİTİMİ ÜZERİNE 2000-2023 YILLARI ARASINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN EĞİLİMLERİ: BİR İÇERİK ANALİZİ	36
SB-24 HASTALARIN HEMŞİRELİK EĞİTİMİNE KATKIDA BULUNMAYA İLİŞKİN TUTUMLARININ BELİRLENMESİ	37
SB-25 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK KLİNİK UYGULAMADA GERÇEKLEŞTİRİLEN UYUM EĞİTİMİ	38
SB-26 HEMŞİRELİKTE YETERLİK TEMELLİ EĞİTİM	40
SB-27 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE ETİK EĞİTİMİ: FİLM ANALİZİ YÖNTEMİNİN ETKİSİ	41
SB-28 GÜNÜMÜZ HEMŞİRELİK UYGULAMALARINDA SPİNAL MUSKÜLER ATROFİ'Lİ ÇOCUK VE AİLELERİNİN YERİ	42
SB-29 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE DİJİTAL HİKAYELEME KULLANIMI	43
SB-30 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI RİSKLERİNİN BELİRLENMESİ	44
SB-31 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AKILLI TELEFON DERS İÇİ SİBER AYLAKLIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ	45
SB-32 MEZUNİYET AŞAMASINDA HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN HEMŞİRELİK YETERLİĞİ VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER: ÖZ-YETERLİĞİN ROLÜ	46
SB-33 HEMŞİRELİK BAKIMINDA ROY ADAPTASYON MODELİNİN KULLANIMI	47
SB-34 ETİK DUYARLILIĞIN VE ŞEFKATLİ İLETİŞİMİN HASTA MERKEZLİ BAKIM YETKİNLİĞİNE ETKİSİ	48
SB-35 AKRAN YÖNDERLİĞİ MODELİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BİREYSEL, SOSYAL VE AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME	49
SB-36 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE SAĞLIK DERSİNİN KÜRESEL ISINMA BİLGİ VE TUTUM İLE EKO-ANKSİYETE DÜZEYİNE ETKİSİ	50
SB-37 HEMŞİRELİKTE ÖĞRETİM VE HEMŞİRELİKTE YÖNETİM SON SINIF UYGULAMALI DERS KAZANIMLARI: ÖĞRENCİ ÖZ-DEĞERLENDİRMESİ	51
SB-38 COVID-19 PANDEMİSİNDE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM İLE TEMEL HEMŞİRELİK BECERİLERİNİ ÖĞRENME DURUMU	52
SB-39 HEMŞİRELİKTE BİLİŞİM DERSİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIK VE SAĞLIK BAKIMINDA BİLGİSAYAR KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMA ETKİSİ: YARI DENEYSEL ÖN TEST- SON TEST ÇALIŞMA	53
SB-40 TÜRKİYE'DE YAŞANAN DEPREM SONRASI UZAKTAN EĞİTİM ALAN VE ALMAYAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN STRES, BİLİŞSEL ESNEKLİK VE KONTROL DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	54
SB-41 JİGSAW TEKNİĞİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME SORUMLULUĞU VE AKADEMİK MOTİVASYONLARI ÜZERİNE ETKİSİ	55
SB-42 HEMŞİRELERİN KARIYER ENGEL ALGILARI VE İŞTEN AYRILMA NİYETLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ: TANIMLAYICI KESİTSEL ARAŞTIRMA	56

SB-43 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN DEPREM SONRASI UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK ÖZ-YETERLİK ALGILARI VE TUTUMLARI: TANIMLAYICI VE KESİTSEL BİR ÇALIŞMA	57
SB-44 HEMŞİRELİK ETİK EĞİTİMİNİN ETKİNLİĞİNİN VE ÖĞRENCİ MOTİVASYONUNA ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	58
SB-45 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİ VE AKADEMİSYENLERİN GÖZÜNDEN EĞİTİMİN DÖNÜŞÜMÜ: NİTELİKSEL ARAŞTIRMA	59
SB-46 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN VE MEZUNLARININ YETKİNLİKLERİNE İLİŞKİN ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: GÜNCEL KONULAR VE GELECEKTEKİ ARAŞTIRMALAR İÇİN ÖNERİLER	60
SB-47 2023 YÜKSEKÖĞRETİM PROGRAMLARI VE KONTENJANLARI KILAVUZU DOĞRULTUSUNDA HEMŞİRELİK EĞİTİMİNİN GELECEĞİ	61
SB-48 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVİRİMİÇİ EĞİTİMDE PSİKOMOTOR BECERİ ÖĞRENME DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA	62
SB-49 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNE VERİLEN WEB TABANLI ÇOCUKLARDA AĞRI YÖNETİMİ EĞİTİMİNİN ETKİSİ	63
SB-50 360 DERECE ETKİLEŞİMLİ VİDEO TEKNOLOJİSİNİN HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE KULLANIMI: BİR KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI	64
SB-51 ÖĞRENCİ HEMŞİRELERİN KLİNİK UYGULAMADA MESLEKTAŞ İLİŞKİLERİ DENEYİMLERİ: FENOMENOLOJİK NİTEL BİR ÇALIŞMA	65
SB-52 BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİNDE OKUYAN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN CERRAHİ HASTALIKLAR HEMŞİRELİĞİ LİSANS DÜZEYİ TEORİK ÖĞRETİMİNDE TAKIM BAZLI ÖĞRENME MODELİNE YÖNELİK DENEYİMLERİNİN VE ÖZ YÖNETİMLİ ÖĞRENME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: KARMA YÖNTEMLİ BİR ÇALIŞMA	66
SB-53 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMALARA YÖNELİK TUTUMLARI	67
SB-54 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ALGILADIKLARI KARIYER ENGELLERİ İLE KARIYER YETKİNLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	68
SB-55 REHBER HEMŞİRELİK KAVRAMI	69
SB-56 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE KESİCİ DELİCİ ALET YARALANMALARININ İNCELENMESİ: PROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA	70
SB-57 SAĞLIK BİLİMLERİ EĞİTİMİNDE ÖĞRENME ANALİTİĞİ: SİSTEMATİK BİR DERLEME 71	
SB-58 HEMŞİRELİKTE KURAM VE MODELE DAYALI HASTA EĞİTİMİ ARAŞTIRMALARININ İNCELENMESİ: BİR SİSTEMATİK DERLEME	72
SB-59 SON SINIF HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM BECERİLERİNİN 360 DERECE DEĞERLENDİRİLMESİ: RETROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA	73
SB-60 FARKLI ÖĞRETİM VE PERFORMANS DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ İLE YÜRÜTÜLEN BİR DERS ÖRNEĞİ: HEMŞİRELİKTE BİLİŞİM DERSİ	74
SB-61 HEMŞİRELERİN ÇALIŞMA ORTAMI DEĞERLENDİRMELERİ İLE TIBBİ HATA YAPMA EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	75
SB-62 İLETİŞİM EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMADAKİ İLETİŞİM BECERİLERİNE ETKİSİ: YARI DENEYSSEL BİR ÇALIŞMA	76
SB-63 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE GELECEKTE ÖĞRETİM ELEMANLARININ ROLÜ	77
SB-64 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE WEB VE MOBİL UYGULAMAYA DAYALI HEMŞİRELİK BAKIM PLANI OTOMASYONUNUN ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	78
SB-65 AKRAN EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMA SIRASINDAKİ STRES DÜZEYLERİNE VE BAŞ ETME DURUMLARINA ETKİSİ	79

DAVET YAZISI

Değerli Meslektaşlarımız,

20-22 Eylül 2023 tarihlerinde çevrim içi olarak gerçekleştirmeyi planladığımız **“1.Uluslararası Hemşirelik Eğitiminin Geleceği Kongresi: Akreditasyonun Getirdiği Yenilikler ve Hemşirelik Eğitiminin Dönüşümü”** temalı kongremizi duyurmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Önceki yıllarda ulusal düzeyde düzenlediğimiz üç sempozyumu, bu yıldan itibaren uluslararası düzeyde kongre olarak düzenlemek için yola çıktık. Pandemi sürecinde hemşirelik eğitiminde ve akreditasyon çalışmalarında önemli değişiklikler yaşandı. Bu bağlamda kongrenin temasını **“Akreditasyonun Getirdiği Yenilikler ve Hemşirelik Eğitiminin Dönüşümü”** olarak belirledik. Kongre boyunca tema çerçevesinde paneller ve konferanslarda akreditasyon çalışmalarındaki yenilikleri, iyi uygulama örneklerini ve özellikle pandemi ile birlikte hızlanan hemşirelik eğitiminin dönüşümünü konuşmayı planlıyoruz. Kongremizde ayrıca sözlü bildiri oturumları ve çeşitli kurslarda yer alacaktır.

Siz değerli katılımcılarımız ile hep birlikte öğreneceğimiz ve iyi bir hemşirelik eğitimi için birbirimizi geliştireceğimiz kongremizin hemşirelik eğitime katkı sağlayacağını düşünüyoruz. Düzenleme Kurulu olarak göstereceğiniz ilgi ve destek için şimdiden teşekkür ediyoruz. Sizlerle kongremizde buluşmayı sabırsızlıkla bekliyoruz. Bir sonraki kongremizi yüz yüze gerçekleştirebilmeyi umut ederek esenlik ve sağlık dolu günler dileriz.

Saygılarımızla.

KONGRE EŞ BAŞKANI

Prof. Dr. Dilek ÖZMEN
HEPDAK BAŞKANI

KONGRE EŞ BAŞKANI

Doç. Dr. Havva YÜRÜMEZOĞLU
HEMED BAŞKANI

KURULLAR

Kongre Onursal Başkanları

Prof. Dr. Gülseren KOCAMAN
Prof. Dr. Hülya OKUMUŞ

Kongre Başkanları

Prof. Dr. Dilek ÖZMEN
Doç. Dr. Havva ARSLAN YÜRÜMEZOĞLU

Kongre Sekreterleri

Prof. Dr. Medine YILMAZ
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin AYHAN ÖNCÜ

Kongre Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Özen KULAKAÇ
Prof. Dr. Rukuye AYLAZ
Doç. Dr. Fatma ORGUN
Doç. Dr. Gülsüm Nihal ÇÜRÜK
Doç. Dr. Serpil İNCE
Araş. Gör. Dr. Çiğdem Gamze ÖZKAN
Araş. Gör. Gülşen IŞIK
Araş. Gör. Figen YANIK

Bilimsel Kurul

Prof.Dr. Melahat Akgün Kostak - Trakya Üniversitesi
Prof.Dr. Türkinaz Aştı - Bezmialem Üniversitesi
Prof.Dr. Sultan Ayaz Alkaya - Gazi Üniversitesi
Prof.Dr. Dilek Aygin - Sakarya Üniversitesi
Emekli Öğretim Üyesi Prof. Ayhan Aytekin Lash - Northern Illinois Üniversitesi
Prof.Dr. Mürüvvet Başer - Erciyes Üniversitesi
Prof.Dr. Sevim Buzlu - İstanbul Üniversitesi - Cerrahpaşa
Prof.Dr. Zeynep Canlı Özer - Akdeniz Üniversitesi
Prof.Dr. Ayşegül Dönmez - Ege Üniversitesi
Prof.Dr. Ayşe Ergün - Marmara Üniversitesi
Prof.Dr. Ükke Karabacak - Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi
Prof.Dr. Azize Karahan - Başkent Üniversitesi
Prof.Dr. Mağfiret Kaşıkçı - Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr. Şeyda Seren İntepeler - Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç.Dr.Şenay Karadağ Arlı - Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç.Dr. Ebru Önler - Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
Doç.Dr. Memnun Seven - University of Massachusetts Amherst
Dr. Öğr. Üyesi Hatice Erdoğan - Maltepe Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Nihal Sunal - İstanbul Medipol Üniversitesi
Dr.Öğr. Üyesi Fatma Uslu Şahan - Hacettepe Üniversitesi
Dr. Oya Gümüşkaya - University of Newcastle

BİLİMSEL PROGRAM

20 - 22 EYLÜL 2023 ÇEVİRİMİÇİ
1.ULUSLARARASI HEMŞİRELİK EĞİTİMİNİN GELECEĞİ KONGRESİ

20 EYLÜL 2023 ÇARŞAMBA

13:00 - 16:30	Kurs - II
	Kurs Koordinatörü : Prof. Dr. Dilek ÖZMEN
	Eğiticiler: Prof. Dr. Gülseren KOCAMAN, Prof. Dr. Dilek ÖZMEN, Prof. Dr. Emine TÜRKMEN
	Sürekli İyileştirme
09:00 - 12:30	Kurs - III
	Kurs Koordinatörü : Prof. Dr. Berna MUSAL
	Eğiticiler : Prof. Dr. Berna MUSAL
	Ölçme-Değerlendirme
13:00 - 16:30	Kurs - IV
	Kurs Koordinatörü : Prof. Dr. Zeynep ÖZER
	Eğiticiler : Doç. Dr. Serpil İNCE, Dr. Öğr. Üyesi Dudu KARAKAYA
	Hemşirelik Eğitiminde Ölçme Değerlendirme Süreçleri: Bir Uygulama Örneği
09:00 - 12:30	Kurs - V
	Kurs Koordinatörü : Arş. Gör. Dr. Çiğdem Gamze ÖZKAN
	Eğiticiler : Doç. Dr. Zeynep TATLI, Dr. Öğr. Üyesi Yeter KURT, Arş. Gör. Dr. Çiğdem Gamze ÖZKAN
	Hemşirelik Eğitiminde ARCS-V Modeli ile Etkileşimli Ders Tasarımı

23 EYLÜL 2023 CUMARTESİ

09:00 - 12:30	Kurs - VI
	Kurs Koordinatörü : Doç. Dr. Serpil İNCE
	Eğiticiler : Prof. Dr. Mustafa Kemal ALİMOĞLU
	Öğrenen Merkezli Öğrenme Yöntemleri
13:00 - 16:30	Kurs - I
	Kurs Koordinatörü : Doç. Dr. Serpil İNCE
	Eğiticiler: Prof. Dr. Yeşim ŞENOL
	Sağlık Eğitiminde Program Değerlendirme Süreci

21 EYLÜL 2023 PERŞEMBE

09:00 - 09:30	Açılış Konuşmaları
09:30 - 10:00	AÇILIŞ KONFERANSI
	Oturum Başkanı : Prof. Dr. Dilek ÖZMEN , Doç. Dr. Havva ARSLAN YÜRÜMEZOĞLU
	Yökak Değerlendirmelerinin Yükseköğretimin İyileştirilmesine Katkıları
10:00 - 11:00	AÇILIŞ OTURUMU
	Cumhuriyet'in 100. Yılında Hemşirelik Eğitimi: Bir Asırlık Kazanımlar Üzerine Bir Söyleşi
11:00 - 11:15	KAHVE ARASI
11:15 - 12:00	KONFERANS - I
	Oturum Başkanları : Prof. Dr. Ayla BAYIK TEMEL, Prof. Dr. Sultan TAŞCI
	Akreditasyon Sürecinde Liderlik ve Kalite Kültürü Oluşturma
12:00 - 12:20	Uydu Sempozyumu
	Ölçme Değerlendirme Güncel Yöntemleri
12:20 - 13:30	ÖĞLE YEMEĞİ
13:30 - 14:15	DEĞERLENDİRİCİ ÖDÜL TÖRENİ
14:15 - 14:30	KAHVE ARASI
14:30 - 16:00	PANEL I: Uluslararası Hemşirelik Eğitimi ve Akreditasyon
	Oturum Başkanları : Prof. Dr. Ayişe KARADAĞ, Doç. Dr. Memnun SEVEN
	Accreditation Commission for Education in Nursing (ACEN); Rol ve Akreditasyon Standartları
	Massachusetts Üniversitesi, Elaine Marieb Hemşirelik Fakültesi ; Akreditasyon sürecindeki zorluklar ve fırsatlar
	Ryerson Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi ; Akreditasyon sürecindeki zorluklar ve fırsatlar
16:00 - 16:15	KAHVE ARASI

PANEL II: Hemşirelik Lisans Programlarında İyi Uygulama Örnekleri	
Oturum Başkanları : Prof. Dr. Ümit SEVİĞ, Prof. Dr. İlknur AYDIN AVCI	
Yeditepe Üniversitesi Akran Yönderlik Sistemi	İşıl IŞIK KÜPCÜ
Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Öğrencilerine Yönelik Sanal Gerçekliğe Dayalı Simülasyon Programı	Leyla ÖZDEMİR, Fatma USLU ŞAHAN, Ayşe ARIKAN DÖNMEZ, Sevgisun KAPUCU, Arif ALTUN, Melih ELÇİN, Ufuk ÇELİKCAN
Hemşirelik Eğitiminde Duyuşsal Alan Niteliklerinin Kazandırılmasına Yönelik Çıktıya Dayalı Program Geliştirme Çalışması	Gülsüm ÇONOĞLU, Fatma ORGUN
Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi Hemşirelik Bölümü Bitirme Sınavı Deneyimlerimiz	Tuğba YORULMAZ, İlçim ERCAN KOYUNCU, Esra SEZER, Ayşen PAMİR AKSOY, Azize KARAHAN, Denizhan YILDIZBAŞ, Güzin ÜNLÜ SUVARİ, Semra KÜÇÜK, Vesile ÜNVER, Zehra KAN ÖNTÜRK
Sözlü Bildiri Oturumu - 1 A SALONU	
Oturum Başkanları : Prof. Dr. Türkinaz AŞTİ, Prof. Dr. Tülin YILDIZ	
Sözlü Bildiri Oturumu - 2 A SALONU	
Oturum Başkanları : Prof. Dr. Rukiye AYLAZ, Doç. Dr. Gülsüm Nihal ÇÜRÜK	
Sözlü Bildiri Oturumu - 3 B SALONU	
Oturum Başkanları : Doç. Dr. Fatma ORGUN, Dr. Öğr. Üyesi Yasemin AYHAN ÖNCÜ	
Sözlü Bildiri Oturumu - 4 B SALONU	
Oturum Başkanları : Prof. Dr. Medine YILMAZ, Doç. Dr. Serpil İNCE	
22 EYLÜL 2023 CUMA	
PANEL III: Bakım Bilimine Temelli Hemşirelik Müfredatı Geliştirme Yolculuğu	
Oturum Başkanları : Prof. Dr. Hülya OKUMUŞ, Prof. Dr. Sevim BUZLU	
Hemşirelik Müfredatlarının Bakım Bilimine Temelli Evrimi Gerekir mi? Neden?	Prof. Dr. Özen KULAKAÇ
Hemşirelik Eğitiminde Bakım Kültürü Nasıl Oluşturulabilir?	Doç. Dr. İlkay BOZ
Bakım Bilimine Temellenen Müfredat Geliştirme Yolculuğu: Uygulama Örneği	Prof. Dr. Marcia HILLS
PANEL IV: 21. Yüzyılda Yükseköğrenim	
Oturum Başkanları : Prof. Dr. Ayla KEÇECİ, Prof. Dr. Dilek AYGİN	
ChatGPT4'nin Yükseköğrenime Yansımaları Neler Olacak?	Doç. Dr. Aras BOZKURT
Eleştirel Düşünme Yükseköğrenimde Neden Önemli?	Prof. Dr. Doğan KÖKDEMİR
KAHVE ARASI	
PANEL V: Ulusal Sağlık Profesyonelleri Eğitimi Akreditasyon Kuruluşları: İyi Uygulama Örnekleri	
Oturum Başkanları : Prof. Dr. Kadriye BULDUKOĞLU, Prof. Dr. Özen KULAKAÇ	
TEPDAD İyi Uygulama Örnekleri	Prof. Dr. İskender SAYEK
ECZAKDER İyi Uygulama Örnekleri	Prof. Dr. Seçkin ÖZDEN
SABAK İyi Uygulama Örnekleri	Prof. Dr. Afsun Ezel ESATOĞLU
DEPAD İyi Uygulama Örnekleri	Prof. Dr. Özen DOĞAN ONUR
ÖĞLE YEMEĞİ	
Sözlü Bildiri Oturumu - 5 A SALONU	
Oturum Başkanları : Prof. Dr. Özgül EROL, Dr. Öğ. Üyesi Nihal SUNAL	
PANEL VI: İnteraktif Oturum: Akredite Kurumlara Sorular	
Oturum Başkanları : Prof. Dr. Şeyda SEREN İNTEPELER, Prof. Dr. Ükke KARABACAK	
Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dekanı	Prof. Dr. Ayşegül DÖNMEZ
Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Başkanı	Prof. Dr. Azize KARAHAN
Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dekan Yrd.	Dr. Öğ. Üyesi Fatma USLU ŞAHAN
SBÜ Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Dekanı	Prof. Dr. Merdiye ŞENDİR
KAHVE ARASI	
KONFERANS II	
Oturum Başkanları : Prof. Dr. Sevgi HATİPOĞLU, Prof. Dr. Sultan AYAZ ALKAYA	
Klinik Rehberlik Uygulamaları: Avustralya Örneği	Dr. Oya GÜMÜŞKAYA
BİLDİRİ ÖDÜLLERİ VE KAPANIŞ	

SÖZLÜ BİLDİRİLER

1.Uluslararası Hemşirelik Eğitiminin Geleceği Kongresi

20 – 22 Eylül 2023 Çevrimiçi

21 Eylül Perşembe

Sunum Saati	NO	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
17:00-18:00		SÖZLÜ BİLDİRİM OTURUMU - 1 A SALONU Oturma Başkanları: Türkinaz Aşti, Tülin Yıldız		
17:00-17:05	SB-1	Gülsüme SATIR, Gizem KAYA, Nezihe KIZILKAYA BEJİ	Gülsüme SATIR	ID - 3 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SANAL KAÇIŞ ODASI UYGULAMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
17:05-17:10	SB-2	Öznur ERBAY DALLI, Burcu ARKAN	Öznur ERBAY DALLI	ID - 6 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİSİ YETERLİLİK ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI VE PSIKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
17:10-17:15	SB-3	Havva YÖNEM AMAÇ, Rahşan ÇAM	Havva YÖNEM AMAÇ	ID - 7 SİMÜLASYON VE VİDEO GÖSTERİMİ YÖNTEMLERİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AMELİYAT ÖNCESİ VE AMELİYAT SONRASI BAKIM VERME DÜZEYLERİ ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA
17:15-17:20	SB-4	Sultan AYAZ ALKAYA, Handan TERZİ, Bülent ÇELİK	Sultan AYAZ ALKAYA	ID - 8 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SAĞLIK OKURYAZARLIĞI DÜZEYİNE ETKİSİ: PROSPEKTİF KOHORT ÇALIŞMASI
17:20-17:25	SB-5	Nida AYDIN, Ümran DAL YILMAZ	Nida AYDIN	ID - 9 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE YAPAY ZEKANIN YERİ
17:25-17:30	SB-6	Handan AYDIN KAHRAMAN, Melih Mehmet DABANLIOĞLU	Handan AYDIN KAHRAMAN	ID - 10 HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME YÖNETİM SİSTEMİ OLAN MOODLE PLATFORMUNU KULLANIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ
17:30-17:35	SB-7	Handan AYDIN KAHRAMAN, İbrahim NAS	Handan AYDIN KAHRAMAN	ID - 11 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN 21.YÜZYIL BECERİLERİ İLE KARIYER KARARI VERME DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
17:35-17:40	SB-8	Belkis CAN, Belgin YILDIRIM, Nüket BALLIEL	Belkis CAN	ID - 12 SAĞLIK PROFESYONELLERİNİN VE HASTALARIN AKILCI İLAÇ KULLANIMI KONUSUNDA FARKINDALIKLARININ ÖNEMİ
17:40-17:45	SB-9	Selver BEZGIN, Yener AKTUĞ, Elif SOLMAZ AŞKAN	Elif SOLMAZ AŞKAN	ID - 13 VIEWS AND EXPECTATIONS OF GRADUATE NURSING STUDENTS TOWARDS POSTGRADUATE EDUCATION
17:45-17:50	SB-10	Berrin PAZAR, Kadriye DEMİR	Berrin PAZAR	ID - 14 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ VE KANITA DAYALI UYGULAMAYA İLİŞKİN TUTUMLARININ BELİRLENMESİ
17:50-17:55	SB-11	Öznur ERBAY DALLI	Öznur ERBAY DALLI	ID - 15 YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN YETERLİLİK DÜZEYLERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER
17:55-18:00	SB-12	Serap KAYNAK	Serap KAYNAK	ID - 16 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK TUTUMLARI VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER

HER BİLDİRİ MAX 10 SLAYT OLMALIDIR. TOPLAM 5 DK SÜRE VERİLMİŞ OLUP 4 DK SUNUM 1 DK SORU CEVAP OLACAKTIR
SUNUMLARDA GİRİŞ / GENEL BİLGİ OLMAMALI SUNUMA AMAÇLA BAŞLANMALIDIR.

Sunum Saati	NO	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
18:00-19:10		SÖZLÜ BİLDİRİM OTURUMU - 2 - A SALONU Oturma Başkanları: Rukiye AYLAZ, G. Nihal ÇÜRÜK		
18:00-18:05	SB-13	Emine BAŞ	Emine BAŞ	ID - 17 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ DERSİ ALAN ÖĞRENCİLERİN UYGULAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
18:05-18:10	SB-14	Emine BAŞ	Emine BAŞ	ID - 18 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ DERSİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ
18:10-18:15	SB-15	Abdulkadir GÜL, Hale SEZER	Abdulkadir GÜL	ID - 19 SAĞLIK BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN LİSANS EĞİTİMLERİNDE METAVERSE VE DİJİTAL TEKNOLOJİYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ
18:15-18:20	SB-16	Nurcan UYSAL, Emine TÜRKMEN, Doğanca Vanazoğlu, Tuğba YEŞİLYURT	Nurcan UYSAL	ID - 20 HEMŞİRELİK ESASLARI DERSİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİ VE İLETİŞİM BECERİLERİNE ETKİSİ
18:20-18:25	SB-17	Nermin ALTUNBAŞ	Nermin ALTUNBAŞ	ID - 22 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE SANAL GERÇEKTEKİ TEKNOLOJİNİN KULLANIMI: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMALAR ÜZERİNDEN BİR SİSTEMATİK DERLEME
18:25-18:30	SB-18	Nagihan İLASLAN, Nuray ŞAHİN ORAK	Nagihan İLASLAN	ID - 23 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ FARKINDALIĞI, İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ENDİŞELERİ İLE HEMŞİRELİKTE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ
18:30-18:35	SB-19	Burcu BAŞCI, Elif ATEŞ	Burcu BAŞCI	ID - 25 İNME TANILI HASTALARA UYGULANAN DOKU PLAZMİNOJEN AKTİVATÖRÜNE İLİŞKİN HEMŞİRELERE VERİLEN EĞİTİMİN KAYGI DÜZEYİNE ETKİSİ
18:35-18:40	SB-20	Zeliha BÜYÜKBAYRAM GENÇ, Meyreme AKSOY	Zeliha BÜYÜKBAYRAM GENÇ	ID - 26 KRONİK KALP YETERSİZLİĞİ OLAN HASTALARDA DİYETE UYUM VE ÖZ BAKIM DAVRANISLARI İLE YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: TÜRKİYE'NİN GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ÖRNEĞİ
18:40-18:45	SB-21	Celalettin ÇEVİK, Deniz Aslı DOKUZCAN, Ayşe KARADAŞ	Ayşe KARADAŞ	ID - 27 SOSYAL GİRİŞİMCİLİK YETKİNLİK ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE SÜRÜMÜNÜN GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI
18:45-18:50	SB-22	İlknur GÖKŞİN, İlknur DEMİRHAN	İlknur GÖKŞİN	ID - 28 İNFERTİLİTE VE ÜREMAYA YARDIMCI TEKNİKLER DERSİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN İNFERTİLİTEYE YÖNELİK TUTUMLARI ÜZERİNE ETKİSİ
18:50-18:55	SB-23	Elif KOCAAĞALAR AKİNCE, Duygu Ceren GÜNGÖR	Elif KOCAAĞALAR AKİNCE	ID - 29 HEMŞİRELİK EĞİTİMİ ÜZERİNE 2000-2023 YILLARI ARASINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN EĞİTLERİ: BİR İÇERİK ANALİZİ
18:55-19:00	SB-24	Pınar DOĞAN, Merve TARHAN	Pınar DOĞAN	ID - 30 HASTALARIN HEMŞİRELİK EĞİTİMİNE KATKIDA BULUNMAYA İLİŞKİN TUTUMLARININ BELİRLENMESİ
19:00-19:05	SB-25	Figen ÇALIŞKAN	Figen ÇALIŞKAN	ID - 31 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK KLİNİK UYGULAMADA GERÇEKLEŞTİRİLEN UYUM EĞİTİMİ
19:05-19:10	SB-26	Ayşe Gül AYDIN, Serpil İNCE	Ayşe Gül AYDIN	ID - 32 HEMŞİRELİKTE YETERLİK TEMELLİ EĞİTİM

HER BİLDİRİ MAX 10 SLAYT OLMALIDIR. TOPLAM 5 DK SÜRE VERİLMİŞ OLUP 4 DK SUNUM 1 DK SORU CEVAP OLACAKTIR
SUNUMLARDA GİRİŞ / GENEL BİLGİ OLMAMALI SUNUMA AMAÇLA BAŞLANMALIDIR.

1.Uluslararası Hemşirelik Eğitiminin Geleceği Kongresi 20 – 22 Eylül 2023 Çevrimiçi

SÖZLÜ BİLDİRİM OTURUMU - 3 - B SALONU Oturma Başkanları: Fatma ORGUN, Yasemin AYHAN ÖNCÜ				
17:00 - 18:00				
17:00-17:05	SB-27	Hilal YILDIZ ÇELİK, Esra SEZER, Güzin ÜNLÜ, Ükke KARABACAK	Esra SEZER	ID - 33 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE ETİK EĞİTİMİ: FİLM ANALİZİ YÖNTEMİNİN ETKİSİ
17:05-17:10	SB-28	İnci GÖKÇE BAĞCI, Bahise AYDIN	İnci GÖKÇE BAĞCI	ID - 34 GÜNÜMÜZ HEMŞİRELİK UYGULAMALARINDA SPİNAL MUSKÜLER ATROFİ'Lİ ÇOCUK VE AİLELERİNİN YERİ
17:10-17:15	SB-29	Melek Omay, Nilay ÖZKÜTÜK	Melek Omay	ID - 35 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE DİJİTAL HİKAYELEME KULLANIMI
17:15-17:20	SB-30	Havva AKPINAR, Zeynep ÖZCAN	Havva AKPINAR	ID - 36 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI RİSKLERİNİN BELİRLENMESİ
17:20-17:25	SB-31	Havva AKPINAR, Zeynep ÖZCAN	Havva AKPINAR	ID - 37 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AKILLI TELEFON DERS İÇİ SİBER AYLAKLIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ
17:25-17:30	SB-32	Cahide AYIK, Merve Aliye AKYOL	Merve Aliye AKYOL	ID - 39 MEZUNİYET AŞAMASINDA HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN HEMŞİRELİK YETERLİĞİ VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER: ÖZ-YETERLİĞİN ROLÜ
17:30-17:35	SB-33	Nida AYDIN, Ümran DAL YILMAZ	Nida AYDIN	ID - 40 HEMŞİRELİK BAKIMINDA ROY ADAPTASYON MODELİNİN KULLANIMI
17:35-17:40	SB-34	Ayşe AYDINLI, Züleyha KILUÇ, Yurdagül GÜNAYDIN	Ayşe AYDINLI	ID - 41 ETİK DUYARLILIĞIN VE ŞEFKATLİ İLETİŞİMİN HASTA MERKEZLİ BAKIM YETKİNLİĞİNE ETKİSİ
17:40-17:45	SB-35	Seda Tuğba MAT, Hamiyet KIZIL	Seda Tuğba MAT	ID - 42 AKRAN YÖNDERLİĞİ MODELİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BİREYSEL, SOSYAL VE AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME
17:45-17:50	SB-36	Merve ÇOLAK, Ridvan DOĞAN, Selma DOĞAN	Ridvan DOĞAN	ID - 43 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE SAĞLIK DERSİNİN KÜRESEL İSINMA BİLGİ VE TUTUM İLE EKO-ANKSİYETE DÜZEYİNE ETKİSİ
17:50-17:55	SB-37	Hatice ÇAMVEREN, Hazal ÖZCAN, Müzelle BIYIK	Hazal ÖZCAN	ID - 44 HEMŞİRELİKTE ÖĞRETİM VE HEMŞİRELİKTE YÖNETİM SON SINIF UYGULAMALI DERS KAZANIMLARI: ÖĞRENCİ ÖZ-DEĞERLENDİRMESİ
17:55-18:00	SB-38	Simge ÇOŞKUN PALAZ, Birgül CERİT	Simge ÇOŞKUN PALAZ	ID - 45 COVID-19 PANDEMİSİNDE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM İLE TEMEL HEMŞİRELİK BECERİLERİNİN ÖĞRENME DURUMU

HER BİLDİRİ MAX 10 SLAYT OLMALIDIR. TOPLAM 5 DK SÜRE VERİLMİŞ OLUŞ 4 DK SUNUM 1 DK SORU CEVAP OLACAKTIR
SUNUMLARDA GİRİŞ / GENEL BİLGİ OLMAMALI SUNUMA AMAÇLA BAŞLANMALIDIR.

SÖZLÜ BİLDİRİM OTURUMU - 4 - B SALONU Oturma Başkanları: Medine YILMAZ, Serpil İNCE				
18:00 - 19:15				
18:00-18:05	SB-39	Hatice DEMİRDAĞ, Ridvan DOĞAN	Ridvan DOĞAN	ID - 46 HEMŞİRELİKTE BİLİŞİM DERSİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIK VE SAĞLIK BAKIMINDA BİLGİSAYAR KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMA ETKİSİ: YARI DENEYSEL ÖN TEST- SON TEST ÇALIŞMA
18:05-18:10	SB-40	Burcu KÜÇÜKKAYA, Deniz EREN, Bilge BÜYÜKŞİRİN	Burcu KÜÇÜKKAYA	ID - 47 TÜRKİYE'DE YAŞANAN DEPREM SONRASI UZAKTAN EĞİTİM ALAN VE ALMAYAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN STRES, BİLİŞSEL ESNEKLİK VE KONTROL DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
18:10-18:15	SB-41	Merve ÜSTÜN ŞENTÜRK, Fatma ORGUN	Merve ÜSTÜN ŞENTÜRK	ID - 48 JİGSAW TEKNİĞİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME SORUMLULUĞU VE AKADEMİK MOTİVASYONLARI ÜZERİNE ETKİSİ
18:15-18:20	SB-42	Şenay TAKMAK, Eslem Nur YÜCEL	Eslem Nur YÜCEL	ID - 49 HEMŞİRELERİN KARIYER ENGEL ALGILARI VE İŞTEN AYRILMA NİYETLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ: TANIMLAYICI KEŞİTSEL ARAŞTIRMA
18:20-18:25	SB-43	İpek KÖSE TOSUNÖZ	İpek KÖSE TOSUNÖZ	ID - 50 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN DEPREM SONRASI UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK ÖZ-YETERLİK ALGILARI VE TUTUMLARI: TANIMLAYICI VE KEŞİTSEL BİR ÇALIŞMA
18:25-18:30	SB-44	Fethiye Yelkin ALP, Dilek ÖZDEN	Fethiye Yelkin ALP	ID - 51 HEMŞİRELİK ETİK EĞİTİMİNİN ETKİNLİĞİNİN VE ÖĞRENCİ MOTİVASYONUNA ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
18:30-18:35	SB-45	Hafize SAVAŞ, Kamile AKARSU, F.sevgi HATİPOĞLU	Hafize SAVAŞ	ID - 52 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİ VE AKADEMİSYENLERİN GÖZÜNDEN EĞİTİMİN DÖNÜŞÜMÜ: NİTELİKSEL ARAŞTIRMA
18:35-18:40	SB-46	Aysun ÜNAL	Aysun ÜNAL	ID - 54 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN VE MEZUNLARININ YETKİNLİKLERİNE İLİŞKİN ARAŞTIRMALARIN BIBLIYOMETRİK ANALİZİ: GÜNCEL KONULAR VE GELECEKTEKİ ARAŞTIRMALAR İÇİN ÖNERİLER
18:40-18:45	SB-47	İsa ÇELİK, Veysel Karani BARIŞ, Mustafa BELLİ, Murat BEKTAŞ	İsa ÇELİK	ID - 55 2023 YÜKSEKÖĞRETİM PROGRAMLARI VE KONTENJANLARI KILAVUZU DOĞRULTUSUNDA HEMŞİRELİK EĞİTİMİNİN GELECEĞİ
18:45-18:50	SB-48	Aysun BAYRAM, Şule BIYIK BAYRAM, Ayşel ÖZSABAN	Ayşel ÖZSABAN	ID - 56 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVİRİMİÇİ EĞİTİMDE PSİKOMOTOR BECERİ ÖĞRENME DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA
18:50-18:55	SB-49	Bahise AYDIN, Murat BEKTAŞ	Bahise AYDIN	ID - 57 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNE VERİLEN WEB TABANLI ÇOCUKLARDA AĞRI YÖNETİMİ EĞİTİMİNİN ETKİSİ
18:55-19:00	SB-50	Aydan BAYSAN, Nilay ÖZKÜTÜK	Aydan BAYSAN	ID - 58 360 DERECE ETKİLEŞİMLİ VIDEO TEKNOLOJİSİNİN HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE KULLANIMI: BİR KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI
19:00-19:05	SB-51	Hatice ÇAMVEREN, Hasan Basri GÜNGÖR, Ercüment YAVAŞ	Hasan Basri GÜNGÖR	ID - 59 ÖĞRENCİ HEMŞİRELERİN KLİNİK UYGULAMADA MESLEKTAŞ İLİŞKİLERİ DENEYİMLERİ: FENOMENOLOJİK NİTEL BİR ÇALIŞMA
19:05-19:10	SB-52	Şeval ÇAĞAN KIŞIN	Şeval ÇAĞAN KIŞIN	ID - 60 BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİNDE OKUYAN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN CERRAHI HASTALIKLAR HEMŞİRELİĞİ LİSANS DÜZEYİ TEORİK ÖĞRETİMİNDE TAKIM BAZLI ÖĞRENME MODELİNE YÖNELİK DENEYİMLERİNİN VE ÖZ YÖNETİMLİ ÖĞRENME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: KARMA YÖNTEMLİ BİR ÇALIŞMA
19:10-19:15	SB-53	Öznur Gürlek KISACIK, Azize ÖZDAŞ, Münevver SÖNMEZ	Azize ÖZDAŞ	ID - 61 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMALARA YÖNELİK TUTUMLARI

HER BİLDİRİ MAX 10 SLAYT OLMALIDIR. TOPLAM 5 DK SÜRE VERİLMİŞ OLUŞ 4 DK SUNUM 1 DK SORU CEVAP OLACAKTIR
SUNUMLARDA GİRİŞ / GENEL BİLGİ OLMAMALI SUNUMA AMAÇLA BAŞLANMALIDIR.

1.Uluslararası Hemşirelik Eğitiminin Geleceği Kongresi
20 – 22 Eylül 2023 Çevrimiçi

22 Eylül Cuma

SÖZLÜ BİLDİRİ OTURUMU - 5 A SALONU Oturum Başkanları: Özgül EROL, Nihal SUNAL				
Sunum Saati	NO	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
13:00-13:05	SB-54	Simge ÇOŞKUN PALAZ	Simge ÇOŞKUN PALAZ	ID - 62 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ALGILADIKLARI KARIYER ENGELLERİ İLE KARIYER YETKİNLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ
13:05-13:10	SB-55	Emel TUĞRUL	Emel TUĞRUL	ID - 63 REHBER HEMŞİRELİK KAVRAMI
13:10-13:15	SB-56	Ebru ÖZEN BEKAR, İbrahim KAVASLAR	İbrahim KAVASLAR	ID - 64 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE KESİCİ DELİCİ ALET YARALANMALARININ İNCELENMESİ: PROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA
13:15-13:20	SB-57	Duygu Ceren GÜNGÖR, Fatma ORGUN, Nilay ÖZKÜTÜK	Duygu Ceren GÜNGÖR	ID - 65 SAĞLIK BİLİMLERİ EĞİTİMİNDE ÖĞRENME ANALİTİĞİ: SİSTEMATİK BİR DERLEME
13:20-13:25	SB-58	Duygu Ceren GÜNGÖR, Yasemin YILDIRIM, Aynur TÜREYEN	Duygu Ceren GÜNGÖR	ID - 66 HEMŞİRELİKTE KURAM VE MODELE DAYALI HASTA EĞİTİMİ ARAŞTIRMALARININ İNCELENMESİ: BİR SİSTEMATİK DERLEME
13:25-13:30	SB-59	Fatma ORGUN, Nilay ÖZKÜTÜK, Gülsüm ÇONOĞLU, Cemre PAYLAN AKKOÇ, Yusuf TÜRKÖZ	Cemre PAYLAN AKKOÇ	ID - 67 SON SINIF HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM BECERİLERİNİN 360 DERECE DEĞERLENDİRİLMESİ: RETROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA
13:30-13:35	SB-60	Öğdem Gamze OZKAN	Öğdem Gamze OZKAN	ID - 69 FARKLI ÖĞRETİM VE PERFORMANS DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ İLE YÜRÜTÜLEN BİR DERS ÖRNEĞİ: HEMŞİRELİKTE BİLİŞİM DERSİ
13:35-13:40	SB-61	Nihal ÜNALDI BAYDIN, Gülcen TAŞKIRAN ESKİCİ, Ülkü BAYKAL	Gülcen TAŞKIRAN ESKİCİ	ID - 70 HEMŞİRELERİN ÇALIŞMA ORTAMI DEĞERLENDİRMELERİ İLE TIBBİ HATA YAPMA EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
13:40-13:45	SB-62	Tuğba ÖZTÜRK YILDIRIM, Özlem KARATANA	Tuğba ÖZTÜRK YILDIRIM	ID - 71 İLETİŞİM EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMADAKİ İLETİŞİM BECERİLERİNE ETKİSİ: YARI DENEYSEL BİR ÇALIŞMA
13:45-13:50	SB-63	Ayşe Sevim ÜNAL	Ayşe Sevim ÜNAL	ID - 72 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE GELECEKTE ÖĞRETİM ELEMANLARININ ROLÜ
13:50-13:55	SB-64	Emriye Hilal YAYAN, Serap PARLAR KILIÇ, Gürkan ÖZDEN	Emriye Hilal YAYAN	ID - 73 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE WEB VE MOBİL UYGULAMAYA DAYALI HEMŞİRELİK BAKIM PLANI OTOMASYONUNUN ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
13:55-14:00	SB-65	Dilek BİLGİÇ, Hande YAĞCAN, Melih BAŞOĞLU	Hande YAĞCAN	ID - 21 AKRAN EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMA SIRASINDAKİ STRES DÜZEYLERİNE VE BAŞ ETME DURUMLARINA ETKİSİ

HER BİLDİRİ MAX 10 SLAYT OLMALIDIR. TOPLAM 5 DK SÜRE VERİLMİŞ OLUP 4 DK SUNUM 1 DK SORU CEVAP OLACAKTIR
SUNUMLARDA GİRİŞ / GENEL BİLGİ OLMAMALI SUNUMA AMAÇLA BAŞLANMALIDIR.

SB-1 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SANAL KAÇIŞ ODASI UYGULAMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Gülsüme SATIR¹, Gizem KAYA², Nezihe KIZILKAYA BEJİ³

¹*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul*

²*Fenerbahçe Üniversitesi, İstanbul*

³*Biruni Üniversitesi, İstanbul*

Giriş ve amaç: Sanal kaçış odaları eğiticiler tarafından ücretsiz oluşturulabilir ve öğrenciler kişisel elektronik cihazları ile kolayca erişebilir. Google Formlar izin verdiği soru biçimlerinin çeşitliliği, resim ve videoları dahil etme yeteneği ile hemşirelik öğrencilerinin klinik karar verme pratiği yapabilmektedir. Sanal kaçış odası ile öğrenciler uygulamayı tekrar tekrar çözebilmektedir. Bu araştırma, öğrencilerin ameliyat sonrası hasta bakımı alanında yapılan sanal kaçış odası uygulamasına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla planlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu çalışma Şubat 2021-Mayıs 2021 tarihleri arasında İstanbul'da bulunan bir vakıf üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde yapıldı. Araştırmanın evrenini cerrahi hastalıklar hemşireliği dersini almış 136 hemşirelik öğrencisi, araştırmanın örneklemini evreni bilinen örnekleme yöntemi ile 87 olarak hesaplandı. Araştırmanın örneklemini 89 hemşirelik öğrencisi oluşturdu. Bu çalışmada sanal kaçış odası uygulaması öğrencilere 1 kez uygulandıktan sonra veriler 27 sorudan oluşan Ameliyat Sonrası Hasta Bakımı Formu ve 13 soruluk kişisel bilgi formu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde sayı yüzde dağılımı ve kategorik değişken arasındaki ilişkiyi belirlemek için Ki-kare analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21,74±0,94'dür. Öğrencilerin %51,1'i kadın, %61,8'i 3. sınıf öğrencisidir. Öğrencilerin %100'ünün sanal kaçış oyununu beğendiği, % 32,6'sının sanal kaçış oyununu eğlenceli bulup cerrahi dersi konusunda bilgi seviyesi gösterdiğini ifade etmişlerdir. Öğrenciler 5'li likert tipte olan bu ölçekte kararsızım, katılmıyorum ve tamamen katılmıyorum maddelerini seçmemişlerdir.

Sonuç: Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar hemşirelik öğrencilerinin sanal kaçış odasına ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu bulunmuştur. Ayrıca sanal kaçış odası oyunu sırasında hem öğrendiklerini hem eğlendiklerini ifade etmişlerdir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik, sanal kaçış odası, öğrenme

SB-2 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİSİ YETERLİLİK ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

¹Öznur ERBAY DALLI, ²Burcu ARKAN

Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa

Giriş ve amaç: Yeterlilik, hemşirelik eğitiminde öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi için önemlidir. Ancak ülkemizde hemşirelik öğrencilerinin yeterliliklerini belirlemeye yönelik bir ölçüm aracı bulunmamaktadır. Bu nedenle bu çalışmanın amacı, Hemşirelik Öğrencisi Yeterlilik Ölçeği'ni (Nursing Student Competence Scale-NSCS) Türkçe'ye uyarlamak, geçerlik ve güvenilirliğini belirlemektir.

Gereç ve yöntem: Kesitsel ve metodolojik türde olan bu çalışma, bir üniversitenin hemşirelik programında eğitim gören 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileri ile Mart 2023-Mayıs 2023 tarihleri arasında yürütüldü. Çalışmaya toplam 316 hemşirelik öğrencisi gönüllü olarak katıldı. Araştırma verileri, "Öğrenci Tanıtım Formu" ve "NSCS Türkçe Versiyon" ile online anket yöntemiyle toplandı. Ölçeğin uyarlama ve test aşamaları kapsamında dil, kapsam, görünüş ve yapı geçerliliğinden; güvenilirliği için ise iç tutarlılık ve test-retest yönteminden yararlandı. Araştırmanın yürütülmesi için etik kurul izni alındı (Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu, Karar no: 2023-5/16).

Bulgular: Ölçeğin madde düzeyinde kapsam geçerliliği indeksi 0.80-1.00 arasında değişti. Doğrulatory faktör analizine göre, 30 maddeden oluşan altı faktörlü modelin iyi bir uyum indeksine ($\chi^2/df = 2.54$; GFI = 0.852; CFI = 0.943; RMSEA = 0.063; TLI = 0.936; SRMR = 0.038) ve uygun faktör yüklerinden oluşan (>0.30) bir yapıya sahip olduğu saptandı. Ölçeğin Cronbach's alfa iç tutarlılık katsayısı ölçek genelinde 0.975, alt boyutlar arasında 0.860-0.937 olarak yüksek ve madde-toplam korelasyonları 0.554-0.837 arasında saptandı. Ölçeğin toplam ve alt boyut puan ortalamaları açısından test ve tekrar test ölçümleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark yoktu (t: -0.22, -1.94; p > 0,05) ve sınıf içi korelasyon katsayısı 0.95-0.98 arasında değişti.

Sonuç: Çalışmanın sonuçları, Hemşirelik Öğrencisi Yeterlilik Ölçeği Türkçe versiyonunun Türk hemşirelik öğrencilerinin yeterlilik düzeyini ölçmek için yeterince geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu göstermiştir.

Anahtar kelimeler: yeterlilik, hemşirelik, geçerlilik, güvenilirlik

SB-3 SİMÜLASYON VE VIDEO GÖSTERİMİ YÖNTEMLERİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AMELİYAT ÖNCESİ VE AMELİYAT SONRASI BAKIM VERME DÜZEYLERİ ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

Havva YÖNEM AMAÇ¹, Rahşan ÇAM²

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın

Amaç: Ameliyat öncesi ve sonrası hasta bakımı öğretiminde kullanılan video gösterimi ve simülasyon eğitiminin hemşirelik öğrencilerinin ameliyat öncesi ve sonrası bakım verme düzeylerine etkisini incelemek amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Araştırmanın verileri 30 Nisan 2022-25 Temmuz 2022 tarihleri arasında toplanmıştır. Hemşirelik fakültesi ikinci sınıf Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersi almakta olan 90 hemşirelik öğrencisi araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. G-Power örneklem analizi ile yapılan örneklem hesabına göre etki boyu orta (0,25) alındığında %95 güç ve %80 güven aralığında hesaplama yapıldığında örneklem büyüklüğü 81 öğrenci olarak belirlenmiştir. Çalışma simülasyon grubu, video gösterimi grubu ve kontrol grubu olmak üzere üç grupta yapılmıştır. Araştırma sırasında olası kayıplar göz önünde bulundurularak her bir gruba 30 öğrenci alınması planlanmış ve 90 öğrenci ile araştırma tamamlanmıştır. Öğrenciler gruplara basit randomizasyonla randomize edilerek atanmıştır. Elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler Öğrenci Tanıtım Formu, bilgi düzeyi ölçümü için Ön test ve Son test soru formları, beceri ölçümü için Beceri Kontrol Listeleri (akciğer sesleri dinleme, bağırsak sesleri dinleme, derin solunum egzersizi öğretme, ameliyat sabahı hasta hazırlığı, ameliyattan gelen hastanın bakımı, hasta mobilizasyonu), Hemşirelikte Klinik Karar Verme Ölçeği ve Hastaya Müdahalede Kendine Güven/Yeterlilik Ölçeği ile toplanmıştır.

Bulgular: Her üç grupta eğitimler öncesi ve sonrası ölçülen bilgi düzeyleri arasında anlamlı farkın olduğu ve tüm gruplar için son test ile ölçülen bilgi düzeyinin ön test ile ölçülen bilgi düzeyinden daha yüksek olduğu bulundu ($p<0,05$). Beceri puanlarına bakıldığında ameliyat öncesi ve sonrası bakımla ilgili becerilerde simülasyon grubunun video ve kontrol grubundan, video grubunun da kontrol grubundan daha fazla beceri puanı ortalamasına sahip olduğu ve farkın anlamlı olduğu ($p<0,05$) bulundu. Hastaya Müdahalede Kendine Güven Ölçeğinden alınan puanların gruplara göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği ($p>0,05$) bulundu. Hemşirelikte Klinik Karar Verme Ölçeğinden alınan puanların gruplara göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği ($p<0,05$) ve simülasyon grubu puan ortalamalarının, kontrol grubuna göre yüksek olduğu saptandı.

Sonuç: Simülasyon ve video gösterimi yöntemlerinin ameliyat öncesi ve sonrası hastaya bakım vermede geleneksel yöntemlere göre üstünlük gösterdiği ve beceri öğretiminde simülasyon yönteminin video gösterimi yöntemine göre ve video gösteriminin de geleneksel yöntemlere göre üstün olduğu sonuçları elde edildi.

Anahtar kelimeler: cerrahi hemşireliği, klinik karar verme, simülasyon, video-ses medyası

SB-4 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SAĞLIK OKURYAZARLIĞI DÜZEYİNE ETKİSİ: PROSPEKTİF KOHORT ÇALIŞMASI

Sultan AYAZ ALKAYA¹, Handan TERZİ², Bülent ÇELİK³

^{1,3} Gazi Üniversitesi, Ankara

²Ufuk Üniversitesi, Ankara

Giriş ve amaç: Hemşirelik öğrencilerinin mezuniyet sonrası kaliteli sağlık hizmeti sunabilmesi için sağlık okuryazarlığının iyi düzeyde olması gerekmektedir. Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik eğitimi süresince sağlık okuryazarlığı düzeyinde meydana gelen değişimi incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç ve yöntem: Araştırma prospektif kohort tasarımı ile yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Eylül 2015'te bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümüne kayıt yaptıran ve 2019'da mezun olan hemşirelik öğrencileri oluşturmuştur (N=240). Araştırmaya dahil edilme kriterlerini karşılayan tüm öğrenciler katılım için davet edilmiştir. Araştırmanın ilk izlem verileri Eylül-Aralık 2015 tarihleri arasında toplanmıştır. Diğer üç izlem bir yıl ara ile yapılmıştır. Toplamda dört izlem gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerden 19'u katılmayı reddettiği, beşi uluslararası öğrenci olduğu ve 25'i veri toplama araçlarını eksik doldurduğu için araştırma 191 öğrenci ile tamamlanmıştır (n=191). Verilerin toplanmasında kişisel bilgi formu ve Yetişkin Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği (YSOÖ) kullanılmıştır. Veriler IBM SPSS 25.0 programında tekrarlanan ölçümlerde tek yönlü varyans analizi ve Lineer Karma Model ile analiz edilmiştir. Araştırma öncesinde için etik kurul onayı, yazılı kurum izni ve öğrencilerden bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 18.49±0.99 idi. Öğrencilerin %86.4'ünün kadın, %50.8'inin şehir merkezinde yaşadığı, %97.9'unun internet kullandığı ve %38.7'sinin görme ile ilgili bir sorunu olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin dört izlemden elde edilen YSOÖ ortalama puanları arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır (p<0.001). Yaşanılan yer (F=241.403, p<0.001); görme ile ilgili sorunu olma (F=226.517, p<0.001) ve internet kullanımı (F=23,933, p<0,001) ile izlem dönemleri arasında sağlık okuryazarlığı ortalama puanları açısından anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Sağlık okuryazarlığı düzeyinin kırsal kesimde yaşayanlarda (estimated=-0.856, p=0.001) düşük, görme ile ilgili sorunu olmayanlarda (estimated=0.585, p=0,024) ve internet kullananlarda (estimated=2.112, p=0.048) daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Araştırma sonucunda, hemşirelik öğrencilerinin sağlık okuryazarlığı düzeylerinin eğitim sürecinde yükseldiği belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, hemşire eğitimciler ve fakülte yöneticilerinin öğrencilerin sağlık okuryazarlığı düzeylerini arttırmaya odaklı etkili stratejiler geliştirmeleri önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik lisans eğitimi; kohort analizi; sağlık okuryazarlığı

SB-5 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE YAPAY ZEKANIN YERİ

Nida AYDIN¹, Ümran DAL YILMAZ¹

¹*Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa*

Giriş ve amaç: Günlük yaşamımızın ayrılmaz bir parçası haline gelen teknolojiye bağlı olarak sağlık teknolojilerinde yaşanan değişim süreci hemşirelik uygulamalarına da yansımaktadır. Sağlık teknolojileri; erken tanı, karar verme, eğitim, araştırma, tedavi, güvenli bakım, sağlığın korunması ve sürdürülmesi basamaklarında kullanılmaktadır. Yapay zeka (YZ), robot teknolojileri, simülasyon uygulamaları sağlık sisteminin bir parçası haline gelmekte ve hemşirelik uygulamalarında birçok alanda kullanılmaktadır. YZ, uygulamaların daha hızlı, daha verimli ve daha düşük maliyetle yapılmasına olanak sağlarken bir takım soruları da ortaya çıkarmaktadır. Bunlardan en önemlisi, hemşirelerin bu değişimi nasıl algıladıkları, yararları konusundaki farkındalıkları, değişim sürecinde nasıl yer alacaklarıdır. Hemşirelerin YZ kavramı hakkında ne kadar bilgi sahibi olduklarını anlamak önemlidir. Hemşirelik eğitimi boyunca ve mezuniyet sonrasında hemşireler için sağlık bilişimi ve YZ teknolojilerinin öğretiminde yetersizlik olduğu ve bu eksikliğin giderilmesinde de yetkin olmadıklarını gösteren birçok çalışma mevcuttur. Ülkemize baktığımızda ise; eğitim programlarında bir takım bilişim derslerinin olduğu fakat ders içeriklerinin sadece teorik bilgi ile sınırlı kaldığı, YZ'ye ilişkin farkındalık yaratmaktan uzak olduğu görülmektedir.

Hemşirelik eğitiminin başlangıcından bu yana, hemşirelik öğrencilerinin ve profesyonel çalışma ortamı içinde olan hemşirelerin YZ uygulamalarına hazırbulunuşluk düzeylerini artırmak için hemşirelik müfredatında, mevcut ihtiyaçlar ve geleceğe yönelik beklentilere ilişkin güncellemeler gerekmektedir. Son yıllarda bununla ilgili olarak hemşirelik bilişimi uygulamalarına yönelik önemli çalışmalar yapılmış ve sağlık bilişimi ve YZ kavramlarının hemşirelik eğitime dahil edilmesi hızlanmaya başlamıştır.

Sonuç: Uygulama alanındaki değişikliklerin hemşirelik eğitime entegre edilmesi ve öğrencilerin mesleğe başlamadan bu konuda farkındalıklarının artırılması, bilgi ve beceri düzeylerinin yükseltilmesi adına etkin rol almaları önemlidir. Öncelikli olarak lisans düzeyinde YZ teknolojileri çerçevesinde simülasyon, sanal gerçeklik kullanımının artırılması, YZ ile veri okuryazarlığı, eleştirel düşünme, büyük veri analiz ve sonuçları, teknolojik okuryazarlık gibi konuların hemşirelik eğitim müfredatına eklenmesi önerilmektedir. Hızla gelişen teknoloji sayesinde sağlık profesyonelleri için destek sağlayan, kolaylaştırıcı dijital çözümler ortaya konmuştur. Teknolojiyi yakından takip etmek ve bu gelişime katkı sağlamak hemşirelik bakımın kalitesinin yükseltilmesini sağlayacaktır. Hemşireler, değişen dünyanın ihtiyaçlarını karşılamak için yaşanan değişim ve dönüşüme uyum sağlamalıdır. Bu uyum hemşirelik eğitim alanında da yer almalıdır.

Anahtar kelimeler: hemşirelik, hemşirelik eğitimi, yapay zeka

SB-6 HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME YÖNETİM SİSTEMİ OLAN MOODLE PLATFORMUNU KULLANIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Handan AYDIN KAHRAMAN¹, Melih Mehmet DABANLIOĞLU²

^{1,2} *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan*

Giriş ve amaç: Bu araştırma, hemşirelik bölümü öğrencilerinin öğrenme yönetim sistemi olan Moodle platformunu kullanımlarına yönelik onaylama durumlarını, sisteme ilişkin görüşlerini, bu sistemi kullanmanın avantajlarının farkında olma durumlarını ve bu sistemi aktif olarak kullanmadıklarının gerekçelerini belirleyerek sistemin kullanımını etkileyen faktörleri ortaya çıkarmaktır. Böylelikle hemşirelik lisans öğrencilerinin eğitimleri sırasında öğrenmelerini kolaylaştırmak için ters yüz edilmiş öğrenmeye de hizmet etmek için geliştirilmiş olan Moodle platformunun kullanımının yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Gereç ve yöntemler: Bu araştırma tanımlayıcı desende, bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören, Moodle sistemini kullanan araştırmaya katılmayı kabul eden, 1.,2.,3 ve 4. Sınıf hemşirelik bölümü öğrencileriyle yürütülmüştür. Veriler çevrimiçi oluşturulan anket formu ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtların farklılaşmasına göre incelenmesinde parametrik olmayan testler kullanılmıştır. Parametrik olmayan testlerden Mann Whitney U testi; bağımsız değişkenin ikiden fazla düzeye sahip olduğu durumlarda Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Elde edilen veriler %95 güven aralığında, %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya 256 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin %80,31'inin (n=208) 18-21 yaş, %65,25'i (n=169) kadın, %40,15'i (n=104) 1. sınıf, %29,73'ü (n=77) 2. sınıf, %21,24'ü (n = 55) 3. sınıf ve %8,88'i (n = 23) 4. Sınıf, büyük çoğunluğunun (%76,45, n=198) yurttan kaldığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin %91,89'unun (n=238) internet erişimi olduğu, %82,24'ü (n=213) öğrenme yönetim sistemleri hakkında bilgi sahibi olduğu, %69,11'inin (n=179) moodle sistemi kullanımı ile ilgili eğitim aldığı belirlenmiştir. Ayrıca sınıf düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olduğu (p<0,05) tespit edilmiştir.

Sonuç: Hemşirelik bölümü öğrencilerinin öğrenme yönetim sistemi olan Moodle platformunu kullanımını etkileyen faktörlerin ortaya konulması, sistemin iyileştirilmesi için gerekli çözümlerin bulunması açısından önemlidir. Çalışma sonuçlarına göre öğrencilerin çoğunluğunun Moodle platformunu kullanımı ders içeriklerine erişimi kolaylaştırdığı, sistemi kullanmada kaldıkları yerin önemli olmadığı (p>0,05) bulunmuştur. Hemşirelik öğrencilerinin eğitimlerinde Moodle platformu gibi öğrenme yönetim sistemlerinin kullanımının daha keyifli hale getirilmesi ters yüz edilmiş öğrenmeye katkı sağlayarak motivasyonu artırmada faydalı olacaktır.

Anahtar kelimeler: eğitim, e-öğrenme, hemşirelik öğrencileri, moodle platformu, öğrenme yönetim sistemi.

SB-7 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN 21. YÜZYIL BECERİLERİ İLE KARIYER KARARI VERME DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Handan AYDIN KAHRAMAN¹, İbrahim NAS²

¹Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan

²Van Yüzüncüyıl Üniversitesi, Van

Giriş ve amaç: Hemşirelik öğrencilerinin kazanması gereken 21. yüzyıl becerileri ile kariyer kararı öğrencinin hem kişisel hem de mesleki gelişimi için önemlidir. Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin 21. yüzyıl becerileri ile kariyer kararı verme düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve yöntemler: Bu araştırma ilişkisel tarama modelinde tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Çalışma, bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 254 öğrenciyle yürütülmüştür. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, 21. Yüzyıl Beceri Ölçeği ve Kariyer Kararı ölçeği kullanılarak, çevrimiçi oluşturulan anket formları ile toplanmıştır. Veriler, tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (Ortalama, Standart Sapma, Medyan, Frekans, Oran, Minimum, Maksimum) ile değerlendirilmiştir. Öğrencilerin anket maddelerine verdikleri yanıtların farklılaşmasına göre incelenmesinde; kategorik gruplara göre “Mann-Whitney U testi” ve “Kruskal Wallis-H testi”, farklı grupları belirlemede “Tukey testi” kullanılmıştır. Hesaplamalarda istatistik anlamlılık düzeyi %5 olarak alınmış ve analiz için SPSS 22 istatistik paket programı kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya 254 öğrenci katılmıştır. 21. yüzyıl becerileri ile kariyer kararı verme düzeyi arasındaki ilişki açısından bakıldığında, 2. sınıf, 3. sınıf ve 4. Sınıf öğrencilerin ortalamaları benzer bulunmuştur. Ancak 1. sınıf öğrencilerin ortalaması 2. 3. ve 4. sınıfta yer alan öğrencilerin ortalamasından nispeten daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ölçekler arasında istatistik olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0,05$). Bu ilişkinin, %54,8’lik pozitif yönlü olduğu görülmüştür. 21.Yüzyıl Becerileri ölçeği puanı” arttıkça, “Kariyer Kararı ölçeği puanı” da artmaktadır. Ya da 21. yüzyıl becerileri ölçeği puanı” azaldıkça “Kariyer Kararı ölçeği puanı” da azalmaktadır. Ölçeklerden elde edilen puanlar ile öğrencilerin sınıf durumu incelendiğinde, 21. yüzyıl becerileri ve kariyer kararı verme ölçek puanlarının, öğrencilerin sınıf durumu açısından farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<0,05$).

Sonuç: Bu araştırma ile hemşirelik bölümü öğrencilerinin 21. yüzyıl becerileri ile kariyer kararı verme düzeyi arasında ilişki olduğu ve hemşirelik eğitiminde 21. yüzyıl becerilerinin öğrencilere kazandırılmasının ileriki kariyer gelişimleri üzerinde etkili olabileceği söylenebilir.

Anahtar kelimeler: 21. yüzyıl becerileri, hemşirelik, hemşirelik öğrencileri, kariyer kararı verme.

SB-8 SAĞLIK PROFESYONELLERİNİN VE HASTALARIN AKILCI İLAÇ KULLANIMI KONUSUNDA FARKINDALIKLARININ ÖNEMİ

Belkıs CAN¹, Belgin YILDIRIM¹, Nükhet BALLIEL¹

¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın

Giriş ve amaç: Akılcı ilaç kullanımı, ilaçların etkili, güvenli ve uygun bir şekilde kullanılması anlamına gelir. Bu yaklaşım, hastaların en iyi tedavi sonuçlarını elde etmelerini sağlamayı hedefler. Akılcı ilaç kullanımı, doğru ilaç seçimi, uygun dozaj belirleme, tedavi süresi ve kullanım sıklığı gibi kararların kanıta dayalı yöntemlerle alınmasını gerektirir. Aynı zamanda, ilaç etkileşimlerini azaltmak, yan etkileri önlemek ve ilaç maliyetlerini kontrol altında tutmak da amaçları arasındadır.

Bulgular: Sağlık profesyonelleri ve hastalar arasında akılcı ilaç kullanımı konusunda farkındalığın artırılması önemlidir. Sağlık profesyonellerinin doğru reçete yazma, ilaç takibi ve yan etki yönetimi gibi konularda daha etkili hizmet vermesi sağlanmalıdır. Hastaların ise ilaçların doğru kullanımı, dozlara uyum ve yan etkiler konusunda bilinçlenmeleri önemlidir. Akılcı ilaç kullanımı, sağlık hizmetlerinin etkinliğini artırırken hastaların sağlık sonuçlarını da iyileştirir.

Sonuç: Antimikrobiyal direnç, küresel bir tehdit oluşturmaktadır ve enfeksiyon kontrolünü zorlaştırmaktadır. Antimikrobiyal ilaçların yetersiz dozda veya süreyle kullanımı da direnç gelişimini etkilemektedir. Akılcı kullanımı, enfeksiyonların önlenmesi ve tedavisi için hayati önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, akılcı ilaç kullanımının önemini vurgulamak, hastaların en iyi tedavi sonuçlarını elde etmelerini desteklemek için sağlık profesyonelleri ve hastalar arasında farkındalığı artırmaktır.

Anahtar kelimeler: akılcı ilaç kullanımı, sağlık profesyonelleri, halk sağlığı

SB-9 VIEWS AND EXPECTATIONS OF GRADUATE NURSING STUDENTS TOWARDS POSTGRADUATE EDUCATION

Selver BEZGİN¹, Yener AKTUĞ¹, Elif SOLMAZ AŞKAN¹

¹ *Van Yüzüncü Yıl University, Van*

Introduction and objective: Students who complete their postgraduate education in nursing, work as specialized nurses in practice areas and educational institutions. Considering that nurses have roles such as serving both individual and community health and educate nurses, it becomes clear how important postgraduate education is in nursing. This study was conducted to evaluate the views and expectations of postgraduate nursing students in Turkey towards postgraduate education.

Materials and methods: The study was conducted by retrospectively reviewing the studies published in the national literature on the subject between 2013 and 2023. Literature search was conducted on Google Scholar using the keywords "nursing, student, education, postgraduate, master's, doctor of philosophy".

Results: In line with the findings of the studies on the subject, the opinions and expectations of postgraduate students regarding the education they receive were compiled. It was determined that the students expressed some problems to trainers about training method and curriculum also they had expectations for the solution of these problems.

Conclusion: It has been observed that the studies on the subject in our country are quite limited. More studies are needed in order to better understand the subject and take precautions to address the problems.

Keywords: nursing, student, postgraduate education, postgraduate nursing

SB-10 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ VE KANITA DAYALI UYGULAMAYA İLİŞKİN TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

Berrin PAZAR¹, Kadriye DEMİR¹

¹Lokman Hekim Üniversitesi, Ankara

Giriş: Problem çözme becerisine sahip ve kanıta dayalı uygulamalara ilişkin olumlu tutum sağlayan hemşirelerin hastalara verilen bakımın kalitesini arttırdığı bilinmektedir.

Amaç: Öğrencilerin problem çözme becerileri ve kanıta dayalı uygulamalar ile ilgili tutumlarını belirlemek amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipte yapılan bu çalışma, Kasım 2021-Şubat 2022 tarihleri arasında Ankara'daki bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde 2021-2022 Güz dönemi öğrenim gören 155 öğrenciden 132'sinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında Tanıtıcı Bilgi Formu, Problem Çözme Envanteri ve Kanıta Dayalı Hemşireliğe Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Etik kurul onayı ve öğrencilerden onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %88,6'sı kadın olup yaş ortalaması ve standart sapması 21,74±1,58'dir. Öğrencilerin Kanıta Dayalı Hemşireliğe Yönelik Tutum Ölçeği puanlarının ortalaması ve standart sapması 50,04±7,80 iken Problem Çözme Envanteri puanlarının ise 101,19±18,12'dir. Problem Çözme Envanteri puanları ile kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutum ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı orta düzeyde pozitif yönlü ilişki bulunmaktadır ($r=0,315$). Araştırmaya katılan 4. Sınıf öğrencilerinin ön test ve son test kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutum ölçeği puanları arasında ve ön test ve son test problem çözme beceri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Sonuç: Çalışma bulgularına göre öğrencilerin Kanıta Dayalı Hemşireliğe Yönelik Tutum Ölçeği puanları ve Problem Çözme Envanteri puanları orta düzeyde bulunmuştur. Eğitim kurumlarının öğrencilerin problem çözme becerilerini ve kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutumlarını geliştiren stratejileri uygulaması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik öğrencileri; problem çözme; kanıta dayalı hemşirelik; tutum.

SB-11 YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN YETERLİLİK DÜZEYLERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Öznur ERBAY DALLI

Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa

Giriş ve amaç: Yoğun bakım hemşireliği, kendine has doğası olan ve genel hemşire yeterliliklerine ek özel gereklilikler istenen bir hemşirelik uzmanlık alanıdır. Yoğun bakım hemşireliği ve sağlık kurumları özelindeki eğitim programlarının, hemşirelerin bu özel alandaki yeterliliklerinin düzeyine göre planlanması ve iyileştirilmesi önemlidir. Bu çalışmanın amacı, yoğun bakım hemşirelerinin yeterlilik düzeyleri ve etkileyen faktörlerin belirlenmesidir.

Gereç ve yöntem: Kesitsel türde olan araştırma, Haziran 2023-Temmuz 2023 tarihleri arasında yürütüldü. Araştırmanın verileri, "Hemşire Tanıtım Formu" ve "Yoğun ve Kritik Bakım Hemşireliği Yeterlilik Ölçeği" kullanılarak toplandı. Veri toplama araçları "Google Form"a aktarıldı ve bir hemşirelik sosyal medya hesabında araştırma bağlantısı paylaşılarak en az iki yıl deneyimi olan gönüllü yoğun bakım hemşirelerine kar topu örnekleme yoluyla ulaşılmaya çalışıldı. Katılımcıların demografik ve çalıştıkları yoğun bakıma ilişkin özelliklerini özetlemek için tanımlayıcı istatistikler kullanıldı. Yeterlilik ölçek puanı ile katılımcıların demografik ve çalıştıkları yoğun bakıma ilişkin özellikleri arasındaki ilişki Spearman korelasyon, Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis-H testleri ile değerlendirildi. Araştırma, Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından onaylandı (Karar no: 2023-13/27).

Bulgular: Araştırmaya toplam 395 yoğun bakım hemşiresi katıldı. Hemşirelerin yeterlilik düzeyi ölçek genelinde 457.17 ± 48.81 puan olarak mükemmel düzeyde; alt boyutlar arasında sırasıyla 144.97 ± 23.59 puan bilgi temeli, 144.52 ± 23.77 puan beceri temeli ve 167.68 ± 6.12 puan tutum-değer temeli olarak saptandı. Ölçek maddelerine verilen en düşük puan ortalamalı cevaplar; kanıta dayalı uygulama, hasta eğitimi, hastanın ruhsal destek gereksinimi, organ nakli ve ekonomik verimlilik ile ilgili yeterlilikleri içerdi. Hemşirelerin yeterlilik düzeylerinin; yaş, çalışma deneyimi, eğitim düzeyi, yoğun bakım hemşireliği sertifikası durumu, çalıştıkları yoğun bakım tipi ve yoğun bakım hemşireliğine yönelik eğitim alma durumundan anlamlı olarak etkilendiği belirlendi ($p < 0.05$).

Sonuç: Araştırmanın bulguları, yoğun bakım hemşirelerin bilgi, beceri ve tutum ile ilgili yeterliliklerin iyi düzeyde olduğunu gösterdi. Yoğun bakım hemşireliği birliklerinin ve sağlık kurumlarının, sertifikasyon sürecini desteklemesi, farklı mesleki eğitim seçenekleri sunması, hasta bakımında kanıta dayalı uygulamaları benimsemesi, hasta eğitimi ve hastanın ruhsal olarak desteklenmesine yönelik iyileştirici stratejiler belirlemesi, organ nakli ve ekonomik verimlilik gibi güncel konuları eğitim programlarına dahil etmesi önerilebilir.

Anahtar kelimeler: yoğun bakım, hemşirelik, yeterlilik

SB-12 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK TUTUMLARI VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER

Serap KAYNAK

Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir

Giriş ve amaç: Hemşirelik okullarında, pandemi, afet, sınıfların yetersizliği, klinik alan eksikliği, öğrencilerin barınma sorunları gibi birçok nedenden dolayı online eğitim yapılabilir. Online hemşirelik eğitiminin kalitesini arttırmak önemlidir. Uzaktan eğitim programlarının yürütülmesinin ciddi olarak ele alınması ve öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının belirlenmesi önemlidir. Bu nedenlerle bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını ve ilişkili faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipte bir çalışmadır. Araştırma verileri 15 Nisan-15 Mayıs 2023 tarihleri arasında Google forms ile hazırlanan online veri formu aracılığıyla, Balıkesir Üniversitesi SBF Hemşirelik Bölümünde öğrenim gören hemşirelik öğrencilerinden elde edilmiştir. Araştırmanın evrenini 504 hemşirelik öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme evreni bilinen örnekleme yöntemi formülü kullanılarak 218 olarak belirlenmiştir. Araştırmada veriler, hemşirelik öğrencilerine ait tanıtıcı bilgi formu ve üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik tutumları ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler analiz edilmeden önce normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Kolmogorov- Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ölçek toplam puanlarının normal dağılım gösterdiği görülmüştür ($p>.05$). Veriler normal dağılıma uyduğu ve homojen dağılım gösterdiği için parametrik test yöntemleri ile istatistik analizi yapıldı. İki farklı grup arasındaki karşılaştırmalarda bağımsız gruplarda student t testi, ikiden fazla değişkeni karşılaştırdığımızda ANOVA analizi uygulandı.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalamasının 20.37 ± 1.49 olduğu, %75.9'unun kız, %35.5'inin 1. sınıf öğrencisi, %66.9'unun uzaktan eğitime telefonla katıldığı, %63.4'ünün uzaktan eğitime katıldığı alanın ders dinlemek için uygun olduğu, %58.6'sının internete iletişim probleminin olmadığı, %51.7'sinin yüz yüze eğitimi tercih ettiği bulunmuştur. Katılımcıların ölçek toplam puan ortalamasının 79.05 ± 7.66 olduğu saptanmıştır. Araştırma sonucunda uzaktan eğitime katıldığı alanın ders dinlemek için uygun olduğunu söyleyen ve internete iletişim probleminin olmadığını söyleyen öğrencilerin ölçekten daha yüksek puan aldığı ve aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p<0.005$)

Sonuç: Öğrencilerin kendi tercihleri ile değil mecburiyet nedeniyle gerçekleştirilen uzaktan eğitim sürecinde, teorik dersler için üniversitelerin uzaktan eğitim alt yapı sistemlerinin sürekli güncellenmesi, imkanı kısıtlı öğrenciler için online eğitime katılması amacıyla fırsatlar yaratılması, öğrencilerin öğretim elemanlarına ve ders içeriklerine kolay ve hızlı ulaşmalarının sağlanması ve derslerin daha sonraki dönemlerde hızlandırılmış şekilde tekrar edilmesinin sağlanması hemşirelik öğrencilerinin daha kalıcı ve etkin bir şekilde öğrenmelerine katkı sağlayacak uygulamalardır.

Anahtar kelimeler: uzaktan eğitim, hemşirelik, hemşirelik eğitimi

SB-13 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ DERSİ ALAN ÖĞRENCİLERİN UYGULAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Emine BAŞ

SANKO Üniversitesi, Gaziantep

Giriş ve amaç: Derslerin öğrenme hedefleri, bir öğrenme sürecinin sonunda öğrencinin kazanması gereken bilgi, tutum ve becerileri içermektedir. Özellikle beceri boyutunda hedefe ulaşmada dersin uygulaması daha fazla katkı sağlamaktadır. Bu çalışma bir vakıf üniversitesinde okuyan hemşirelik bölümü öğrencilerinin son iki yıla ait halk sağlığı hemşireliği dersi uygulamasına ilişkin görüşlerini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç ve yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı ve retrospektif tiptedir. Halk sağlığı hemşireliği dersi dördüncü sınıf öğrencilerine güz döneminde dört saat teorik ve sekiz saat uygulamalı olarak verilmektedir. Ders dönemi sonunda iyileştirme çalışmalarının yapılabilmesi amacıyla öğrencilerden on ifadeden oluşan uygulama değerlendirme anketi ile geri bildirimler alınmaktadır. Ankete verilen cevaplar 'kesinlikle katılıyorum', 'katılıyorum', 'kararsızım', 'katılmıyorum' ve 'kesinlikle katılmıyorum' şeklinde 5'li likert tiptedir. Verilerin değerlendirilmesinde IBM SPSS 25 programı kullanılarak, tanımlayıcı istatistikler yapılmıştır.

Bulgular: 2021-2022 eğitim öğretim yılında dersi alan 29 öğrenciden 27'sinin (%93.1) anketi yanıtladığı, öğrencilerden %77.1'nin uygulamadan memnun, %15.5'nin kararsız ve %7.4 'ünün memnun olmadıkları ve cronbach alfa katsayısının 0,944 olduğu belirlenmiştir. 2022-2023 eğitim öğretim yılında ise dersi alan 53 öğrenciden 43'ünün (%81.1) anketi cevapladığı, öğrencilerden %87.0'ünün uygulamadan memnun, %9.5'nin kararsız ve %3.5'inin memnun olmadıkları ve anketin cronbach alfa katsayısının 0,967 olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Bu bulgular her iki yıla ait ölçüm sonuçlarının yüksek güvenilirlikte olduğunu ve yıllara göre memnuniyet oranının arttığını göstermektedir. Mesleki uygulamalar hemşirelik eğitiminin vazgeçilmez bir parçası olmakla birlikte dersin öğrenim hedeflerine ulaşılması açısından dersin büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Bu bağlamda akademisyenlerin öğrencilere rol model olmaları açısından uygulamalarda aktif rol almaları ve uygulamalara yönelik öğrencilerden geri bildirim olarak gerekli iyileştirmeleri yapması önerilmektedir. Bu şekilde eğitimin kalitesini arttırmak mümkün olacaktır.

Anahtar kelimeler: memnuniyet, öğrenim hedefi, uygulama

SB-14 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ DERSİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Emine BAŞ

SANKO Üniversitesi, Gaziantep

Giriş ve amaç: Öğretim elemanlarının derslerde kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri öğretimin niteliğini ve eğitimin kalitesini etkilemektedir. Bu çalışma bir vakıf üniversitesinde 2022-2023 eğitim öğretim yılı güz döneminde halk sağlığı hemşireliği dersi alan öğrencilerin derste kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin görüşlerini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç ve yöntem: Bu ders dördüncü sınıf öğrencilerine güz döneminde dört saat teorik ve sekiz saat uygulamalı olarak verilmektedir. Ders dönemi sonunda iyileştirme çalışmalarının yapılabilmesi amacıyla öğrencilere altı ifadeden oluşan öğretim yöntem ve teknikleri değerlendirme anketi uygulanmıştır. Ankete verilen cevaplar 'kesinlikle katılıyorum', 'katılıyorum', 'kararsızım', 'katılmıyorum' ve 'kesinlikle katılmıyorum' şeklinde 5'li likert tiptedir. Verilerin değerlendirilmesinde IBM SPSS 25 programı kullanılarak, tanımlayıcı istatistikler yapılmıştır. Bu ders kapsamında ilgili dönemde düz anlatım, soru cevap, beyin fırtınası, örnek olay, rol play, gösterip yaptırma, alan gezisi, ödev (bakım planı, bireysel ve grup sağlık eğitimi verme) hazırlama yöntem ve teknikleri kullanılmıştır.

Bulgular: İlgili eğitim öğretim yılında dersi alan 53 öğrenciden 43'ü (%81.1) anketi yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre, her bir madde için olumlu yanıtların %92 ile %95.4 arasında, kararsız yanıtın %2.3 ile %7 arasında ve cronbach alfa katsayısının 0,964 olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Bu bulgular derste aktif öğrenme yöntem ve tekniklerini kullanmanın ve çeşitliliği arttırmanın dersin hedeflerine ve bölümün program çıktılarına ulaşma açısından öğrenciye katkı sağladığını göstermektedir. Bu nedenle öğrencilerden her dönem sonunda aldığı derslere yönelik geri bildirimlerin alınarak gerekli iyileştirmelerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: aktif öğrenme, hemşirelik, öğretim yöntemi

SB-15 SAĞLIK BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN LİSANS EĞİTİMLERİNDE METAVERSE VE DİJİTAL TEKNOLOJİYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Abdulkadir GÜL¹, Hale SEZER¹

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi, İzmir

Giriş ve amaç: Dünyanın farklı üniversitelerinde eğitim faaliyetleri bir tür metaverse ürünü olan sanal kampüsler ile yapılmaya başlanmıştır. Yakın gelecekte sanal kampüslerde eğitim göreceğini düşündüğümüz sağlık bilimleri öğrencilerinin dijital teknolojilere yönelik tutumlarının ve metaverse ilişkin bilgi, farkındalık ve tutumlarının belirlenmesi ve görüşlerinin alınmasıyla oluşturulacak olan eğitim ortamlarının yapılandırılması kolaylaşacaktır. Bu kapsamda çalışmanın amacı Sağlık bilimleri öğrencilerinin lisans eğitiminde metaverse ve dijital teknolojiye yönelik görüşlerini belirlemektir.

Gereç ve yöntem: Bu araştırma, kesitsel ve tanımlayıcı bir çalışmadır. İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden (N=1433) araştırmaya katılmaya gönüllü olan n:289 öğrenci ile Ocak-Mayıs 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında “Öğrencilerin Tanıtıcı Bilgi Formu”, “Metaverse Ölçeği”, “Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, student t testi, One-way Anova ve pearson korelasyon analizi uygulanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşlarının ortalaması 20,75±1,77’dir. Öğrencilerin %73’ü (n:211) kız olup %51.9’u (n:150) hemşirelik bölümünde öğrenim görmektedir ve %36.7’i (n:106) ikinci sınıf öğrencisidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %88.9’u (n:257) Metaverse konusundaki bilgi düzeyinizi yeterli bulmamasına rağmen öğrencilerin %83.4’ü (n:241) derslerde Metaverse kullanımının dersin verimliliğini arttıracaklarını belirtmektedir. Öğrencilerin %53.3’ü (n:145) Metaverse kullanmaya kendini hazır hissetmediğini ve %72.7’si (n: 210) Metaverse platformlarının sanal sınıflar yerine kullanılabilirliğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin %63’ü (n:182) derslerde dijital teknoloji kullanımını deneyimledikleri, %95.8’i (n:277) derslerde dijital teknolojiden yararlanılması gerektiği görüşüne sahiptir. Metaverse ölçeği toplam puan ortalaması 53,54±9,00, Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Ölçeği toplam puan ortalaması 135,98±21,28 olarak bulunmuştur. Bölümler ve sınıflar arasında Metaverse ölçeği ve Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Ölçeği toplam puan ortalamaları arasında anlamlı fark saptanmamıştır (p>0.05). Cinsiyete göre Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Ölçeği toplam puan ortalamaları arasında anlamlı fark saptanmıştır (t: 3,424, p: 0,001).

Sonuç: Sağlık bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin Metaverse ile ilgili farkındalık düzeylerinin ve dijital teknolojilere yönelik tutumlarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Lisans eğitim ortamlarının planlanmasında dijital teknolojilerden yararlanılması ve sanal sınıf uygulamalarında Metaverse platformlarının ya da uygulamalarının kullanılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: sağlık bilimleri, öğrenci, dijital teknoloji, metaverse

SB-16 HEMŞİRELİK ESASLARI DERSİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİ VE İLETİŞİM BECERİLERİNE ETKİSİ

Nurcan UYSAL¹, Emine TÜRKMEN², Doğançan VAİZOĞLU², Tuğba YEŞİLYURT²

¹Üsküdar Üniversitesi, İstanbul

²İstinye Üniversitesi, İstanbul

Giriş ve amaç: Hemşirelik lisans eğitiminde öğrencilerin empati yapma ve etkili iletişim kurma becerilerinin geliştirilmesi eğitim hedeflerinden birisidir. Bu çalışma, Hemşirelik Esasları dersinin teorik, mesleki beceri laboratuvar çalışması ve klinik uygulama bileşenlerinin öğrencilerin empati ve iletişim becerilerine etkisini belirlemek amacıyla ön test-son test kontrollü yarı deneysel tipte gerçekleştirildi.

Gereç ve yöntem: Araştırma, bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü birinci sınıf öğrencileri ile Hemşirelik Esasları dersi kapsamında uygulandı. Araştırmanın örneklemini, Hemşirelik Bölümü birinci sınıf öğrencileri (n=107) oluşturdu. Veriler 20 Şubat-30 Haziran 2022 tarihleri arasında toplandı. Ders kapsamında, teorik dersler yüz yüze verilmiş olup, dersin laboratuvar uygulamaları 10-12 öğrenci:1 eğitimci olacak şekilde gerçekleştirildi. Her öğrenci her bir uygulamayı en az bir kez yaptı. Uygulamalarda, işlemle ilgili hastayı bilgilendirme, işlem sırasında hastaların tepkilerini anlama ve uygun yanıtı verme basamakları yer aldı. Teorik ve laboratuvar uygulamaları tamamlandığında öğretim elemanlarının rehberliğinde hastanelerde 80 saat klinik uygulama gerçekleştirildi. Ön-test ve son test verilerinin toplanmasında Hemşirelik Öğrencileri İçin Jefferson Empati Ölçeği ve İletişim Becerileri Envanteri kullanıldı. Dersin bitiminde öğrencilere Algılanan Öğrenme Ölçeği uygulandı. Verilerin değerlendirilmesinde bağımsız gruplarda t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanıldı.

Bulgular: Öğrencilerin Algılanan Öğrenme Ölçeği'nden 46,68±4,73 puan aldığı belirlendi. Öğrencilerin empati ölçeği ön-test puan ortalaması 80,54±8,89, son-test puan ortalaması 80,56±9,57, iletişim becerileri envanteri ön-test puan ortalaması 163,16±13,14, son-test puan ortalaması 170,70±15,25 olarak hesaplandı. Öğrencilerin ön-test ve son-test iletişim becerileri envanteri puan ortalamalarının istatistiksel açıdan anlamlı olduğu (p<0,05), ancak empati ölçeği ön-test ve son-test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı saptandı (p>0,05).

Sonuç: Öğrencilerin Hemşirelik Esasları Dersi öğrenme algısının yüksek ve dersin iletişim becerilerini geliştirmede etkili olduğu, ancak empati becerilerinde değişime neden olmadığı belirlenmiştir. Hemşirelik mesleki uygulamalarında empati yapma ve etkili iletişim kurma becerilerinin önemi göz önüne alındığında, öğrencilerin lisans eğitimleri süresince tüm mesleki derslerde bu becerilerin gelişimine yer verilmesi, sürekli izlenerek ve değerlendirilerek sonuçlar doğrultusunda derslerde iyileştirme çalışmalarının yapılması gereklidir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik öğrencileri, empati, iletişim, hemşirelik eğitimi.

SB-17 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE SANAL GERÇEKLİK TEKNOLOJİSİNİN KULLANIMI: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMALAR ÜZERİNDEN BİR SİSTEMATİK DERLEME

Nermin ALTUNBAŞ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas

Giriş ve amaç: Hemşirelik eğitiminin önemli bileşenlerinden biri klinik beceridir. Ancak teorik bilgi hemşireleri gerçek dünyaya hazırlamakta yeterli olmayabilir. Bu noktada mevcut öğrenme stratejilerini tamamlayan yenilikçi yöntemlere ihtiyaç duyulmaktadır. Teknolojinin gelişmesi ile birlikte sanal gerçeklik yeni öğretim stratejileri arasında yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı, hemşirelik eğitiminde sanal gerçeklik teknolojisinin kullanımını belirlemek ve sentezlemektir.

Gereç ve yöntem: Bu çalışma sistematik bir incelemedir. Araştırmada CINAHL üzerinden başlık ve özetle, hemşirelik eğitimi ve sanal gerçeklik anahtar kelimeleri ile arama yapılmıştır. Tam metnine ulaşılabilen ve randomize kontrollü çalışmalar araştırmaya dâhil edilmiştir. Veriler betimleyici bir yaklaşım kullanılarak sentezlenmiştir.

Bulgular: İnceleme sonrasında 94 çalışmaya ulaşılmıştır. Tam metnine ulaşılan 62 makale bulunmakta olup bunların dördü randomize kontrollü çalışma tipindedir. Çalışmaların 2019-2023 yılları arasında yayımlandığı belirlenmiştir. Çalışmalarda sanal gerçeklik teknolojilerinin öğrencilerin endotrakeal aspirasyon becerisi, pediatrik nöbet yönetimi, trakeostomi bakımı ve intravenöz kateter takma becerisi üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir. Çalışmaların tümünde lisans öğrenimi gören öğrenciler bulunmaktadır. Çalışmalara katılan öğrenci sayıları sırasıyla 60 ile 131 arasındadır. Çalışmalarda sanal gerçeklik ve video gösterimi teknikleri kullanılmıştır. Müdahalede bilgi testleri, standartlaştırılmış ölçekler ve odak grup görüşmesi yöntemleri kullanılmıştır. Çalışmalarda bilgi düzeyi, beceri edinimi, performans değerlendirme, memnuniyet, özgüven ve teknolojinin kabulü değerlendirilmiştir. Müdahale süreleri 15 dakika ile 7 gün arasındadır. Endotrekeal tüp uygulamasında bilgi edinmede sanal gerçekliğin video gösterimine üstünlüğü yoktur. Sanal gerçekliğin video gösterimine göre memnuniyeti, motivasyonu ve özgüvenini artırmada etkili olduğu belirlenmiştir. Pediatrik nöbet yönetiminde sanal gerçekliğin yüz yüze öğretime göre öğrencilerin bilgi düzeylerinin artırılmasında daha etkili olduğu saptanmıştır. Oyun tabanlı sanal gerçeklik telefon uygulamasının öğrencilerin trakeostomi bakımı bilgi ve psikomotor becerilerini artırdığı belirlenmiştir. İntravenöz kateterizasyonda sanal gerçekliğin öğrencilerin bilgi düzeyi ve özgüveni üzerinde video gösterimine karşı üstün olmadığı, sanal gerçekliğin psikomotor beceriyi artırdığı saptanmıştır.

Sonuç: Bu sistematik incelemede hemşirelik eğitiminde sanal gerçeklik teknolojisinin kullanıldığı müdahaleleri destekleyen çalışmaların, hemşirelik eğitiminde psikomotor beceriyi artıran ve öğrenciler tarafından tercih edilen yöntemleri içerdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: hemşirelik eğitimi, sanal gerçeklik, teknoloji, randomize kontrollü çalışmalar

SB-18 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ FARKINDALIĞI, İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ENDİŞELERİ İLE HEMŞİRELİKTE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Nagihan İLASLAN¹, Nuray ŞAHİN ORAK²

¹Düzce Üniversitesi, Düzce

²İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, İstanbul

Giriş ve amaç: İnsan, çevre, sağlık ve hemşirelik kavramlarına temellenen hemşirelik, 21. yüzyılın en büyük sağlık tehdidi olan iklim değişikliğini sebep ve sonuçları ile birlikte ele almalıdır. Çalışmanın amacı, geleceğin hemşireleri olarak yetişen öğrencilerin küresel iklim değişikliği farkındalığı, iklim değişikliği endişeleri ile hemşirelikte sürdürülebilirlik tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Gereç ve yöntem: Tanımlayıcı ilişki arayıcı desendeki çalışma, 2022-2023 eğitim-öğretim yılı güz döneminde bir devlet üniversitesinde öğrenim gören, basit rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen ve yazılı onamları alınan 289 hemşirelik öğrencisi ile gerçekleştirildi. Çalışmanın yapıldığı üniversitenin etik kurulundan ve hemşirelik bölüm başkanlığından yazılı izin alındı. Çalışma verileri Tanımlayıcı Özellikler Formu, Küresel İklim Değişikliği Farkındalık Ölçeği, İklim Değişikliği Endişesi Ölçeği ve Hemşirelikte Sürdürülebilirlik Tutumları Anketi kullanılarak toplandı. Çalışma verilerinin analizinde tanımlayıcı istatistiksel testler, Pearson Korelasyon testi, ANOVA ve Independent Samples t testi gerçekleştirildi. Çalışmada anlamlılık değeri $p < 0.05$ olarak kabul edildi.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması $20,56 \pm 1,51$, akademik ortalaması $2,81 \pm 0,37$ olup, %76,8' inin kadın olduğu, %60,9'unun şehir merkezinde yaşadığı, %45' inin ailesinin hizmet sektöründe çalıştığı, %40,1'inin anne eğitim düzeyinin ilkökul, %30,4'ünün baba eğitim düzeyinin lise olduğu belirlendi. Öğrencilerin %64,7' sinin iklim değişikliği kavramını %34,6 oranında sosyal medya üzerinden duyduğu, %55' inin sürdürülebilirlik kavramını %21,8 oranında derslerde duyduğu saptandı. Ancak öğrencilerin %89,3' ünün iklim değişikliği, %90,3' ünün sürdürülebilirlik hakkında herhangi bir eğitim almadıkları tespit edildi. Öğrencilerin iklim değişikliğine yönelik farkındalıklarının orta düzeyde ($3,43 \pm 0,69$), iklim değişikliği endişelerinin düşük düzeyde ($33,10 \pm 8,08$), hemşirelikte sürdürülebilirlik tutumlarının ise orta düzeyde ($4,00 \pm 1,23$) olduğu belirlendi. Öğrencilerin iklim değişikliği farkındalıkları ile iklim değişikliği endişeleri ($r=0,455$, $p=0,000$), iklim değişikliği farkındalıkları ile hemşirelikte sürdürülebilirlik tutumları ($r=0,375$, $p=0,000$) ve iklim değişikliği endişeleri ile hemşirelikte sürdürülebilirlik tutumları ($r=0,468$, $p=0,000$) arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki olduğu bulundu.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin iklim değişikliği farkındalıkları, iklim değişikliği endişeleri ve hemşirelikte sürdürülebilirlik tutumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlendi. Hemşirelik öğrencilerinin iklim değişikliği ve hemşirelikte sürdürülebilirlik konusunda bilgi ve beceri edinebilecekleri ders içeriklerinin geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik, hemşirelik öğrencisi, iklim değişikliği, sürdürülebilirlik, tutum

SB-19 İNME TANILI HASTALARA UYGULANAN DOKU PLAZMİNOJEN AKTİVATÖRÜNE İLİŞKİN HEMŞİRELERE VERİLEN EĞİTİMİN KAYGI DÜZEYİNE ETKİSİ

Burcu BAŞCI¹, Elif ATEŞ²

¹Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

²İstanbul Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İstanbul

Giriş ve amaç: Bu çalışma inme tanılı hastalara uygulanan doku plazminojen aktivatörü (TPA)'ne ilişkin hemşirelere verilen eğitimin kaygı düzeyine etkisini araştırmak amacıyla düzenlenmiştir. Araştırma ön test-son test yarı deneysel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini, bir kamu hastanesinde inmeli hastaların bulunduğu birimlerde çalışan ve birim değişikliği yapılmayan 50 hemşire oluşturmuştur. Araştırmada katılımcılara inme hastalarına uygulanan doku plazminojen aktivatörü ilacı konusunda eğitim verilir eğitim öncesi, sonrası ve eğitimden bir ay sonra bilgi düzeyleri değerlendirilmiştir. Araştırmanın verileri sosyodemografik veri toplama formu, TPA uygulamasına ilişkin bilgi toplama formu, durumluk ve sürekli kaygı ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. Verilerin analizinde, temel istatistik analizleri frekans, yüzde değerlerine bakılmış olup, tekrarlı ölçümlerde analiz için repeated measures ANOVA testi yapılmıştır. Katılımcıların çoğunluğunun erkek, 24-29 yaş aralığında, bekar, meslekte çalışma yılının 5 yılını altında olduğu görülmüştür. Eğitim öncesi, sonrası ve eğitimden bir ay sonra yapılan testlerde hemşirelere verilen eğitimin hemşire bilgi düzeyini arttırdığı, kaygı düzeyini ise azalttığı sonuçlarına ulaşılmış olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). Sonuç olarak; inme tanılı hastalara uygulanan TPA'ne ilişkin hemşirelere verilen eğitimin, katılımcıların bilgi düzeylerini arttırmada olumlu bir etkisinin olduğu bulunmuş olup, bu durumun kaygı düzeylerini azaltmada etkin olduğu saptanmıştır. Eğitimin sürekliliğinin sağlanması eğitim etkinliğinin azalmaması açısından önemlidir. Hemşirelik mesleğine yeni başlayan hemşirelerin ilaç uygulamaları konusunda kaygı yaşadığı belirlenmiştir. Hemşirelik lisans eğitimlerinde hemşirelik farmakolojisi dersi ve ilaç uygulamaları derslerinin üzerinde durulması yeni başlayan hemşirelerin alandaki ilaç uygulamalarına yönelik kaygısını azaltabileceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşire, inme, kaygı, nöroloji, doku plazminojen aktivatörü

SB-20 KRONİK KALP YETERSİZLİĞİ OLAN BİREYLERDE DİYETE UYUM VE ÖZ BAKIM DAVRANIŞLARI İLE YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ÖRNEĞİ

Zeliha BÜYÜKBAYRAM GENÇ¹, Meyreme AKSOY¹

¹Siirt Üniversitesi, Siirt

Amaç: Çalışma, kronik kalp yetersizliği olan bireylerde diyetle uyum ve öz bakım davranışları ile yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı nitelikte yapılan bu çalışma, Aralık 2022-Mayıs 2023 tarihleri arasında, Türkiye'nin güneydoğusunda yer alan bir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde gerçekleştirilmiştir. Hastaneye başvuran ve kalp yetersizliği tanısı konulan 178 birey çalışmaya katılmıştır. Veriler, Birey Tanımlama Formu, Diyetle Uyum Hakkındaki İnançlar Ölçeği, Avrupa Kalp Yetersizliği Öz Bakım Davranış Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği Formları kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde ise tanımlayıcı istatistikler, t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada, bireylerin diyet uyumunun yarar algısı ve engel algısı alt boyutlarının puan ortalamaları sırasıyla 23.51±4.80 ve 15.48±4.12 olarak saptanmıştır. Bireylerin, öz bakım davranış puan ortalaması 37.76±7.32, yaşam doyumu puan ortalaması ise 16.46±6.52 olarak saptanmıştır. Çalışmada, bireylerin diyet uyumu yarar algısı ile öz bakım davranışı puan ortalamaları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (p<0.05). Bireylerin, diyet uyumu engel algısı alt boyutu ile yaşam doyumu puan ortalamaları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (p<0.05). Bireylerin, öz bakım davranışı ile yaşam doyumu puan ortalamaları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (p<0.05).

Sonuç: Bireylerin, diyet uyumu yarar davranışlarını daha çok benimsedikleri, diyet engel davranışlarını ise daha az benimsedikleri saptanmıştır. Bireylerin, yetersiz öz bakım davranışına sahip oldukları ve yaşam doyumlarının orta düzeyde olduğu görülmüştür. Bireylerde, öz bakım davranışları ve diyet uyumu artıktıkça yaşam doyumunun arttığı saptanmıştır.

Bu çalışma sonucunda, bireylerin yaşam doyumlarının artırılması için öz bakım davranışlarının geliştirilmesi ve diyet uyumunun sağlanması önem kazanmaktadır. Dolayısıyla hemşirelerin eğitim sürecinden başlayarak, hemşirelik öğrencilerinin klinik bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi, kronik hastalıklar ile ilgili farkındalıklarının artırılması, bilgi düzeylerini artırıcı seminer ve sempozyum gibi aktivitelerin düzenlenerek katılımlarının sağlanması önerilmektedir. Ayrıca öğrenilen bilgilerin uygulama alanlarında hastaların gereksinimlerine göre belirli aralıklarla tekrarlanması sağlanmalıdır. Yapılacak bu uygulamaların, bireylerin yaşam doyumlarının artmasına, öz bakım davranışlarının gelişmesine ve tedavi uyumuna katkı sağlayacaktır.

Anahtar kelimeler: kalp yetmezliği, diyetle uyum, öz bakım davranışı, yaşam doyumu, hemşirelik

SB-21 SOSYAL GİRİŞİMCİLİK YETKİNLİK ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE SÜRÜMÜNÜN GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI

Celalettin ÇEVİK¹, Deniz Aslı DOKUZCAN¹, Ayşe KARADAŞ¹

¹Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir

Giriş ve amaç: Araştırmanın amacı Sosyal Girişimcilik Yetkinlik Ölçeği'nin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışmasının yapılmasıdır.

Gereç ve yöntem: Metodolojik tipteki Eylül 2021-Şubat 2022 tarihleri arasında yürütülen çalışmanın araştırma grubu Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden (n=386) oluşmaktadır. Veriler "Kişisel Bilgi Formu" ve "Sosyal Girişimcilik Yetkinlik Ölçeği (SGYÖ) ile toplanmıştır. 5'li Likert tipteki SGYÖ, 30 sorudan ve Kişisel Özellikler, Sosyal Özellikler ve Yenilikçilik olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Güvenilirlik analizlerinde iç tutarlılık ve test tekrar test güvenilirliği, geçerlilik analizlerinde yapısal geçerlilik (bilinen gruplar ve doğrulayıcı faktör analizi) kullanılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizinde Karşılaştırılmalı Uyum İndeksi ve RMSEA'dan yararlanılmıştır. Analizlerde "SPSS version 25.0 for Windows" ve Lisrel 8.54 istatistik paket programları kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 21,13±2,09 olup, %77,2'si kadın, %76,9'u hemşirelik bölümü öğrencisi, %35,5'i üçüncü sınıf öğrencisi, %63,7'si gelecekte kariyerini sivil toplum kurum/kuruluşlarında sürdürmek isteyen, %69,9'u yılda 10 ve üzerinde kitap okuyan, %65,5'i sosyal girişimcilik yönünden yetkin olduğunu düşünen, %20,5'i sosyal girişimcilikte bulunan kişilerdir. Ölçeğin taban ve tavan etkileri istenilen sınırlar içindedir. Ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,914'tür. Açıklayıcı faktör analizinde KMO:0,909, toplam açıklanan varyans %53,5'tir. Doğrulayıcı Faktör Analizinde uyum göstergeleri iyidir (X²/sd:3,59, RMSEA:0,0821, CFI:0,936, NFI:0,91). Ölçeğin test tekrar test sonuçlarının iyi olduğu (p:0,001), bilinen gruplar geçerliliğine göre ayırt edici olduğu bulunmuştur.

Sonuç: SGYÖ ölçeği Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir bir ölçektir. Sosyal Girişimcilik Yetkinlik Ölçeği, dağılım, ölçme becerisi, iç tutarlılık ve model uyumu açısından yeterli ve tatmin edicidir.

Anahtar kelimeler: geçerlilik, güvenilirlik, hemşirelik öğrencisi, sosyal girişimcilik

SB-22 İNFERTİLİTE VE ÜREMeye YARDIMCI TEKNİKLER DERSİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN İNFERTİLİTEYE YÖNELİK TUTUMLARI ÜZERİNE ETKİSİ

İlknur GÖKŞİN¹, İlknur DEMİRHAN¹

¹Aksaray Üniversitesi, Aksaray

Giriş ve amaç: İnfertilite, çiftlerin bilgi ve empatiyle yaklaşım gösteren sağlık personellerine ihtiyaç duydukları, hassasiyet gerektiren bir süreçtir. Bu süreçte, çiftlere yönelik bakımı planlayan ve uygulayan hemşirelerin infertiliteye yönelik tutumlarının belirlenmesi, çiftlerin alacakları bakım ve danışmanlık hizmetlerini olumlu yönde etkilemesi açısından önem taşımaktadır. Bu araştırma infertilite ve üremeye yardımcı teknikler dersinin hemşirelik öğrencilerinin infertiliteye yönelik tutumları üzerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve yöntem: Kontrol gruplu ön test-son test yarı deneysel tipteki bu araştırma, 27 Şubat-12 Haziran 2022 tarihleri arasında, bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik bölümünde 2021-2022 akademik yılı bahar döneminde öğrenim gören ve önceki yarıyıllarda Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini alan dördüncü sınıf öğrenciler ile yürütülmüştür (N=66). Müdahale grubunu çevrimiçi infertilite ve üremeye yardımcı teknikler dersini haftada 30 dakika olmak üzere 14 hafta boyunca uzaktan eğitim şeklinde alan 28 öğrenci, kontrol grubunu ise dersi almayan 38 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın verileri, yanlılığın önlenmesi amacıyla dersi yürüten araştırmacı dışındaki farklı bir araştırmacı tarafından toplanmış, her iki grupta da veriler, Tanıtıcı Bilgi Formu ve İnfertiliteye Yönelik Tutum Ölçeği (İYTÖ) ile "Google Forms" uygulaması üzerinden verilerin toplanmasıyla elde edilmiştir. Çalışma için etik kurul izni (2021/01-62), öğrencilerden yazılı ve sözel izin alınmış, veriler SPSS 23 istatistik programı ile analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde; sayı, yüzde, ki-kare testi, normal dağılıma sahip olan verilerde t testi, normal dağılıma sahip olmayan verilerde Mann-Whitney U ve Wilcoxon testleri kullanılmıştır.

Bulgular: İnfertilite ve üremeye yardımcı teknikler dersini alan ve almayan öğrenciler sosyo-demografik özellikleri bakımından homojendir ($p>0,05$). İnfertiliteye Yönelik Tutum Ölçeği puan ortalamaları; müdahale grubundaki öğrencilerde ön testte $47,32\pm6,32$, son testte $48,92\pm6,87$, kontrol grubundaki öğrencilerde ise ön testte $50,26\pm5,12$, son testte $50,66\pm6,03$ olarak belirlenmiştir. Müdahale ve kontrol grubunun infertiliteye yönelik tutum ölçeği son test puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$).

Sonuç: Müdahale ve kontrol grubundaki öğrencilerin eğitim öncesinde ve sonrasında infertiliteye yönelik olumlu bir tutuma sahip olduğu, müdahale grubundaki öğrencilerin infertilite ve üremeye yardımcı teknikler dersi almasının infertiliteye yönelik olumlu tutumlarını arttırdığı ancak farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin toplumda önemli bir sağlık sorunu olan infertilitenin çiftlerde yarattığı psikososyal sorunlara yönelik etkin ve kaliteli bir hemşirelik bakımı verebilmesine yönelik bilgi ve beceri kazanması zorunludur. Bu nedenle, infertiliteye ve infertil bireylere karşı gösterilecek tutum ve davranışlara yönelik konuları içeren seçmeli derslere lisans ve lisansüstü eğitimde yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik, infertilite, öğrenci, tutum

SB-23 HEMŞİRELİK EĞİTİMİ ÜZERİNE 2000-2023 YILLARI ARASINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN EĞİLİMLERİ: BİR İÇERİK ANALİZİ

Elif KOCAAĞALAR AKİNCE¹, Duygu Ceren GÜNGÖR²

¹Erciyes Üniversitesi, Kayseri

²Ege Üniversitesi, İzmir

Giriş: Bu çalışmada, hemşirelik eğitimi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin farklı değişkenler açısından eğilimlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden biri olan doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Ulusal Tez Merkezi veri tabanında, 2000-2023 yılları arasında yayınlanmış olan lisansüstü tezler “Hemşirelik Eğitimi” ve “Nurse Education” anahtar kelimeleri kullanılarak taranmıştır. Veri tabanından, 54 teze ulaşılmıştır. Araştırmada dahil edilme kriterlerini karşılayan 45 lisansüstü tez değerlendirmeye alınmış ve betimsel içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Bu araştırmalar, yayın türü, yılı, yazım dili, erişilebilirlik durumu, konuları, yayınlanan üniversite ve statüsü, araştırma deseni ve anahtar kelimeleri değişkenleri bakımından incelenmiş ve eğilimleri sunulmuştur. Dahil edilen araştırmaların %53,4’ü yüksek lisans, %46,6’sı ise doktora tezi olup, en çok araştırma 2019 yılında yapılmıştır. Hemşirelik eğitimi üzerine yapılan lisansüstü tezlerde; %47’inde en çok ön test son test kontrol gruplu deneysel desen kullanıldığı, yayın dillerinin ise tamamının Türkçe olduğu saptanmıştır. Lisansüstü tezlerin tamamı erişime açıktır. Türkiye genelinde tüm üniversiteler kapsama alındığında az sayıda üniversitede hemşirelik eğitimi konusunun çalışıldığı, üniversiteler arasında ise en çok %8,88 Ege Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi’nde konu alanında çalışıldığı görülmektedir. Ayrıca en sık kullanılan anahtar kelimenin ise “hemşirelik eğitimi” olduğu saptanmıştır. Hemşirelik eğitimi konulu lisansüstü tezlerin daha çok sağlık eğitimi konusunu çalıştığı, hemşirelik eğitime yönelik sınırlı çalışma olması nedeniyle, hemşirelik eğitimi konu alan araştırmaların arttırılması hemşirelik eğitiminin gelişimi ve geleceği açısından oldukça önem taşımaktadır. Gelecekte planlanan araştırmalarda tema, araştırma deseni seçiminde; bu çalışma bulgularının dikkate alınması, hemşirelik eğitimi alanında üretilen bilimsel bilginin kalitesini arttıracaktır. Bununla birlikte, daha fazla hemşirelik eğitimi konu alan ve örneklemini hemşirelik öğrencilerinin oluşturduğu çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik eğitimi, içerik analizi, lisansüstü tez

SB-24 HASTALARIN HEMŞİRELİK EĞİTİMİNE KATKIDA BULUNMAYA İLİŞKİN TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

Pınar DOĞAN¹, Merve TARHAN¹

¹*İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul*

Giriş ve amaç: Hemşirelik eğitiminin önemli aktörlerinden olan hastalar, sözlü ve sözsüz geri bildirimleri ile öğrencileri olumlu anlamda güdüleyebileceği gibi olumsuz olarak da eğitim sürecini etkileyebilmektedir. Bu noktadan hareket ile çalışmada hastaların hemşirelik eğitimine katkıda bulunmaya ilişkin tutumlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Gereç ve yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki çalışma bir hastane grubuna bağlı 6 hastanede gerçekleştirildi. Bu hastanelerde yatarak tedavi gören, iletişime açık ve çalışmaya katılmaya gönüllü 424 hasta çalışma örneklemini oluşturdu. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen Bireysel Özellikler Formu ve 5'li likert şeklinde hazırlanan ve uzman görüşü alınan Hemşirelik Eğitime Katılıma İlişkin Tutum Formu ile toplandı. Veriler, tanımlayıcı istatistikler ile analiz edildi. Çalışma öncesinde etik kurul onayı alındı (E-10840098-772.02-223)

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 43,17±14,93 (18-90) iken, büyük çoğunluğu, en az bir kronik hastalığa (%70,2) ve önceden hastanede yatış deneyimine (%75,5) sahipti. Hastanede yatış sebebi çoğunlukla dahili tedavi ve bakım gereksinimi iken (%51,2), hastanede yatış süresi medyan puanı 4 gündü (1-180). Hastaların bu yatışları sırasında hemşirelik bakımına ilişkin memnuniyet düzeyleri 8,61±1,96 (1-10) olarak belirlendi. Hemşirelik eğitime katılımlarıyla ilişkili tutumları değerlendirildiğinde; en sık, öğrenci hemşirelerin eğitim için klinikte olduğunu (4,60±0,80) ve uygulama yapmanın onlar için önemli olduğunu bildiğini (4,46 ± 0,83), hastalık ve tedavi sürecine ilişkin bilgi ve deneyimlerini onlarla paylaşabileceğini (4,29 ± 0,94), öğrenci hemşirelerin hasta mahremiyetine özen gösterdiğini (4,27 ± 0,88), ihtiyaç duyulduğunda sağlık ekibi ile iletişimlerinde köprü görevi gördüğünü (4,25 ± 0,90), hemşireler uygulama yaparken öğrenci hemşirenin izleyici olarak ortamda bulunmasının onu rahatsız etmediğini (4,31 ± 0,96) ve hemşirelik eğitimine katkı vermekten memnuniyet duyduğunu (4,43 ± 0,89) ifade etti.

Sonuç: Çalışmada, hastaların hemşirelik eğitimine katkı verme konusunda çoğunlukla olumlu bakış açısına sahip oldukları belirlendi. Hastaların hemşirelik eğitime katılımlarını olumlu yönde destekleyebilmek ve öğrencilerin bu etkileşimden en üst düzeyde fayda sağlayabilmesi için hemşirelik eğitimde hasta rolünün daha kapsamlı ele alınmasının öğrenci çıktılarında olumlu katkı vereceği düşünülmektedir. Konuyla ilgili nicel ve nitel kanıtların artması gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik eğitimi; hasta katılımı; tutum

SB-25 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK KLİNİK UYGULAMADA GERÇEKLEŞTİRİLEN UYUM EĞİTİMİ

Figen ÇALIŞKAN

Trakya Üniversitesi, Edirne

Giriş ve amaç: Hemşirelik eğitimi hem teorik hem de klinik uygulama eğitiminden oluşmaktadır. Klinik uygulama eğitimi, hemşirelik öğrencilerinin öğrendikleri teorik bilgileri gerçek bir ortamda uygulamaya aktarabildikleri, hemşirelik eğitiminin önemli ve ayrılmaz bir bölümüdür (Gemuhay et al., 2019; Sönmez ve ark., 2020). Hemşirelik öğrencileri lisans eğitimleri boyunca farklı kuruluşlarda klinik uygulamaya çıkmaktadırlar. Klinik uygulamaya çıkmadan önce kaygı, anksiyete, endişe, heyecan gibi duygular yaşamaktadırlar. Klinik uygulama ile ilgili olumsuz duygular yaşayan hemşirelik öğrencilerinde etkisiz öğrenme, yetersiz performans gibi istenmeyen sonuçlar yaşanabilmektedir (Öner ve Sarıkaya Karabudak, 2021; Wang et al., 2019). Bu nedenle hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaya çıkacakları kuruluşa uyum sağlamaları ve bunun için uyum eğitimleri önemli hale gelmektedir. Bu bağlamda bu çalışma klinik uygulamaya çıkan hemşirelik öğrencilerine yönelik bir eğitim ve araştırma hastanesinde gerçekleştirilen uyum eğitimi uygulamalarını açıklamayı amaçlamıştır.

Gereç ve yöntem: Çalışma tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Çalışmanın hazırlanmasında, konu ile ilgili literatürden yararlanılmıştır.

Bulgular: Hastanenin klinik uygulamaya çıkacak öğrencilere yönelik uyum eğitimi prosedürü bulunmaktadır. Bu prosedür doğrultusunda tüm hemşirelik öğrencilerine klinik uygulamanın ilk günü eğitimciler (eğitim hemşiresi, enfeksiyon kontrol hemşiresi, hasta hakları sorumlusu, atık yönetimi sorumlusu, iş sağlığı ve güvenliği uzmanı) tarafından genel uyum eğitimi verilmektedir. Eğitimde, kurum tanıtımı, görev, yetki ve sorumluluklar, kurum kuralları, atık yönetimi, hastane enfeksiyonları, izolasyon, el hijyeni, iş sağlığı ve güvenliği, hasta hakları ve güvenliği konuları yer almaktadır. Bu eğitim sonrasında öğrencilerin klinik uygulama yapacakları klinikler belirlenmektedir. Eğitim hemşiresi tarafından belirlenen kliniklerine yönlendirilen hemşirelik öğrencileri klinik sorumlu hemşiresi ya da rehber hemşire tarafından karşılanmaktadır. Klinik sorumlu hemşireleri ve rehber hemşireler, hem kurumun eğitim hemşireleri hem de klinik uygulamaya gelecek hemşirelik öğrencilerinin öğretim üyeleri ile ön görüşme yapmaktadırlar. Bu görüşmede öğrencilerin klinik uygulama amaçları, öğrenim hedefleri vb görüşülmektedir. Bu ön bilgiler ışığında klinik sorumlu hemşiresi ya da rehber hemşire hemşirelik öğrencilerini karşılamakta ve öğrencilere kliniği gezdirip kliniğin işleyişi ile ilgili bilgiler vermektedir. Aynı zamanda hemşirelik öğrencisinin öğrenmek istediği konular açıklanmakta ve merak ettiği konularda sorduğu sorular cevaplandırılmaktadır. Klinik uygulamalar esnasında her hemşirelik öğrencisi bir klinik hemşiresi ile eşleştirilmekte ve uygulamada bakım vereceği hastalar tanımlanmaktadır. Böylece hemşirelik öğrencileri klinik hemşireleri ile birlikte uygulamalarını gerçekleştirmektedirler.

Sonuç: Klinik uygulama hemşirelik eğitiminin önemli bir bölümü olmasına rağmen hemşirelik öğrencileri ilk defa klinik uygulamaya çıkacağı zaman anksiyete, endişe vb. duygular yaşamaktadırlar. Klinik uygulamaya uyum sağlayan öğrenciler başarılı bir klinik eğitim süreci geçirmektedirler. Bu nedenle klinik uygulama alanlarında uyum eğitimlerinin gerçekleştirilmesi hemşirelik öğrencilerinin uyum sağlamalarını kolaylaştıracaktır.

KAYNAKLAR

Gemuhay HM, Kalolo A, Mirisho R, Chipwaza B, Nyangena E. (2019). Factors affecting performance in clinical practice among preservice diploma nursing students in Northern Tanzania. *Nursing Research and Practice*, Article ID 3453085. <https://doi.org/10.1155/2019/3453085>.

Öner H, Sarıkaya Karabudak S. (2021). Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamalar sırasında yaşadıkları olumsuz duygular ve baş etme deneyimleri: Odak grup görüşmesi. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 12(3): 205-215. DOI:10.14744/phd.2021.59480

Sönmez M, Gürlek Kısacık Ö, Çetin N. (2020). Hemşirelerin klinik uygulamada kendi sorumluluklarına ve hemşirelik öğrencilerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 10(2): 372-380. DOI:10.5961/jhes.2020.397.

Wang AH, Lee, CT, Espin, S. (2019). Undergraduate nursing students' experiences of anxiety-producing situations in clinical practicums: A descriptive survey. *Nurse Education Today*, 76: 103-108. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2019.01.016>.

Anahtar kelimeler: hemşirelik öğrencisi, klinik uygulama, uyum eğitimi

SB-26 HEMŞİRELİKTE YETERLİK TEMELLİ EĞİTİM

Ayşe Gül AYDIN¹, Serpil İNCE¹

¹Akdeniz Üniversitesi, Antalya

Giriş: Sağlık bakım sisteminde hemşireler, farklı ortamlarda ve tüm yaş gruplarına yönelik birden fazla rol üstlenmektedir. Günümüzde yaşam boyu öğrenmeyi teşvik eden, pratikte kanıta dayalı araştırmaları içeren ve hasta merkezli bakımın sağlanmasını gerektiren bir meslek olan hemşirelikte, meslek üyelerinin yeterliği ve bu yeterliği elde etmesi temel bir uygulama olarak kabul edilmektedir. Hemşirelikte yeterlik, bireyin profesyonel hemşire rolünü yerine getirebilmesi için gerekli olan temel becerileri içermektedir. Bu nedenle sağlık sistemlerinin güçlendirilmesi ve mevcut sağlık sorunlarına etkin bir şekilde yanıt vermesini sağlamak için hemşirelik eğitiminde teorik ve pratik eğitimin kalitesini artırmak oldukça önemlidir. Hemşirelik eğitimi alan bir öğrenci temel becerilere sahip, donanımlı bir meslek üyesi olarak mezun olmalıdır. Bakımın sağlanması ve devamlılığı için hemşirelik eğitimi boyunca öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerinin geliştirilmesinin yanı sıra iletişim, liderlik, öğretme ve koçluk, eleştirel ve inovatif düşünme becerileri ve özgüvenlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bilgi, beceri, değerler ve davranış biçimlerinde yetenekli ve yeterli olan meslek üyeleri yetiştirmeyi güvence altına alan bir eğitim yaklaşımı olan yeterliğe dayalı eğitim, üstbilişsel kapasitenin yanı sıra öz-düzenleme ve etkili öğrenmeyi de geliştirmektedir. Yeterliğe dayalı eğitim kapsamında öğrencilerin temel donanımlarla mezun olmasını sağlamak için her program kendine ait yeterlikleri belirlemektedir. Programın yapısı, içeriği, dersleri ve öğrenme kazanımları program yeterlikleri belirlendikten sonra oluşturulmaktadır. Yeterlikler çerçevesinde hazırlanan program, uygulamalı eğitimin standardizasyonunun sağlanmasına; yanı sıra öğrenci hemşirelerin mezuniyet öncesi klinik ortama uyumlarına yönelik çalışmalar, çalışma ortamına hazır olmalarına da katkı sağlayacaktır. Bu durum eğitim ve istihdam arasındaki boşluğu kapatmada yararlı olacaktır. Sonuç olarak yeterlik temelli eğitim programı, eğitim öğretim sürecinin tamamını kapsamakta, öğrenci ve eğitimcilerin aktif olarak sürece katılmalarını desteklemektedir. Mezuniyet sonrası öğrencileri karmaşık ve sürekli değişebilen sağlık sisteminde çalışabilen yetkin profesyoneller olarak yetiştirmek amacıyla yeterlikler göz önüne alınmalıdır. Bu yeterlikleri geliştirmek için eğitim öğretim sürecinde aktif öğretim yöntemleri kullanılmalı, değerlendirme için güvenilir ve geçerli ölçüm araçları geliştirilmelidir. Bu kapsamda derlemede; hemşirelikte yeterlik temelli eğitimin önemini tartışmak amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: hemşirelik eğitimi; yeterlik; hemşirelik öğrencileri

SB-27 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE ETİK EĞİTİMİ: FİLM ANALİZİ YÖNTEMİNİN ETKİSİ

Hilal YILDIZ ÇELİK¹, Esra SEZER¹, Güzin ÜNLÜ¹, Ükke KARABACAK¹

¹Acıbadem Üniversitesi, İstanbul

Amaç: Bu araştırma, mesleki etik eğitiminde film analizi yöntemi kullanımının etkisini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirildi.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı tasarımdaki araştırmanın evrenini, bir vakıf üniversitesinin hemşirelik bölümü 2. sınıf öğrencileri (N=74) oluşturdu. Gönüllü olan öğrenciler (n=67; % 91) örnekleme alındı. Ders içeriğinde yer alan hasta hakları savunuculuğu ve özelleşmiş alanlarda etik yaklaşım konularına özgü 3 adet film belirlenerek öğrenciler ile paylaşıldı. Filmi izleyen öğrenciler tarafından 6-8 kişilik gruplar halinde her bir filmi tek tek etik karar verme modeli doğrultusunda analiz edildi. Ardından eğitimci eşliğinde büyük grup tartışması yapıldı. Veriler, araştırmacılar tarafından 17-30 Haziran 2023 tarihleri arasında toplandı. Veri toplamada, Tanıtıcı Bilgi Formu ve izlenen filmler esas alınarak Hemşirelikte Etik Eğitiminin Etkinliğini Değerlendirme Ölçeği öğrenciler tarafından dolduruldu. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemlerden sayı, yüzde, ortalama, standart sapma ve minimum-maksimum değerler kullanıldı. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk testiyle incelendi, non parametrik testlerden Mann-Whitney U (Exact) ve Spearman Correlation testi kullanıldı.

Bulgular: Öğrencilerin, etik eğitiminde film analizi yöntemini; faydalı bulduğu (%88.1), filmlerin içeriklerini ders konularıyla ilişkilendirdikleri (%99.4), etik bilinç ve duyarlılığı arttırmada etkili buldukları (%83.6) belirlendi. Öğrencilerin ölçek puan ortalamasının $60,92 \pm 14,55$ olduğu saptandı. Ölçeğin “kişisel ahlaki gelişim”, “etik muhakeme ve etik karar verme yeteneği” ve “etik davranış gelişimi” alt boyutlarından alınan puan ortalamaları ise sırasıyla $16,78 \pm 4,33$, $33,16 \pm 8,30$ ve $10,99 \pm 2,88$ olarak bulundu. Ayrıca, etik eğitiminde film analizi yöntemini faydalı bulma, ders konuları ile ilişkilendirme ve etik bilinç ve duyarlılığı arttırmada etkili bulma durumu puan ortalamaları ile ölçek puan ortalamaları arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptandı ($p < 0.05$).

Sonuç: Mesleki etik eğitiminde film analizi kullanmanın, öğrencilerin kişisel ahlaki gelişimi ve etik karar verme becerileri üzerinde olumlu etkileri olduğu ve öğrenciler tarafından faydalı bulunduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: etik eğitimi, hemşirelik öğrencileri, film analizi

SB-28 GÜNÜMÜZ HEMŞİRELİK UYGULAMALARINDA SPİNAL MUSKÜLER ATROFİ'Lİ ÇOCUK VE AİLELERİNİN YERİ

İnci GÖKÇE BAĞCI¹, Bahise AYDIN²

¹T.C. Üsküdar Üniversitesi, Ankara

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale

Giriş: Çocukluk dönemi nadir görülen hastalıklardan Spinal Musküler Atrofi (SMA), survival motor nöron proteini eksikliğinin sebep olduğu omuriliğin ön boynuzundaki motor nöronların kaybı ile karakterize kalıtsal nöromusküler bir hastalıktır. Dünya’da yaklaşık 6.000-10.000 canlı doğumda bir görülen bu hastalığın ülkemizdeki insidansına yönelik güncel veri bulunmamakla birlikte 2020 yılı itibariyle yaklaşık 3000 SMA hastası olduğu tahmin edilmektedir.

SMA'nın en belirgin klinik özellikleri kas güçsüzlüğü, kas atrofisi ve hipotonidir. Bu hastalarda solunum ve beslenme sorunları erken bebeklik döneminde başlar. Bu sorunlar önemli morbidite ve mortalite nedenini oluşturur. Çocuklar duyuşsal algılamada sağlıklı ve normal/normalin üzerinde zekâ düzeyine sahiptirler. Hastalığın başlangıcı doğum öncesi ile yetişkinlik arasındaki bir dönemde olabilir. Öykü, fiziksel muayene ve genetik testler ile hastalığın kesin tanısı konulabilir. Ülkemizde evlenecek çiftlere yaklaşık iki yıldır uygulanan taşıyıcılık tarama testi ile riskler önceden belirlenebilir.

Yakın zamanda geliştirilen tedavi seçenekleri, hastalığın ilerlemesini, mortalite ve şiddetini azaltabilse de SMA'nın kesin tedavisi bulunmamaktadır. Semptomlara yönelik başlanan çeşitli farmakolojik ajanların yanı sıra çocuğun durumunu destekleyecek hemşirelik bakım uygulamaları ile solunum desteği, beslenme ve motor güçsüzlüğünün yol açtığı sorunlara odaklanılır. SMA'lı çocuk ve aileleri fiziksel sağlık sorunlarının yanı sıra gelişimsel, psikososyal, eğitimsel ve ekonomik pek çok güçlükler yaşamaktadırlar. Bu grubun hastanede ve evde bakım süreçlerinde sorunlarının çözümünde pediatri hemşirelerinin önemli rol ve sorumlulukları bulunmaktadır.

SMA yönetimi, çocuk ve ailenin yaşam kalitesini iyileştirmeyi ve bu ciddi nöromusküler hastalığın yükünü azaltmayı, hastaların ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlar. Hemşirelik uygulamaları hastanede ve evde bakım sürecinde çocukların hayatta kalmalarına, temel gereksinimlerinin karşılanmasına, semptom yönetimine ve yeni tedaviler ile hastaların yaşam kalitesini arttırmaya odaklanmalıdır. Ayrıca hastalığın yönetimi fiziksel sorunların yanı sıra psikososyal güçlükleri de kapsayacak multidisipliner bir ekibin iş birliğiyle planlanmalıdır. Hemşireler, konuya yönelik hükümet politikalarında bu çocuk ve ailelerin yaşadıkları güçlüklerle ilgili farkındalık çalışmalarının yürütülmesinde aktif rol almalıdır. Bu çalışmada günümüzde SMA'lı çocukların ve ailelerinin yaşadıkları güçlükler ve bu gruba yönelik hemşirelik uygulamaları literatür doğrultusunda incelenerek derlenmiştir.

Anahtar kelimeler: spinal müsküler atrofi, çocuklar, aile, hemşirelik

SB-29 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE DİJİTAL HİKAYELEME KULLANIMI

Melek Omay¹, Nilay Özkütük¹

¹Ege Üniversitesi, İzmir

Giriş: Teknolojinin eğitime entegrasyonunu kolaylaştıran bir yöntem olan Dijital Hikayeleme Yöntemi, öğrencilerin derse katılımlarını, materyalleri analiz etmelerini, yaratıcı becerilerini kullanmalarını ve derin öğrenmelerini sağlar.

Amaç: Dijital hikayeleme yönteminin hemşirelik öğrencilerinin memnuniyeti, dijital okuryazarlık düzeyleri, grup çalışmasına yönelik tutumları ve öğretim materyalleri motivasyonları üzerinde olan etkilerini incelemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Yarı deneysel olan araştırmanın örneklemini Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi 2020-2021 eğitim öğretim yılı birinci sınıf hemşirelik öğrencileri oluşturdu. Veriler pandemi süreci dolayısıyla çevrimiçi ortamda, Tanıtıcı Bilgi Formu, Dijital Okuryazarlık Ölçeği, Öğretim Materyali Motivasyon Anketi, Grup Çalışmasına Yönelik Tutum Ölçeği ve Görsel Kıyaslama Ölçeği aracılığıyla toplandı. Araştırma verileri, sayı ve yüzde dağılımı, Pearson Ki Kare testi, varyans analizi, Mann Whitney U ve t testi kullanılarak analiz edildi. Etik kurul, ilgili kurum, ölçek sahipleri ve katılımcılardan tüm izinler alındı.

Bulgular: Öğrencilerin %74,9'u 18-20 yaşında, %80,7'si kadın, %96,0'ı aile evinde yaşamakta, %62,5'inin bilgisayar kullanma düzeyleri orta, bilgisayar-akıllı telefon- tablet ve internet kullanma süre ortalaması 8 saattir. Dijital okuryazarlık ölçeği uygulama ve kontrol gruplarının alt boyut ve toplam puan ortalamalarına ilişkin gruplar arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Grup öğrenimi tercihi alt boyutunun grup içi değerlendirmesinde uygulama grubunun son test puan ortalamasının ve Öğretim Materyali Motivasyon Anketine ilişkin uygulama grubunun alt boyutlar ve toplamda puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Görsel Kıyaslama Ölçeğine ilişkin uygulama grubunun memnuniyet ortalaması $8,24 \pm 1,05$; kontrol grubunun ise $4,81 \pm 1,50$ 'dir. Gruplar arasında anlamlı fark olduğu ve uygulama grubunun memnuniyet puan ortalamasının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Sonuç: Öğrencilerin dijital okuryazarlıkları arasında fark olmadığı, grup öğrenimini tercih ettikleri, öğretim materyaline ilişkin motivasyonlarının ve memnuniyetlerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dijital hikayeleme yönteminin öğrenme ortamlarında kullanılması, öğrencilerin eğlenerek öğrenmelerini sağlayarak empati ve iletişim becerilerini geliştirilebilir. Bu nedenle sağlık disiplinlerinin öğretiminde dijital hikayeleme yönteminin kullanılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: dijital hikayeleme; dijital okuryazarlık; motivasyon; memnuniyet

SB-30 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI RİSKLERİNİN BELİRLENMESİ

Havva AKPINAR¹, Zeynep ÖZCAN¹

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla

Giriş: Akıllı cep telefonlarının aşırı kullanımı bireylerin davranışlarında oluşturduğu olumsuzluğun yanında, birçok fizyolojik ve psikolojik problemlere de neden olmaktadır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı risklerinin belirlenmesidir.

Gereç ve Yöntem: Bu araştırma kesitsel, tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırma için etik kurul onayı, sorumlu yazardan ölçek kullanım izni ve araştırmanın yapıldığı kurumdan resmi izin alınmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Güz Döneminde bir devlet üniversitesinde eğitim gören hemşirelik öğrencileri oluşturmuştur (n=370). Veriler, Tanımlayıcı Bilgiler Formu ve Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği Kısa Formu (ATBÖ-KF) ile toplanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %65.4'ü kadın, %43.8'inin 20-21 yaş grubunda olduğu; %49.4'ünün bir günde beş-yedi saat akıllı telefonda zaman geçirdiği, günlük yaşamda akıllı telefonu kullanma amacını %74'ünün eğlence olarak ifade ettiği; %54.9'unun yüz yüze, %59.7'sinin çevrimiçi derste akıllı telefonla ders dışı ilgilendikleri, %87.1'inin "insanlarda akıllı telefon bağımlılığı olur" düşüncesinde olduğu ve ATBÖ-KF toplam puan ortalaması 30.61±10.96 olarak saptanmıştır. Akıllı telefonla bir günde sekiz saat ve üzeri zaman geçirenlerin (35.98±8.15), yüz yüze (32.99±11.16) ve çevrimiçi (32.47±10.84) derste ders dışı akıllı telefonla ilgilenenlerin ATBÖ-KF puanlarının diğerlerinden daha yüksek olduğu ve bu sonucun istatistiksel anlamlılık taşıdığı belirlenmiştir (p<0.05).

Sonuç: Araştırmada, öğrencilerin yarısının bir günde beş-yedi saat akıllı telefonda zaman geçirdiği, çoğunluğunun günlük yaşamda akıllı telefonu eğlence amaçlı kullandığı; tamamına yakının "insanlarda akıllı telefona bağımlılık olur", düşüncesinde olduğu, akıllı telefonla bir günde sekiz saat ve üzeri zaman geçirenlerin, yüz yüze ve çevrimiçi derste ders dışı akıllı telefonla ilgilenenlerin akıllı telefon bağımlılık riski puanlarının yüksek olduğu saptanmış olup, öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık risk düzeyi orta düzeydir. Bu sonuçlar doğrultusunda, öğrencilere akıllı telefon bağımlılığıyla ilgili eğitim verilmesi, farklı öğrenci gruplarıyla akıllı telefon bağımlılığı ile ilgili çalışmaların, özellikle akıllı telefon bağımlılığını önleyici girişimsel çalışmaların yapılması, önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: akıllı telefon, bağımlılık, hemşirelik öğrenci.

SB-31 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AKILLI TELEFON DERS İÇİ SİBER AYLAKLIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Havva AKPINAR¹, Zeynep ÖZCAN¹

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla

Giriş: Siber aylaklığın genel tanımı, internetin iş yerinde iş amacı dışında özel amaçlı kullanılması olup, eğitimdeki tanımı, öğrencilerin ders saatleri içinde, dersle ilgisi olmayan işler için interneti kullanma eğilimi ya da davranışdır.

Amaç: Hemşirelik öğrencilerinin akıllı telefon ders içi siber aylaklığı düzeylerinin belirlenmesidir. Gereç ve Yöntem: Kesitsel, tanımlayıcı bir araştırmadır. Etik kurul onayı, ölçek kullanım izni ve yapılan kurumdan resmi izin alınmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Güz Döneminde bir devlet üniversitesinde eğitim gören hemşirelik öğrencileri oluşturmuştur (n=370). Veriler, Tanımlayıcı Bilgiler Formu, Derslerde Akıllı Telefon Siber Aylaklığı Ölçeği (DATSAÖ) ile toplanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %65.4'ü kadın, %43.8'inin 20-21 yaş grubunda; %49.4' ünün bir günde beş-yedi saat akıllı telefonda zaman geçirdiği, %54.9'unun yüz yüze, %59.7'sinin çevrimiçi derste akıllı telefonla ders dışı ilgilendikleri, %80.1'inin yüz yüze, %79.5'inin çevrimiçi derste akıllı telefonu eğlence amaçlı kullandığı, %74.4'ünün siber aylaklık kelimesinin anlamını bilmediği saptanmış, DATSAÖ toplam puan ortalaması, 42.41±18.19'dur. Erkeklerin (47.87±18.50); akıllı telefonla bir günde sekiz saatin üstünde zaman geçirenlerin (48.27±21.44); yüz yüze (50.16±16.79) ve çevrimiçi (45.66±17.56) derste ders dışı akıllı telefonla ilgilenenlerin, yüz yüze (45.93±19.91) ve çevrimiçi (52.72±19.76) derste akıllı telefonu ders dışı kullanma amacını eğlence olarak belirtenlerin DATSAÖ toplam puan ortalaması daha yüksektir ve sonuçlar istatistiksel anlamlılık taşımaktadır (p<0.05).

Sonuç: Öğrencilerin yarısının, bir günde beş-yedi saat akıllı telefonda zaman geçirdiği, yüz yüze, çevrimiçi derste akıllı telefonla ders dışı ilgilendiği ve siber aylaklık kelimesinin anlamını bilmediği; akıllı telefonla bir günde sekiz saatin üzerinde zaman geçirenlerin, yüz yüze, çevrimiçi derste ders dışı akıllı telefonla ilgilenenlerin, yüz yüze, çevrimiçi derste akıllı telefonu ders dışı kullanma amacını eğlence olarak belirtenlerin, derslerde akıllı telefon siber aylaklık düzeylerinin diğerlerinden daha yüksek yüksek olduğu saptanmış olup, öğrencilerin derslerde akıllı telefon siber aylaklığı düzeyi orta düzeydedir. Bu sonuçlar doğrultusunda, öğrencilere siber aylaklıkla ilgili eğitim verilmesi, farklı öğrenci gruplarıyla siber aylaklıkla ilgili araştırmaların, özellikle siber aylaklığı önleyici girişimsel çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: akıllı telefon, hemşirelik öğrenci, siber aylaklık

SB-32 MEZUNİYET AŞAMASINDA HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN HEMŞİRELİK YETERLİĞİ VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER: ÖZ-YETERLİĞİN ROLÜ

Cahide AYIK¹, Merve Aliye AKYOL¹

¹Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir

Giriş ve amaç: Bütüncül hemşirelik yeterliği hemşirelik eğitiminin merkezinde olan güncel bir konudur. Hemşirelik yeterliği, hemşirelerin güvenli ve etkili bakım sağlamak için ihtiyaç duydukları bilgi, beceri, tutum ve yeteneğin birleşiminden oluşan bütünsel bir kavramdır. Yeni mezun olan hemşirelerin uygulamalarında hatalar olduğu, iyi mesleki uygulamalara sahip olmadığını ve ayrıca mesleği bırakma niyetlerinin yüksek olduğu belirtilmektedir. Bu nedenle bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin mezuniyet aşamasında algıladıkları hemşirelik yeterlik düzeyini ve bununla ilişkili faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve yöntem: Kesitsel, tanımlayıcı tipteki bu çalışmanın örneklemini, bir hemşirelik fakültesinin 2020-2021 yılı bahar dönemi mezuniyet aşamasındaki öğrencileri oluşturmuştur (n=239). Veriler; sosyo-demografik form, bütüncül hemşirelik yeterlik ölçeği, klinik performansa öz-yeterlik ölçeği, öz-yansıtma ve iç görü ölçeği, görsel analog skala (GAS) kullanılmıştır. Öğrencilerin hemşirelik programından memnuniyetleri, meslek ile ilgili algıladıkları stresleri ve başa çıkma becerileri GAS ile değerlendirilmiştir. Veriler, tanımlayıcı istatistikler ve hiyerarşik doğrusal regresyon kullanılarak analiz edilmiştir. Yaş, hemşirelik programından memnuniyet, meslek ile ilgili algılanan stres, başa çıkma becerileri, akademik başarı, öz-yansıtma, iç görü ve öz-yeterliğin hemşirelik yeterliğine etkisini incelemek için hiyerarşik doğrusal regresyon modeli uygulandı. Çalışmanın etik kurul onayı bir üniversitenin girişimsel olmayan etik kurulundan alınmıştır.

Bulgular: Algılanan yeterlik, öz-yansıtma, iç görü ve öz-yeterlik puan ortalamaları sırasıyla 5.25 ± 0.96 (min-maks:1-7), 54.51 ± 7.83 (min-maks:12-96), 33.36 ± 5.40 (min-maks:8-48), 84.13 ± 12.27 (aralık:0-100)'dir. Hiyerarşik regresyon analizinin ilk adımında hemşirelik programından memnuniyet ve başa çıkma becerileri algılanan yeterliği etkileyen faktörlerken; ikinci adımda öz-yansıtma ve iç görü eklendiğinde başa çıkma becerileri, öz-yansıtma ve iç görü yeterliği etkileyen faktörlerken; üçüncü adımda öz-yeterlik eklendiğinde sadece öz-yeterlik hemşirelik yeterliği ile ilişkili en önemli faktör olarak bulunmuştur ($b=.510$, $p<0.05$).

Sonuç: Öğrencilerin klinik performansta öz-yeterliğin hemşirelik yeterliğini etkileyen en önemli faktör olarak bulunmuştur. Öğrencilerin klinik uygulama ortamında öz-yeterliklerini geliştirmeleri için desteklenmeleri önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: yeterlik, hemşirelik öğrencileri, hemşirelik eğitimi, öz-yeterlik, öz-yansıtma ve içgörü

SB-33 HEMŞİRELİK BAKIMINDA ROY ADAPTASYON MODELİNİN KULLANIMI

Nida AYDIN¹, Ümran DAL YILMAZ¹

¹*Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa*

Giriş: Profesyonel bir disiplin olan hemşirelikte, girişimlerin bilimsel bir alt yapıya dayandırılmasında hemşirelik modelleri yön vericidir. Hemşirelik bakımında model kullanımı; uygulamadaki sorunları ortaya çıkararak çözümlenmesine, hemşirenin tıbbi modelden hemşirelik bakımına yönelmesine ve bakımı sistematik bir şekilde yapmasını sağlamaktadır. Hemşirelik modelleri, iş merkezli hemşirelik aktivitelerinden uzaklaştırarak odak noktasına bireyi almayı amaçlamaktadır. Bu yüzden bakımın hemşirelik modellerine dayandırılması gereklidir.

Roy Adaptasyon Modeline (RAM) göre profesyonel hemşire, insan ve çevre etkileşimine odaklanır ve sağlık ya da hastalık durumlarında bireye dört uyum alanındaki değişikliklere göre uyum sağlamasında yardım etmelidir. Bu kavramsal çerçeve temelinde, hemşireliğin amacı uyumu geliştirmek ve hastalarda uyumu artırmaktır. Uyum davranışları, insanların fizyolojik, psikolojik ve sosyal uyum sağlamalarına yardımcı olur.

Roy, bireyin uyum sürecini hızlandırmak için hemşirelik sürecinden yararlanır. Bu süreç; veri toplama, hemşirelik tanısı koyma, amaç belirleme, hemşirelik girişimleri planlama ve uygulama ve değerlendirme aşamalarından oluşur. Hemşire tanılama aşamasında, bireyin davranışlarını gözlemleyerek, uyarılar saptanır. Hastanın uyumu ile ilgili hemşirelik tanıları belirlenir. Hemşirelik tanısı konulduktan sonra öncelik sırasına göre, hastanın da görüşü alınarak, amaçlar planlanır. Hastanın uyarılarla başa çıkabilmesi için yardım edilir. Uyarılar, artırılabilir, azaltılabilir, değiştirilebilir, uzaklaştırılabilir veya devamlılığı sağlanabilir. Belirlenen amaca ulaşılma durumu değerlendirilir ve uyumun gücüne bakılır. Amaca ulaşılammışsa süreç gözden geçirilir ve tekrar ele alınır.

RAM'ın bireyi tüm yönleri ile ele alması, hemşirelik girişimlerine kolaylık sağlamaktadır. Bu nedenle birçok alanda hastaların adaptasyonunun sağlanmasında hemşirelere rehber olmaktadır. Model, hastayı bütüncül olarak ele aldığı ve hastanın yeni yaşam süreçlerine uyumuna odaklandığı için "uyum" gerektiren her durumda kullanılabilir. RAM, bireyin içinde bir "yaratma" gücü olduğunu ve hemşirelerin bu gücü ortaya çıkarması gerektiğini ifade etmiştir. Hastalarının yaşadığı adaptasyon sorunlarının düzenlenmesine katkıda bulunan model ortopedi hastalarında da tercih edilmektedir. Bireyselleştirilmiş hemşirelik bakımında daha yaygın kullanımı sağlanabilmesi için hemşirelik modellerinin hemşirelik eğitiminde daha fazla yer alması, modellere temellendirilmiş bakımın klinik uygulamalarda uygulanabilmesi gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik, hemşirelik bakımı, hemşirelik teorisi.

SB-34 ETİK DUYARLILIĞIN VE ŞEFKATLİ İLETİŞİMİN HASTA MERKEZLİ BAKIM YETKİNLİĞİNE ETKİSİ

Ayşe AYDINLI¹, Züleyha KILIÇ², Yurdagül GÜNAYDIN³

¹Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta

²Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde

³Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin etik duyarlılık ve şefkatli iletişim düzeylerinin hasta merkezli bakım yetkinliği üzerine etkisini belirlemek amacıyla tanımlayıcı ve ilişkisel olarak yapılmıştır. **Yöntem:** Araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim öğretim yılında bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik bölümünde öğrenim gören 654 hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş ve çalışmaya katılmaya gönüllü 452 hemşirelik öğrencisi ile araştırma tamamlanmıştır. Veriler tanıtıcı bilgi formu, Hasta Merkezli Bakım Yetkinliği Ölçeği (HMBYÖ), Etik Duyarlılık Ölçeği (EDÖ) ve Şefkatli İletişim Ölçeği (ŞİLO) kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için kurum izni, Etik Kurul onayı ve öğrencilerden yazılı onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırmada hemşirelik öğrencilerinin EDÖ puan ortalaması 22.4±9.2, ŞİLO 85.2±15.0 ve HMBYÖ puan ortalaması 72.6±8.2'dir. EDÖ puanları ile ŞİLO ve HMBYÖ puanları arasında istatistiksel olarak önemli bir ilişki bulunmamakta olup ($p>0.05$) tüm ŞİLO puanları ile HMBYÖ puanları arasında korelasyon söz konusudur ($p<0.05$). ŞİLO alt boyutu şefkatli konuşma HMBYÖ toplam puan üzerinde etkili bulunmuştur. Şefkatli konuşma puanları arttıkça HMBYÖ toplam puanı 0.726 puan artmaktadır ($p<0.001$).

Sonuç: Sonuç olarak bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinin etik duyarlılıklarının ve şefkatli iletişim düzeylerinin orta, hasta merkezli bakım yetkinliği düzeylerinin yüksek olduğu ifade edilebilir. Çalışmada şefkatli iletişim ile hasta merkezli bakım yetkinliği arasında pozitif bir ilişki olduğu, özellikle şefkatli konuşmanın hasta merkezli bakım yetkinliği üzerinde etkili olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: hemşirelik, etik duyarlılık, şefkatli iletişim, hasta merkezli bakım

SB-35 AKRAN YÖNDERLİĞİ MODELİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BİREYSEL, SOSYAL VE AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME

Seda Tuğba MAT¹, Hamiyet KIZIL¹

¹İstanbul Beykent Üniversitesi, İstanbul

Amaç: Bu çalışmanın amacı, akran yönderliği modelinin hemşirelik öğrencilerinin bireysel, sosyal ve akademik başarısına etkisinin yapılandırılmış ve kapsamlı bir sentezinin oluşturulmasıdır.

Gereç ve yöntem: Çalışmanın evrenini Ocak 2018 ile Temmuz 2023 arasında PubMed, CINAHL, Cochrane Library, Embase veri tabanlarında taranan 8812 makale oluşturmuştur. Örneklemeye ise bu veri tabanlarında “akran eğitimi, akran yönderliği, mentörlük, hemşirelik eğitimi, akran öğrenme, akademik başarı” Mesh tabanlı anahtar kelimeler ile taranan İngilizce ve Türkçe yayınlanmış 147 adet nitel ve nicel çalışma araştırma seçim formu kullanarak dahil edilmiştir. Örneklemi oluşturan makaleler; araştırmacılar tarafından oluşturulan protokol doğrultusunda bağımsız olarak tarandıktan sonra uygun bulunan çalışmalar, Joanna Briggs Enstitüsü (JBI) Kritik Değerlendirme Kontrol Listeleri kullanılarak değerlendirildi. Bu değerlendirme sonucu “orta ve yüksek” olarak puanlanan 100 araştırma analize dahil edildi. Derlemeden elde edilen veriler oluşturulan veri tablolarına işlendi. Çalışmanın PROSPERO olarak bilinen Uluslararası Prospektif Sistemik İnceleme Kaydı veri toplamaya başlamadan önce oluşturuldu. (ID: 447457). Çalışmanın kalitesi Amstar programı kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular: Akran yönderliğinin, bireysel, sosyal ve akademik başarıya etkilerine ilişkin çalışmalardan elde edilen bulguların analizi sonucunda çalışmaların %36’sının bireysel, %26’sının sosyal ve %38’inin akademik başarıyı arttırdığını ortaya koyduğu saptanmıştır. Bireysel başarıyı ölçen çalışmalardan “profesyonellik, motivasyon, özgüven, problem çözme, öz yeterlilik”, sosyal başarıyı gösteren çalışmalardan “iletişim, işbirliği/liderlik, duygusal zeka” ve akademik başarıyı değerlendiren çalışmalardan “klinik başarı, bilişsel gelişim” olmak üzere 10 tema elde edilmiştir.

Sonuç: Elde edilen bütünlük sonuçları akran öğrenmenin hemşirelik eğitiminde etkin olduğu ve öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanda başarısını arttırdığını göstermiştir. Bu bağlamda akran yönderliği modelinin hemşirelik eğitiminde teorik, klinik ve laboratuvar uygulamalarında kullanılmasının yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: akran eğitimi, akran yönderliği, mentörlük, hemşirelik eğitimi, akademik başarı

SB-36 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE SAĞLIK DERSİNİN KÜRESEL ISINMA BİLGİ VE TUTUM İLE EKO-ANKSİYETE DÜZEYİNE ETKİSİ

Merve ÇOLAK¹, Rıdvan DOĞAN¹, Selma DOĞAN¹

¹Üsküdar Üniversitesi, İstanbul

Giriş ve amaç: İklim değişikliklerinin ulusal ve uluslararası düzeyde ekonomik, sosyal, çevresel ve sağlık üzerinde etkileri bulunmaktadır. Uluslararası Hemşireler Birliği (ICN) 2018 yılında İklim Değişikliği, Hemşirelik ve Sağlık başlıklı yayınladığı bildiride hemşirelerin; sağlığı koruma, sürdürme ve sosyal adaleti geliştirme rolleri nedeniyle iklim değişikliğinin etkilerini azaltmak ve bireylerin ve sistemlerin uyumuna yardımcı olmak için çalışmaları gerektiğini vurgulamaktadır. Bu doğrultuda ICN; küresel iklim değişikliğinin hemşirelik eğitim müfredatlarına entegre edilmesini ve lisans ve lisans mezunu hemşirelerin iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması ve daha sağlıklı bir çevreyi teşvik etmek için bilgili ve donanımlı olması gerektiğini belirtmektedir. Bu çalışmanın amacı; hemşirelik öğrencilerinde iklim değişikliği ve sağlık dersinin küresel ısınma bilgi ve tutum ile eko-anksiyete düzeyine etkisini incelemektir.

Gereç ve yöntem: Bu çalışma yarı deneysel olarak planlanmış ve ön test-son test tasarım tipi kullanılmıştır. Araştırma Şubat 2023 ile Haziran 2023 tarihleri arasında Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde İklim Değişikliği ve Sağlık dersini alan 117 öğrenci ile tamamlanmıştır. Çalışmanın evreni 150 öğrenci olup örnekleme, evreni bilinen örnekleme formülü ile %5 hata payı, %95 güven aralığı ve %50 görülme sıklığı ile en az 109 kişi olarak hesaplanmış, bu çalışmaya ise 117 kişi katılmıştır. Veriler, Tanıtıcı Özellikler Formu, Küresel Isınma Bilgi Anketi, Küresel Isınma Tutum Ölçeği, Yetişkinler için Çevre Okuryazarlık Ölçeği ve Eko-anksiyete Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 27 paket istatistik programı kullanıldı. Verilerin normallik dağılımları incelendikten sonra ön test son test karşılaştırmasında Paired Sample t Test kullanıldı. Veriler $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde test edildi.

Bulgular: Çalışma bulguları İklim Değişikliği ve Sağlık dersinin hemşirelik öğrencilerinde son test Küresel Isınma Bilgi puan ortalaması ($110,14 \pm 12,73$) ve Küresel Isınma Tutum puan ortalaması ($141,37 \pm 18,83$) ön test Küresel Isınma Bilgi puan ortalamasına ($103,92 \pm 10,83$) ve Küresel Isınma Tutum puan ortalamasına ($137,3 \pm 16,76$) göre anlamlı derecede yüksek olduğu belirlendi. Ayrıca son test Eko-Anksiyete Ölçeği toplam puan ortalaması ($13,59 \pm 6,32$) ile Davranışsal Semptomlar alt boyut puan ortalaması ($2,95 \pm 1,96$) ön test Eko-Anksiyete Ölçeği toplam puan ortalaması ($12 \pm 5,19$) ile Davranışsal Semptomlar alt boyut puan ortalamasına ($2,95 \pm 1,96$) göre anlamlı derecede yüksek olduğu görüldü. ($p < 0,05$).

Sonuç: İklim Değişikliği ve Sağlık dersi, hemşirelik öğrencilerinde küresel ısınmaya yönelik bilgi ve tutumları ile iklim değişikliğine bağlı anksiyete düzeyini artırmada etkilidir.

Anahtar kelimeler: iklim değişikliği, küresel ısınma, çevre, hemşirelik, sağlık

SB-37 HEMŞİRELİKTE ÖĞRETİM VE HEMŞİRELİKTE YÖNETİM SON SINIF UYGULAMALI DERS KAZANIMLARI: ÖĞRENCİ ÖZ- DEĞERLENDİRMESİ

Hatice ÇAMVEREN¹, Hazal ÖZCAN¹, Müzelfe BIYIK¹

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kütahya

Giriş ve amaç: Hemşirelikte Öğretim ve Hemşirelikte Yönetim Son Sınıf Uygulamalı ders kazanımlarının 21. yüzyıl becerilerini içerdiği bilinmektedir. Yapılan bazı çalışmalarda hemşirelik öğrencilerinin uygulama deneyimlerinde mesleki bilgi/becerilerini yetersizliği ve iletişim problemleri gibi olumsuz deneyime sahip oldukları gösterilmiştir. Öğrencilerin ders kazanımlarına, güçlü ve zayıf yönlerine ilişkin öz-değerlendirme ve uygulama deneyimlerinin belirlenmesi uygulamada olumlu öğrenme ortamlarının oluşturulması, özgüvenlerinin geliştirilmesi ve eğiticinin planlamaları için önemlidir. Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinin bu ders sürecinde uygulamada yaşadıkları olumlu ve olumsuz kazanımları ortaya çıkarmak amacıyla planlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Araştırma, retrospektif tanımlayıcı türde planlanmıştır. Bir Hemşirelik Bölümü'nde 2023-2024 eğitim-öğretim yılında 134 son sınıf öğrencisi ile dersin başında ve sonunda öz değerlendirmeleri için teorik ders oturumları yapılmıştır. Bu oturumlara katılan öğrencilere öz-değerlendirme formunda, "Klinik uygulama sürecinde yaşadığınız olumlu deneyimler nelerdir? Güçlü olduğunuz yönler nelerdir? ve "Klinik uygulama sürecinde yaşadığınız olumsuz deneyimler nelerdir? Geliştirilmesi gereken bölümler /zayıf olduğunuz yönler nelerdir? soruları ile yazılı yanıtları alınmıştır. Aynı formda öğrenciler, dersin uygulama hedeflerini içeren 38 maddelik soru formu ile ilk ve son hafta kazanım düzeylerini 1-10 puan arasında değerlendirmiştir. Veriler içerik analizi ile değerlendirilmiş; ifadelerin tekrar sayıları toplanarak sayı ve yüzde kullanılarak nicel verilere dönüştürülmüştür.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin ders sürecinde uygulamada yaşadıkları olumlu deneyimler ve güçlü yönler sırasıyla; profesyonel hemşirelik rolleri (n:233), olumlu kişiler arası ilişkiler (n:247), öz-farkındalık (n:66) olarak üç ana temada; olumsuz deneyimler ve zayıf yönler ise olumsuz kişiler arası ilişkiler (n:39) olarak bir kategoride sınıflandırılmıştır. Öğrencilerin ders hedeflerine yönelik kazanımların öz-değerlendirilmesinde uygulamanın ilk haftası %57.5 son hafta %89.3 oranında kazanımları gerçekleştirdiği saptanmıştır.

Sonuç: Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin yaşadıkları deneyimlerin çoğunlukla profesyonel hemşirelik rolleri ve olumlu kişiler arası ilişkiler olarak, profesyonel hemşirenin sahip olması gereken rolleri içerdiği anlaşılmıştır. Hemşirelikte Öğretim ve Hemşirelikte Yönetim Son Sınıf Uygulamalı ders kazanımlarının çoğunlukla gerçekleştirildiği saptanmıştır. Öğrencilerin kariyer geliştirici rolleri ve akranları ve hemşireler ile etkili iletişimin daha fazla deneyimlenmesinin ve olumsuz iletişim ve mesleki bilgi/beceri eksikliğinin giderilmesinin eğiticinin sorumluluğunda olduğu unutulmamalıdır. Klinik uygulamalarda olumlu deneyimleri arttırmak için kariyer geliştirici rollerden akran mentorluğu uygulamaları oluşturularak öğrencilerin hem mesleki hem de kişiler arası ilişkilerinin geliştirilmesi izlenmelidir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik öğrencileri, klinik uygulama, deneyim, öz-değerlendirme, yönetim, öğretim

SB-38 COVID-19 PANDEMİSİNDE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM İLE TEMEL HEMŞİRELİK BECERİLERİNİ ÖĞRENME DURUMU

Simge ÇOŞKUN PALAZ¹, Birgül CERİT¹

¹Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu

Amaç: Bu araştırmanın amacı, COVID-19 pandemisinde hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitim ile kazandırılmaya çalışılan temel hemşirelik becerilerini öğrenebilme durumları ve bu süreçte yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerini belirlemektir.

Yöntem: Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 güz dönemi öğretim yılında pandemi nedeniyle hemşirelik esasları dersi kapsamında yer alan temel hemşirelik becerilerini uzaktan eğitimle öğrenmek durumunda kalan öğrenciler oluşturmuştur. Bu araştırma durum çalışması olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu çalışma grubuna e-mail olarak gönderilmiş ve öğrencilerden görüşleri yazılı olarak alınmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma sonucunda, öğrencilerin çoğunluğunun pandemi sürecinde temel hemşirelik becerilerini uzaktan eğitimle öğrenemedikleri belirlenmiştir. Öğrenme sürecinde öğrenciler en çok yetersizlik duygusu yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin çoğunun uygulamaları eğitimci gözetiminde yapamadıkları için sorun yaşadıkları, bir kısmının internet erişiminden, ev ortamı ve araç-gereçlerden ve bilgisayar başında fazla vakit geçirmekten dolayı sorunlar yaşadıkları ve mesleki açıdan endişe, korku ve güvensizlik hissettikleri tespit edilmiştir.

Sonuç: Temel mesleki yeterliliklerin kazandırılabilmesi ve psikomotor becerilerin gerçekleştirilmesinde uzaktan eğitimin tek başına yeterli olmadığı saptanmıştır. Öğrencinin, mesleki uygulamaları etkin şekilde öğrenebilmesi, güvenli şekilde gerçekleştirebilmesi ve olumlu mesleki benlik oluşturabilmesinde uzaktan eğitimin sınırlayıcı olduğu söylenebilir.

Anahtar kelimeler: COVID-19; hemşirelik öğrencisi; hemşirelik becerisi; uzaktan eğitim

SB-39 HEMŞİRELİKTE BİLİŞİM DERSİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIK VE SAĞLIK BAKIMINDA BİLGİSAYAR KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMA ETKİSİ: YARI DENEYSEL ÖN TEST- SON TEST ÇALIŞMA

Hatice DEMİRDAĞ¹, Rıdvan DOĞAN¹

¹Üsküdar Üniversitesi, İstanbul

Giriş: Bilgi teknolojisindeki dikkate değer ilerlemeler, sağlık hizmetleri ortamlarında bilişim teknolojilerini kullanan sistemlerin hızla yaygınlaşmasına ve tedavi ve bakımın ayrılmaz bir parçası haline gelmesine yol açmıştır. Mevcut sağlık bakımı ortamındaki bu eğilimle birlikte, bilişim faaliyetleriyle ilgili hemşirelik görevlerini ve rollerini yerine getirme becerisi, hemşirelerin temel yeterliliklerinde biri olma yolundadır. Hemşirelerin bilişim teknolojilerinin yaygın olarak kullanıldığı görev yapabilmeleri için bilgi teknolojilerine ilişkin bilgi ve becerilerle donatılmaları gerekmektedir. Bu yeterliliğin kazanılması, eğitim sisteminde yeni müfredat uygulamaları ve klinik ortamlarda sürekli eğitim yoluyla iyileştirme gerektirmektedir. Bu bağlamda bölümümüzde 2022-2023 eğitim öğretim yılında müfredata hemşirelik bilişimi dersi eklenmiştir.

Yöntem: Bu araştırma hemşirelik bilişiminin öğrencilerin dijital okuryazarlık ve sağlık bakımında bilgisayar kullanımına yönelik tutumuna etkisini incelemek amacıyla tek gruplu ön test-son test tasarımı, yarı deneysel bir çalışma olarak gerçekleştirildi. Araştırma, etik kurul onayının ardından 2022-2023 eğitim öğretim yılında Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik bölümü Hemşirelikte Bilişim dersini alan 103 ikinci sınıf öğrencileri ile yürütüldü. Araştırmada tanımlayıcı özellikler formu ile birlikte Dijital Okuryazarlık Ölçeği ve Sağlık Bakımında Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği kullanıldı. Veriler SPSS 27 paket programı ile analiz edildi. Normallik testinin ardından ön test son test karşılaştırmasında Paired Sample t Test kullanıldı. Veriler $p<0,05$ anlamlılık düzeyinde test edildi.

Bulgular: Çalışma sonucunda son test Dijital Okuryazarlık Ölçeği, Tutum, Teknik, Bilişsel ve Sosyal alt boyut puan ortalamaları ön test puan ortalamalarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu belirlendi ($p<0,001$). Fakat Sağlık Bakımında Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeğinin ön test- son test karşılaştırmasında anlamlı farklılık göstermediği görüldü ($p>0,05$).

Sonuç: Hemşirelikte bilişim dersinin öğrencilerin dijital okuryazarlıklarını arttırdığı, teknolojiye uyum sağlamada bilişsel ve teknik becerilerini arttırdığı, ayrıca teknoloji kullanımına yönelik pozitif tutum geliştirdiği belirlendi.

Anahtar kelimeler: hemşirelikte bilişim, sağlık, dijital okuryazarlık

SB-40 TÜRKİYE’DE YAŞANAN DEPREM SONRASI UZAKTAN EĞİTİM ALAN VE ALMAYAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN STRES, BİLİŞSEL ESNEKLİK VE KONTROL DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Burcu KÜÇÜKKAYA¹, Deniz EREN², Bilge BÜYÜKŞİRİN²

¹*Bartın Üniversitesi, Bartın*

²*Trakya Üniversitesi, Edirne*

Giriş ve amaç: Türkiye'nin en önemli afetlerinden biri olan deprem, insanların günlük yaşamlarını kesintiye uğratmakta ve üniversite öğrencilerinin eğitim alma şekillerinde değişikliklere neden olmaktadır. Uzaktan eğitim ile eğitim alan öğrencilerin bilişsel esneklik ve kontrol düzeyleri, depremin yarattığı strese göre değişmektedir. Bu çalışmada, Türkiye’de yaşanan deprem sonrası uzaktan eğitim alan ve almayan üniversite öğrencilerinin stres, bilişsel esneklik ve kontrol düzeylerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Kesitsel ve ilişkisel desende yürütülen bu çalışmaya, Mayıs-Haziran 2023 tarihleri arasında Türkiye'nin batısındaki Trakya bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde eğitim gören n=690 öğrenci dahil edilmiştir. Araştırma verileri “Veri Toplama Formu”, “Bilişsel Esneklik Ölçeği (BSÖ)”, Bilişsel Kontrol ve Esneklik Ölçeği (BKEÖ)” ve “Algılanan Stres Ölçeği (ASÖ)” ile toplanmıştır. İstatistiksel analizde; sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma hesaplanmıştır. Verilerin analizinde bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi, korelasyon katsayıları ve basit doğrusal regresyon kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin%67,5'i geçmişte deprem yaşadığı, %91,7'si depremin kaygı ve endişe hissettirdiğini ve %44,8'i bu kaygı ve endişenin yüksek düzeyde olduğunu belirtmiştir. Uzaktan eğitim alan öğrencilerin BSÖ puan ortalaması 3,91±1,16, BKEÖ puan ortalaması 4,52±0,86 ve ASÖ puan ortalaması 3,64±0,84 iken uzaktan eğitim almayan öğrencilerin BSÖ puan ortalaması 3,71±1,11, BKEÖ puan ortalaması 4,66±0,85 ve ASÖ puan ortalaması 3,82±0,87 bulunmuştur. Katılımcıların uzaktan eğitim alıp almamalarına göre algılanan stres puan ortalamaları ile bilişsel esneklik puan ortalamalarında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Algılanan stres arttıkça bilişsel esneklik ve değerlendirme ile başa çıkma esnekliğinin arttığı, algılanan stres arttıkça duygular üzerindeki bilişsel kontrolün azaldığı bulunmuştur.

Sonuç: Uzaktan eğitim alan öğrencilerin almayan öğrencilere göre daha az stres yaşamakta ve bilişsel esneklik düzeylerinin daha yüksek olmaktadır.

Anahtar kelimeler: bilişsel esneklik, bilişsel kontrol, uzaktan eğitim, deprem, stres, üniversite öğrencisi

SB-41 JIGSAW TEKNİĞİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME SORUMLULUĞU VE AKADEMİK MOTİVASYONLARI ÜZERİNE ETKİSİ

Merve ÜSTÜN ŞENTÜRK¹, Fatma ORGUN¹

¹Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İzmir

Giriş ve amaç: Günümüz eğitim dinamiklerinde öğrenen merkezli birey anlayışı önemsenmekte ve bu yönde uygulama ve sonuçlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırma ile işbirlikli öğrenme yöntemleri arasında yer alan jigsaw tekniğinin, hemşirelik öğrencilerinin öğrenme sorumluluğu ve akademik motivasyonları üzerindeki etkisini incelemek amaçlandı.

Gereç ve yöntem: Araştırma bir devlet üniversitesinin 2020-2021 eğitim-öğretim yılında hemşirelik fakültesi 1. Sınıf öğrencileri ile yürütüldü (N:350). Evrenin yaklaşık %64,57'sine ulaşılmıştır (n:226). Bu öğrenciler olasılıksız örnekleme yöntemiyle kontrol grubu ve girişim grubu olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Kontrol grubunda 119 Öğrenci, girişim grubunda ise 107 öğrenci yer almıştır. Araştırmanın verileri; Birey Tanıtım Formu, 2017 yılında Erişti tarafından geliştirilen Öğrenme Sorumluluğu Ölçeği 2012 yılında Karagüven tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan Akademik Motivasyon Ölçeği, Görsel Kıyaslama Ölçeği ve Bilgi Testi aracılığıyla toplanmıştır

Bulgular: Kontrol grubunda 119 Öğrenci, girişim grubunda ise 107 öğrenci yer almıştır. Çalışmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalaması $19,99 \pm 1,12$ olup 18 ila 25 yaş arasında değişmektedir ve %81,4'ü kadındır. Gruplar yaşa ve cinsiyete göre homojen dağılmaktadır.

Sonuç: Jigsaw tekniğinin kullanıldığı ders ortamında katılımcı öğrenme özelliğine sahip öğrencilerin Öğrenme Sorumluluğunu Ölçeği, Pasif öğrenme özelliği taşıyan öğrencilerin ise Akademik Motivasyon Ölçeği Motivasyonsuzluk alt boyutu puan ortalamasının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrenme Sorumluluğu Ölçeği toplam puanlarında girişim grubunun son test puan ortalamasının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ölçekten alınan puanın artması öğrencinin beklenen öğrenme sorumluluğu davranışlarını yerine getirdiği şeklinde yorumlanmaktadır. Bu yorum Jigsaw tekniğinin hemşirelik öğrencilerinin öğrenme sorumlulukları üzerinde etkisi vardır hipotezimizi destekler niteliktedir. Girişim grubunun son test bilgi testi puan ortalamasının daha yüksek olduğu, grupların bilgi testinden aldıkları puanların yaşları ile ilişkisi olmadığı, kadın öğrencilerin puan ortalamasının daha yüksek olduğu ancak istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmadığı ve bilgi testi puan ortalamalarının öğrenme özelliklerine göre aralarında anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir. Girişim ve kontrol grubunun aldıkları eğitimden memnuniyet duymalarına ilişkin puan ortalamalarının karşılaştırılmasında gruplar arası anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: işbirlikli öğrenme; jigsaw tekniği; öğrenme sorumluluğu; akademik motivasyon

SB-42 HEMŞİRELERİN KARIYER ENGEL ALGILARI VE İŞTEN AYRILMA NİYETLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ: TANIMLAYICI KESİTSEL ARAŞTIRMA

Şenay TAKMAK¹, Eslem Nur YÜCEL¹

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kütahya

Giriş ve amaç: Hemşirelerin kariyer gelişimlerinin engellenmesi bakım kalitesi, iş doyumu ve verimlilikte azalma, tükenmişlik ve işten ayrılma niyetinde artma gibi sonuçlara yol açabilir. Bu çalışma, hemşirelerin kariyer engel algıları ve işten ayrılma niyetleri ile bunları etkileyen faktörleri değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve yöntem: Çalışma kesitsel desende, çevrimiçi iletişim araçlarını kullanan 285 hemşire ile yürütülmüştür. Veriler Nisan -Mayıs 2023 tarihleri arasında, “Hemşirelikte Kariyer Engelleri Ölçeği” ve “Hemşire İşten Ayrılma Niyeti Ölçeği” ile Google forms aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde Bağımsız Örneklem t Testi, Tek Yönlü ANOVA, Pearson Korelasyon Testi ve Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi uygulanmıştır. Oluşturulan modelde Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi varsayımları karşılanmıştır. İstatistiksel anlamlılık $p < 0.05$ kabul edilmiştir.

Bulgular: Hemşirelerin %85.6’sı kadın, yaklaşık yarısı evli ve çocuk sahibidir. Hemşirelerin yaş ortalaması 32.6 ± 8.07 ; çalışma yılı ise $10.4 \pm 8,5$ ve %70.5’i lisans mezunudur. Hemşirelerin kariyer engel algı puan ortalamaları 102.95 ± 21.41 iken, işten ayrılma niyeti puan ortalamalarının 38.87 ± 7.91 olduğu belirlenmiştir. Kariyer engel algısını etkileyen faktörler medeni durum ($t = -2.179, P = 0.030$), haftalık çalışma saati ($F = 8.798, p < 0.001$; $F = 9.995, p < 0.001$), kariyer geliştirme kurs /programlarına katılmak ($F = 5.174, p < 0.001$); işten ayrılma niyetini etkileyen faktörler ise eğitim durumu ($F = 3.144, p = 0.021$); yaşanan bölge ($F = 2.848, p = 0.032$) ve şehir özelliği ($F = 4.006, p = 0.001$), çalışılan servis ($F = 2.268; p = 0.032$), kariyer geliştirme kurs /programlarına katılmak ($F = 3.203, p = 0.008$) olarak belirlenmiştir. Hemşirelerin kariyer engel algısı toplam puanının kariyer engel algısı alt boyutları ve işten ayrılma niyeti arasında pozitif anlamlı ilişki ($P < 0.001$) ve çocuk sayısı arasında negatif anlamlı ilişki olduğu ($P = 0.028$); aynı zamanda işten ayrılma niyetinin en önemli yordayıcısının çoklu rol üstlenme olduğu görülmüştür.

Sonuç: Bu çalışmada hemşirelerin kariyer engel algıları ve işten ayrılma niyetlerinin kısmen yüksek olduğu belirlenmiştir. Çoklu rol üstlenme hemşirelerin işten ayrılma niyetini önemli oranda etkilemektedir. Hemşire liderlerin yasal çerçevede hemşirelerin rol ve sorumluluklarına uygun görevlendirme yapmaları, hemşirelerin kariyer gelişimi için desteklenmeleri ve hemşire istihdamının artırılması hemşirelerin işten ayrılma niyetini azaltarak kurumsal ve toplumsal yarar sağlayabilir.

Anahtar kelimeler: hemşire, işten ayrılma niyeti, kariyer, kariyer engeli

SB-43 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN DEPREM SONRASI UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK ÖZ-YETERLİK ALGILARI VE TUTUMLARI: TANIMLAYICI VE KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

İpek KÖSE TOSUNÖZ

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay

Amaç: Bu çalışmada 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremleri sonrası hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik öz-yeterlik algılarının ve tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki araştırmanın evrenini, depremden etkilenen bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde uzaktan eğitim yolu ile öğrenimini sürdüren 526 hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş, evrenin tümü örnekleme alınmıştır. Araştırma, çalışmaya katılmayı kabul eden 255 öğrenci ile tamamlanmıştır. Verilerin toplanmasında “Kişisel Bilgi Formu”, “Çevrimiçi Öğrenme Öz-Yeterlik Ölçeği” ve “E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma verileri online anket ile toplanmıştır. Veriler, tanımlayıcı istatistiksel analizler ve parametrik testler ile değerlendirilmiştir. Araştırmanın yapılabilmesi için etik kurul onayı ve kurum izni alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %75.7’sinin deprem sonrasında uzaktan eğitim sürecinde depremden etkilenen illerde yaşadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin %35.3’ünün canlı dersleri, %30.6’sının video kayıt ders anlatım yöntemini yararlı bulduğu ve %34.1’inin ise hiçbirini yararlı bulmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin %68.2’si derslerin tamamını izlemediklerini, %82.7’si dersleri takip etmede ve derslere katılımda sorun yaşadıklarını, %76.9’u teknik sorunlar yaşadığını, %64.3’ü teorik dersleri ve %80.8’i uygulamalı dersleri anlamada güçlük yaşadıklarını bildirmiştir. Öğrencilerin Çevrimiçi Öğrenme Öz-Yeterlik ve E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçekleri puan ortalamaları sırasıyla 3.53 ± 0.70 ve 23.58 ± 10.11 ’dir. Derslerin tamamını izlemeyen, dersleri takip etme ve derslere katılımda sorun yaşayan ve dersleri anlamada güçlük yaşayan öğrencilerin Çevrimiçi Öğrenme Öz-Yeterlik ve E-Öğrenmeye Yönelik Tutum ölçekleri puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha düşük olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Öğrencilerin Çevrimiçi Öğrenme Öz-Yeterlik ve E-Öğrenmeye Yönelik Tutum ölçek puan ortalamaları, pozitif ve anlamlı bir ilişki göstermiştir ($r = 0.523$, $p < 0.001$).

Sonuç: Hemşirelik öğrencileri uzaktan eğitim sürecinde derse katılımda, dersleri takip etmede ve anlamada sorunlar yaşamaktadır. Öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye yönelik öz-yeterlik algılarının genel olarak olumlu ve tutumlarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik olumlu tutumlarını ve öz-yeterliklerini arttırabilmek için üniversitelerin uzaktan eğitim altyapılarını geliştirmesi, eğitimcilerin öğrencinin anlamasını kolaylaştıracak ve öğrenciyi aktif tutacak eğitim yöntemlerini kullanması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik öğrencileri, öz yeterlik, tutum, uzaktan eğitim

SB-44 HEMŞİRELİK ETİK EĞİTİMİNİN ETKİNLİĞİNİN VE ÖĞRENCİ MOTİVASYONUNA ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Fethiye Yelkin ALP¹, Dilek ÖZDEN¹

¹Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir

Giriş: Profesyonel hemşirelik uygulamalarında, hasta bakımında etik duyarlılığın artırılması için, Hemşirelikte Etik eğitimin etkinliğinin çok yönlü olarak değerlendirilmesi ve eğitimin yapılandırılması önemlidir.

Amaç: Araştırma, Hemşirelikte Etik dersi alan hemşirelik öğrencilerinin, dersin etkinliği ile hemşirelik mesleğine ilişkin motivasyon (Türkçe kullanımı ile güdülenme) düzeyleri arasındaki ilişkiyi tanımlamak amacı ile yapılmıştır.

Gereç ve yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırmanın evrenini, bir üniversitenin Hemşirelik Fakültesi'nde 2020 öğretim bahar yarıyılında öğrenim gören ve Hemşirelikte Etik dersine devam eden 240 öğrenciden, örneklemini araştırmaya katılımlı bilgilendirilmiş onam ile kabul eden 180 öğrenci oluşturmuştur. Veriler Öğrenci Tanıtıcı Özellikler Formu, Hemşirelikte Etik Eğitiminin Etkinliğini Değerlendirme Ölçeği (HEEDÖ), ve Güdülenme Kaynakları ve Sorunları Ölçeği (GKS) ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı-yüzde dağılımları, ölçek toplam ve alt boyutları için ortalama ve t testi, ölçekler arası ilişkinin analizi için pearson korelasyon testi kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrenci hemşirelerin yaş ortalamaları 19.68±1.5 ve % 62.8'si kız öğrencidir. Katılımcıların hemşireliği tercih etme nedenine göre dağılımları incelendiğinde, % 38.3'ünün insanlara yardım etmek, %49.4'ünün istihdam olanakları ve %5'inin ailenin istemesi cevabını verdiği görülmektedir. Katılımcıların hemşireliği tercih nedenine göre, kişisel ahlaki gelişim, etik muhakeme/etik karar verme yeteneğinin gelişimi, etik davranış gelişimi ve hemşirelikte etik eğitiminin etkinliğini değerlendirme ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<0.05). Katılımcıların hemşireliği tercih nedenine göre, içsel güdülenme, dışsal güdülenme ve güdülenme kaynakları ve sorunları ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<0.05).

Sonuç: Araştırma bulguları incelendiğinde, öğrencilerinin hemşirelik mesleğine ilişkin motivasyon düzeyleri ölçek alt boyutlarından içsel güdülenme ile kişisel ahlaki gelişim arasında, etik muhakeme/etik karar verme yeteneğinin gelişimi arasında ve hemşirelikte etik eğitiminin etkinliğini değerlendirme ölçeğinin geneli arası istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmektedir.

Anahtar kelimeler: etik eğitimi etkinliği, öğrenci hemşire, motivasyon

SB-45 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİ VE AKADEMİSYENLERİN GÖZÜNDEN EĞİTİMİN DÖNÜŞÜMÜ: NİTELİKSEL ARAŞTIRMA

Hafize SAVAŞ¹, Kamile AKARSU¹, F. Sevgi HATİPOĞLU²

¹Lokman Hekim Üniversitesi, Ankara

²KTO Karatay Üniversitesi, Konya

Giriş ve amaç: Küresel sağlık sorunları ve gelişen teknoloji sağlık sistemleri üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Bu durum dünya genelinde hemşirelik mesleğini etkilemiş, teknoloji ile eğitim- öğretim sürecini dönüştürmeye başlamıştır. Hemşirelik eğitiminin, hemşirelerin gelişen sağlık sistemi içindeki rolünü belirleyebilmesi için değişmesi gerekmektedir. Hemşirelik eğitim programlarının kalitesi büyük ölçüde kurumların akredite olma durumuna bağlıdır. Öğrencilerinin eğitimini iyileştirmek için hemşirelik eğitiminin akreditasyon sürecine uygun hale getirilmesi ve sürekli iyileştirme çalışmalarında yer alması önemlidir. Bu çalışmanın amacı Uluslararası Hemşireler Birliği tarafından son yıllarda vurgulanan hemşirelik eğitime yatırım yapılması için ülkemizde hemşirelik eğitimdeki dönüşüme yönelik hemşirelik eğitimcilerinin ve öğrencilerinin görüşlerini ortaya koymaktır.

Gereç ve yöntem: Araştırma tanımlayıcı türden olup, fenomenolojik yöntem ile gerçekleştirilmiştir. Veriler yarı yapılandırılmış derinlemesine bireysel görüşmeler yoluyla Temmuz -Ağustos 2023 tarihinde online olarak toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya ülkemizdeki yedi farklı bölgeden üç vakıf, dört devlet üniversitesinden doktor öğretim üyeleri ve öğrencileri katılmıştır. Katılımcı öğretim üyelerinin yaş ortalamaları 35 olup akademik deneyim süreleri ortalama beş yıldır. Öğrenciler 2., 3. ve 4. sınıf olup, yaş ortalamaları 21'dir. Öğrencilerin tümü almış oldukları eğitimden memnun olduklarını ifade etmişlerdir. İçerik analizi sonrasında, "Fırsat eşitsizliği", "Değişime direnç", "Öğretim elemanı yetersizliği", "Öğrenci sayısında fazlalık", "Akademik performansta yetersizlikler", "Ölçme- değerlendirme hataları", "Fiziki alt yapı yetersizlikleri", "Plan- Bütçe Dengesizlikleri", "Ümit var eden öğrencilik; mesleki farkındalık, aidiyet, duyarlılık", "Yatırım gerektiren alanlar" olmak üzere 10 tema belirlenmiştir.

Sonuç: Araştırmanın sonuçları ülkemizde hemşirelik eğitiminde geliştirilmesi gereken yönleri, akredite olan kurumlar ile olmayanların / periferdeki devlet üniversiteleri ile merkezdeki devlet üniversitelerinin / devlet üniversiteleri ile vakıf üniversitelerinin eğitim-öğretimde, uygulama alanlarında fırsat eşitsizlikleri olduğunu, gelişen teknolojik ilerlemelere ve sağlık durumlarına uyumda direnç gösterme ve kriz yönetimi konularında eksiklikler olduğunu ortaya koymuştur. Yüksek öğretim kurumları tarafından hemşirelik eğitiminin verildiği kurumlarda akademik kadroların ve öğrenci sayılarının nitelik ve nicelik olarak iyileştirilmesi, bilimsel çalışmalar için akademisyenlerin olanaklarının iyileştirilmesi, eğitim- öğretimde fırsat eşitsizliklerinin giderilmesi için akredite olan kurum sayılarının artırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: akreditasyon, hemşirelik eğitimi, hemşirelik

SB-46 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN VE MEZUNLARININ YETKİNLİKLERİNE İLİŞKİN ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: GÜNCEL KONULAR VE GELECEKTEKİ ARAŞTIRMALAR İÇİN ÖNERİLER

Aysun ÜNAL

Akdeniz Üniversitesi, Antalya

Giriş ve amaç: Hemşirelikte mesleki yetkinlikler hemşirelik öğrencilerinin, mesleki standartlar çerçevesinde klinik eleştirel düşünme, problem çözme ve otonomi sahibi olma gibi profesyonel bir hemşirenin sahip olması gereken özelliklerle hazırlanmalarını sağlar. Çalışmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin ve mezunlarının yetkinliklerine yönelik araştırmaların küresel gelişimini analiz ederek gelecekteki araştırmalar için öneriler geliştirmektir.

Gereç ve yöntem: Konu ile ilgili ilk yayınların yapıldığı 1990 yılından günümüze kadar yapılan 2756 yayının R yazılımı kullanılarak bibliyometrik analizi yapılmıştır. Yayınların küresel dağılımı ve işbirliği, Lotka ve Bradford yasalarına göre analizi ve kavramsal değerlendirmeleri yapılmıştır.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin yetkinliklerine yönelik araştırmaların araştırmaları 2006 yılından itibaren büyüme eğilimindedir ve en çok 2021 yılında yayın yapılmıştır. USA (n=1204), Avustralya (n=779), ve İsviçre (n=649), konu ile ilgili en çok yayın yapan ülkelerdir. Türkiye ise 22. sırada gelmektedir (n= 58). Metin verileri, anahtar kelimeler ve atıf yapan yayınların anahtar kelimeler analiz edilerek belirlenen başlıca kavramsal alanlar üç kümede yapılmıştır. İlk küme klinik, profesyonel ve kültürel yeterlilik çerçevesinde, ikinci küme klinik eğitim, deneyim ve klinik seçim çerçevesinde, üçüncü küme son yıllarda yapılan çalışmaları içermekte, hazıroluşluk, iletişim becerileri ve program geliştirme üzerine yoğunlaşmıştır. Araştırmacıların konu ile ilgili bilimsel üretkenliği Lotka Yasası'na göre incelendiğinde, yazarların %83'ü tek makale (n=6964), %10'u iki makale (n=914) ve %03,2'si ise üç makale (n=266) yayınlamıştır.

Sonuç: Konu ile ilgili araştırmalar gelişmekle birlikte yetkinlik kavramının klinik, profesyonel gibi farklı yönlerinin ele alındığı ancak kavram ve uygulamaların gelişmekte olduğu söylenebilir. Dünya çapında güçlü bir yazar iş birliği olmakla beraber hemşirelikte yetkinliğin modellenmesi, profesyonel, kültürel ve klinik yetkinlik ölçüm araçlarının birleştirilmesi yönünde bütüncül yaklaşımlara gereksinim vardır. Bununla birlikte teknolojiye yönelik yetkinliklerin geliştirilmesi önemlidir. Yetkinlikle ilgili kanıta dayalı yöntemlerin geliştirilmesi için küresel araştırma işbirliği, yaşam boyu öğrenme ile yetkinliklerin geliştirilmesi ve sonuçların hasta memnuniyeti, bakım kalitesi ile ilişkilerinin incelenmesi önemli araştırma alanları olabilir.

Anahtar kelimeler: yetkinlik, öğrenci hemşire yetkinlikleri, hemşirelik eğitimi yeterliliği

SB-47 2023 YÜKSEKÖĞRETİM PROGRAMLARI VE KONTENJANLARI KILAVUZU DOĞRULTUSUNDA HEMŞİRELİK EĞİTİMİNİN GELECEĞİ

İsa ÇELİK¹, Veysel Karani BARIŞ², Mustafa BELLİ³, Murat BEKTAŞ²

¹Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize

²Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir

³Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur

Giriş ve amaç: Dünya Sağlık Örgütü ve Uluslararası Hemşireler Birliği gibi kurumlar hemşireliğe yapılan yatırımın yalnızca sağlıkla ilgili sürdürülebilir kalkınma hedeflerine değil, aynı zamanda eğitime, istihdama ve liderliğe de katkı sunacağını bildirmektedir. Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de hemşireliğe yatırımı belirleyen faktörlerden biri olan yükseköğretim programları ve kontenjanları kılavuzunda hemşirelik eğitiminin geleceğini etkileyebilecek verileri incelemektir.

Gereç ve yöntem: İkincil veri analizi türünde tasarlanan bu çalışmada veri kaynağı olarak T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yayınlanan 2023 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu esas alınmıştır. Kılavuzdan hemşirelik programına ait veriler ise Excel ve ChatGPT (Code interpreter) programları kullanılarak çıkartılmıştır.

Bulgular: Hemşirelik programı olan toplam 156 üniversite bulunmaktadır. Devlet üniversitelerinden iki tanesinde İngilizce hemşirelik programı varken vakıf üniversitelerinde bu sayı 18’dir. Hemşirelik programı için toplam ayrılan kontenjan geçen yıla göre %7.1 artış göstererek 19.140 olmuştur. Bu kontenjan içerisinde 34 yaş üstü kadın kontenjanı 372’dir. Öğretim üyesi başına düşen ortalama öğrenci sayısı devlet üniversitelerinde 40 vakıf üniversitelerinde ise 52’dir. 2022 ÖSYM yerleştirme sonuçlarına göre en yüksek sıralama ile öğrenci alan okulun sıralaması 64 binlerdeyken en düşük sıralama ile öğrenci alan okulların sıralaması devlet üniversitelerinde 210 binlere, vakıf üniversitelerinde 650 binlere kadar çıkmaktadır.

Sonuç: Özellikle uygulama alanı yetersizliği ve öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısının yüksekliği eğitim çıktılarını olumsuz etkilemektedir. Yurtdışında çalışma imkanlarının artmasıyla birlikte özellikle vakıf üniversitelerinde İngilizce hemşirelik programları da artış göstermiştir. En yüksek yerleştirme sıralaması ile en düşük yerleştirme sıralaması arasındaki fark 600 bini bulmaktadır. Bu büyük fark eğitim çıktılarını olumsuz etkilerken tıp gibi programlarda uygulanan taban sıralama durumunu zorunlu kılmaktadır. 34 yaş üstü kadınlar için ayrılan kontenjan ise sürdürülebilir değildir. Çünkü işe başlamaları 40’lı yaşları bulacaktır. Hemşirelik programlarının kontenjanları her yıl artırılırken bu ve benzeri durumları göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik eğitimi, yükseköğretim programları, istihdam, üniversite kontenjanları

SB-48 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVİRİMİÇİ EĞİTİMDE PSİKOMOTOR BECERİ ÖĞRENME DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Aysun BAYRAM¹, Şule BIYIK BAYRAM¹, Aysel ÖZSABAN¹

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon

Giriş ve amaç: Hemşirelik disiplininde çevrimiçi eğitim, kuramsal derslerle birlikte psikomotor beceri öğretimini de kesintiye uğratmıştır. Bir kurama dayalı olarak çevrimiçi verilen psikomotor beceri öğretimi ise öğrencilerin becerilerini olumlu yönde etkileyebilir. Anderson teorisinde, çevrimiçi eğitimde üç önemli etkileşim türünün (öğrenen-öğrenen, öğrenen-içerik, öğretene-öğrenen) önemine vurgu yapmıştır. Bu çalışmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin Anderson'un kuramına dayalı olarak planlanan çevrimiçi eğitimde psikomotor beceri öğrenme deneyimlerini keşfetmek ve yorumlamaktır.

Gereç ve yöntem: Bir yorumlayıcı fenomenolojik tasarım olarak gerçekleştirilen bu çalışmanın örneklemini amaçlı örnekleme yöntemiyle 17 birinci sınıf hemşirelik öğrencisi oluşturdu. Veriler derinlemesine yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde yorumlayıcı fenomenolojik analiz yöntemi kullanıldı. Çalışmanın gerçekleştirilebilmesi için kurum izni (06.11.2021/E-63582098-299-1432), etik kurul onayı (29.09.2021/24237859-726) ile birlikte katılımcılardan yazılı ve sözlü onay alındı.

Bulgular: Öğrencilerin ifadeleri; (1) psikomotor beceri öğrenme deneyimleri, (2) psikomotor beceri öğrenmede başa çıkma süreci, (3) çevrimiçi psikomotor beceri öğrenme sürecini iyileştirmek için öneriler, olmak üzere üç ana tema altında birleştirildi. Öğrenciler çevrimiçi psikomotor beceri öğrenmede olumlu deneyimler ile birlikte olumsuz deneyimler yaşadıklarını ifade etti. Öğrencilerin çevrimiçi öğrenme süreci ile başa çıkmak için farklı öğrenme materyallerinin yanı sıra bireysel başa çıkma yollarına başvurdukları belirlendi. Ayrıca, öğrenciler çevrimiçi eğitimde psikomotor beceri öğrenme sürecini geliştirmek için Anderson' un etkileşim türleri ile ilgili olarak öğrenme süreci, eğitim içeriği, etkileşim ve değerlendirme konusunda önerilerde bulundu.

Sonuç: Bu çalışmanın bulguları, öğrencilerin psikomotor, bilişsel ve duyuşsal becerilerinde kazanımlar ifade ederken, bu becerilerde yetersizlik algısını da ifade ettiklerini ortaya koymaktadır. Ayrıca Anderson' un kuramının çevrimiçi psikomotor beceri eğitiminde olumlu sonuçları desteklediği sonucuna varıldı. Hemşirelik eğitiminde çevrimiçi öğrenmenin sürdürülebilmesi için etkileşimi artırıcı yaklaşımların benimsenmesi, laboratuvar veya klinik ortamlarda beceri gösterimi için teknik destek verilmesi ve ders sürecinin Anderson'un Teorisine göre yapılandırılması önerilebilir.

Anahtar kelimeler: çevrimiçi eğitim, hemşirelik eğitimi, teori, nitel araştırma

SB-49 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNE VERİLEN WEB TABANLI ÇOCUKLARDA AĞRI YÖNETİMİ EĞİTİMİNİN ETKİSİ

Bahise AYDIN¹, Murat BEKTAŞ²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale

²Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir

Giriş: Çocuklarda en sık görülen semptomlardan olan ağrı, dünyanın büyük çoğunluğunda en önemli sağlık sorunlarından biri olarak kabul edilmektedir. Araştırmalar, hemşirelerin ve öğrenci hemşirelerin pediatrik ağrı değerlendirme ve yönetimi konusunda bilgi eksikliklerinin olduğunu ve güçlükler yaşadıklarını göstermektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı hemşirelik öğrencilerine verilen web tabanlı çocuklarda ağrı yönetimi eğitim programının etkinliğini değerlendirmektir.

Gereç ve Yöntem: Araştırmada ön test-son test yarı deneysel tasarım kullanılmıştır. Araştırma bir üniversitenin Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı'nda internlik eğitimi alan öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada örnekleme gidilmemiş, gruplar arasındaki bilgi paylaşımının önüne geçmek amacıyla 2017-2018 güz döneminde 39 öğrenci kontrol grubunu ve 2018-2019 güz döneminde 45 öğrenci girişim grubunu oluşturmuştur. Örneklem büyüklüğü Gpower 3.0 programında Tip I hata 0.05, Tip II hata 0.20 (%80 güç) baz alınarak, Keefe ve arkadaşlarının çalışmasında (2012) öğrencilerin doğru cevaplama oranı kullanılarak hesaplanan örneklem büyüklüğü 80 kişidir. Bu araştırmanın örnekleme 84 öğrenciden oluşmuştur. Kontrol grubu rutin internlik eğitimi almış, girişim grubuna dört modülden oluşan web tabanlı eğitim programı uygulanmıştır. Veriler Sosyodemografik Veri Formu, Pediatrik Ağrı Yönetimi Bilgi Anketi ve Memnuniyet Anketi ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde bağımlı gruplarda t testi, iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi, Spearman korelasyon analizi, kovaryans analizi, güç analizi, etki büyüklüğü ve regresyon analizi kullanılmıştır. Çoklu bağıntı, VIF (Variance Inflation Factor), Tolerans ve Condition Index ile değerlendirilmiştir. Anketin alt boyutlarının birbiriyle ilişkisini gösteren modelin test edilmesinde Yapısal Eşitlik Modeli (YEM) kullanılmıştır.

Bulgular: Girişim grubunun pediatrik ağrı yönetimi bilgi düzeyi, "farkındalık", "fiziopatoloji" ve "kontrol" alt boyutlarına yönelik bilgi puanları, kontrol grubunun bilgi puanlarından anlamlı şekilde daha yüksektir ($p<0.05$). Web tabanlı eğitim ile bilgi puanı arasında orta düzeyde, pozitif yönde, ileri düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Web tabanlı eğitim, bilgi düzeyindeki değişimin %56.6'sını açıklamış ve eğitim almak bilgi düzeyini 11.062 puan arttırmıştır. Literatür doğrultusunda oluşturulan YEM'de, web tabanlı eğitim ile "kontrol" alt boyut puanı arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Bu çalışma ile hemşirelik öğrencilerine verilen web tabanlı çocuklarda ağrı yönetimi eğitiminin öğrencilerin bilgi puanlarının yükselmesinde etkili olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: pediatri hemşireliği; öğrenciler; eğitim; ağrı yönetimi

SB-50 360 DERECE ETKİLEŞİMLİ VİDEO TEKNOLOJİSİNİN HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE KULLANIMI: BİR KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI

Aydan BAYSAN¹, Nilay ÖZKÜTÜK²

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa

²Ege Üniversitesi, İzmir

Giriş ve Amaç: Araştırmada, hemşirelik eğitiminde 360 derece etkileşimli sanal gerçeklik videolarının kullanımının, öğrencilerin kanamalarda ilk yardıma ilişkin bilgileri ve bu bilgilerin kalıcılığı ile öz yeterlik düzeylerine etkilerinin, bu simülasyon yöntemine ait deneyimlerinin ve görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Bu karma yöntem araştırmasında, nicel kısım Solomon dört gruplu tasarım kullanılarak randomize kontrollü ve nitel kısım durum çalışması olarak yürütülmüştür. 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılında bir hemşirelik fakültesinin 1. sınıfında öğrenim görmekte olan 152 öğrenci nicel, girişim grubundaki öğrencilerden 21 tanesi nitel kısmın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmada öğrenciler iki girişim ve iki kontrol grubu olmak üzere dört gruba ayrılmış, girişim gruplarındaki öğrencilere sanal gerçeklik gözlüğüyle 360 derece etkileşimli sanal gerçeklik videosu izletilmiştir. Veriler geçerlik güvenilirlik çalışmaları araştırmacı tarafından yapılan “Tanıtıcı Bilgi Formu”, “Kanamalarda İlk Yardım Bilgi Testi”, “Kanamalarda İlk Yardım Öz Yeterliği Ölçeği”, “Araştırmacı Gözlem Formu”, “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” ve bunlar dışında “Simülasyon Tasarım Ölçeği”, “Öğrenmede Öğrenci Memnuniyeti ve Özgüven Ölçeği” ve “Video Kapılma Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Girişim gruplarındaki öğrencilerin bilgi testi son test ve kalıcılık testi puanları, kontrol-2 grubundakilere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Girişim-1 grubundaki öğrencilerin ilk yardım öz yeterliği ölçeği son test puanlarının, kontrol-1 grubundakilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Yapılan analizlerde hem girişim hem kontrol gruplarında ön test etkisinin olmadığı saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerin bu simülasyon uygulaması aracılığıyla öğrenme memnuniyetlerinin ve özgüvenlerinin yüksek olduğu, simülasyon tasarım öğelerinin uygulandığı görüşünde oldukları ve izledikleri videoya kapılma düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Bireysel görüşmelerden “deneyim”, “duygu”, “eğitimde kullanılabilirlik” ve “kullanılabilirliğin değerlendirilmesi” olarak dört tema elde edilmiştir. Nitel analizler, öğrencilerin deneyimden çeşitli kazanımlarının olduğunu, deneyime ilişkin geliştirilmesi ve değiştirilmesi gereken bazı noktaların olduğunu, bu simülasyon yönteminin kullanılabilir ve anlaşılır olduğunu ve hemşirelik eğitiminde bu tür uygulamaların yer almasını istediklerini ortaya koymuştur.

Sonuç: 360 derece etkileşimli sanal gerçeklik videolarının kullanıldığı simülasyon uygulamalarının hemşirelik eğitimi için etkili ve kullanılabilir bir yöntem olduğu belirlenmiştir ve bu tür videoların hemşirelik eğitiminde kullanılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: 360 derece video; sanal gerçeklik simülasyonu; hemşirelik eğitimi

SB-51 ÖĞRENCİ HEMŞİRELERİN KLİNİK UYGULAMADA MESLEKTAŞ İLİŞKİLERİ DENEYİMLERİ: FENOMENOLOJİK NİTEL BİR ÇALIŞMA

Hatice ÇAMVEREN¹, Hasan Basri GÜNGÖR¹, Ercüment YAVAŞ¹

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kütahya

Giriş: Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamada öğrenme süreçleri ve mesleği sevmeye ve devam etme düşünceleri meslektaşlarının davranışlarından etkilenmektedir. Öğrenciler, klinikte hemşireler ile deneyimleri sonucunda olumlu ve olumsuz duygular yaşamakta ve bu yaşadıkları duygular profesyonel kimliklerinin oluşmasına katkı sağlamaktadır.

Amaç: Hemşirelik öğrencilerinin uygulamalarında klinik hemşire meslektaş davranışları/ilişkileri ile ilgili deneyimlerinin, düşüncelerinin ve duygularının özünü anlamaktır.

Yöntem: Araştırma, tanımlayıcı fenomenolojik nitel tasarımda, Mayıs-Temmuz 2023 tarihleri arasında bir hemşirelik bölümünde amaçlı örneklem yöntemiyle seçilen 18 üçüncü ve son sınıf hemşirelik öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Veriler yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi, en son mezun okulun yer aldığı dört sorudan oluşan demografik özellikler formu ile açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış soru formu kullanılarak elde edilmiştir. Veriler, derinlemesine yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Katılımcılara görüşme öncesinde sözel bilgi verilerek gönüllü olanlarla öğrenim saatleri dışında randevu alınmıştır. Görüşmelere birinci araştırmacı görüşmeci, diğer araştırmacılar gözlemci olarak katılmış ve not almıştır. Görüşmeler, araştırmacının önceden hazırladığı sessiz bir sınıfta ses kaydı alınarak gerçekleştirilmiştir. Görüşme öncesinde katılımcıların sosyo-demografik bilgileri ve yazılı bilgilendirilmiş onamları alınmıştır. Görüşmelerde “Öğrenci hemşireler, klinik hemşire ile ilişkilerini nasıl değerlendirmektedir?” ve “Klinik hemşireler ile ilişkilerinden nasıl etkilenmektedirler?” sorularına yanıt aranmıştır. Görüşme dökümleri Colaizzi'nin tekniğine göre analiz edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların büyük bir çoğunluğu kadın (n:12), yaş ortalamaları 22.2 ve sınıf düzeyleri çoğunlukla son sınıftır (n:15). Katılımcılarla yapılan derinlemesine görüşme sürelerinin ortalaması 31.8 dakikadır (en az:27, en fazla:37). Hemşirelik öğrencilerinin klinikte hemşireler ile olan ilişkileri üç ana tema ve altı alt temadan oluşmaktadır. Ana temalar; “insancıl olmayan davranışlar”, “olumsuz öğrenme ortamı”, “olumlu sosyalizasyon” dur. İnsancıl olmayan davranışlar temasında “nezaketsiz davranış”, “şiddet”, olumsuz öğrenme ortamı temasında “olumsuz rehberlik rolleri”, “iş yükünü hafifleten kişi”, olumlu sosyalizasyon temasında ise “olumlu rehberlik rolleri”, “mentorluk ilişkisi” alt temalar olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin klinikte hemşirelerin olumsuz davranışlarına maruz kaldıklarında değersiz hissettikleri, uygulamadan geri çekildikleri ve gelecekte meslekten ayrılma niyetinin arttığı; olumlu rehberlik rolleri ve mentorluk ilişkisini deneyimlemeleri sonucunda ise mesleği sevmeye ve sürdürme isteğini arttırdığı ortaya çıkmıştır.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamada olumlu rehberlik rolleri ve mentorluk ilişkisi gibi olumlu sosyalizasyonu sağlayan ilişkinin varlığını; öte yandan yönetici ve kıdemli hemşirelerin şiddet, nezaketsiz davranışları gibi insancıl olmayan davranışları içeren olumsuz ilişkilerin varlığını göstermektedir. Ayrıca hemşirelik öğrencilerine “iş yükünü hafifleten kişi” gibi davranılması ve kıdemli hemşirelerin olumsuz rehberlik rollerini içeren davranışları olumsuz öğrenme ortamının varlığını ortaya koymuştur. Hemşirelik eğiticileri, hemşirelik öğrencilerinin klinikte hemşireler ile olumsuz öğrenme ilişkisinin önlenmesi için Watson'ın İnsan Bakım Kuramı'na temelli stratejiler içeren mentorluk ve rehberlik programlarını geliştirebilir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik öğrencisi, klinik uygulama, rehberlik, fenomenoloji, meslektaş ilişkisi, deneyim, mentorluk

SB-52 BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİNDE OKUYAN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN CERRAHİ HASTALIKLAR HEMŞİRELİĞİ LİSANS DÜZEYİ TEORİK ÖĞRETİMİNDE TAKIM BAZLI ÖĞRENME MODELİNE YÖNELİK DENEYİMLERİNİN VE ÖZ YÖNETİMLİ ÖĞRENME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: KARMA YÖNTEMLİ BİR ÇALIŞMA

Şevval ÇAĞAN KIŞIN¹, Sevim ŞEN OLGAY¹

¹Yeditepe Üniversitesi, İstanbul

Giriş ve amaç: Hemşirelik eğitiminde önemi giderek artan takım bazlı öğrenme (TBL) modeli iş birliğine dayalı, etkileşimli, kolaylaştırıcı liderliğindeki öğrenme oturumları sunan öğretim yaklaşımıdır. Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin TBL modeline yönelik deneyimlerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve yöntem: Araştırma Mart 2022-Aralık 2022 tarihleri arasında metodolojik, tek gruplu son test tasarım ve tanımlayıcı fenomenolojik tasarım olmak üzere üç aşamada karma yöntem ile yapılmıştır. Bir Vakıf Üniversitesi Hemşirelik Bölümünde okuyan, cerrahi hastalıkları hemşireliği dersine kayıtlı olan, TBL modeli ile ders deneyimine sahip ve gönüllü olan 172 öğrenci örnekleme oluşturmuştur. Takım Bazlı Öğrenme-Öğrenci Değerlendirme Anketi (TBL-SAI)'nin Türkçe uyarlama çalışması 165 öğrenciyle, öğrencilerin TBL'e yönelik deneyimleri ve öz yönetimli öğrenme düzeylerinin incelenmesi 93 öğrenciyle ve TBL modeline yönelik deneyimlerinin derinlemesine incelenmesi için 12 öğrenciyle odak grup görüşmesi yapılmıştır. Veriler Bilgi Formu, TBL-SAI, Öz Yönetimli Öğrenme Ölçeği ve yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler, Cronbach α , madde analizi, AFA, DFA, bağımsız gruplar t-testi, bağımlı gruplar t-testi, ICC, Anova testi ve pearson korelasyon testi kullanılmıştır. Tüm analizlerde %95'lik güven aralığı $p < 0,05$ anlamlı kabul edilmiştir. Nitel verilerin analizinde içerik analizi yapılarak, kod, tema ve temalar oluşturulmuştur.

Bulgular: TBL-SAI Türkçe versiyonu 23 maddeden ve üç faktörden oluşmaktadır. Ölçek Cronbach α değeri .90, ITC'leri .30 ile .74 ve ICC'leri .88 ile .90 arasındadır. Öğrencilerin puan ortalamaları sırasıyla TBL-SAI $85,91 \pm 12,28$ ve Öz Yönetimli Öğrenme Ölçeği $35,19 \pm 8,53$ 'dir. Nitel verilerin içerik analizi sonucunda; TBL ile ilgili öğrenci deneyimi, TBL metodunun öğrencinin gelişimine katkısı ve TBL metodunun cerrahi hemşireliğine katkısı olmak üzere üç ana tema ve yedi alt tema oluşturulmuştur.

Sonuç: Sonuçlar, TBL-SAI-TR geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu, öğrencilerin TBL ile ilgili olumlu deneyimlerinin olduğunu, TBL modelinin teorik ve pratik eğitime katkı sağladığını ve öz yönetimli öğrenme düzeylerinin yüksek olduğunu göstermiştir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik eğitimi, cerrahi hemşireliği, validasyon çalışması

SB-53 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMALARA YÖNELİK TUTUMLARI

Öznur Gürlek KISACIK¹, Azize ÖZDAŞ², Münevver SÖNMEZ³

¹Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Afyonkarahisar

²Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Afyonkarahisar

³Atılım Üniversitesi, Ankara

Giriş: Hemşirelik, kuramsal bilgi ve becerinin bir arada olmasını gerektiren uygulamaya dayalı bir meslektir. Hemşirelik eğitim müfredatının önemli bir kısmını oluşturan klinik uygulama, profesyonel hemşirelik için eğitim ve öğretim sürecinin temel koşuludur.

Amaç: Bu çalışmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamalara yönelik tutumlarını ve bunları etkileyen faktörleri belirlemektir.

Gereç ve yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu çalışma bir devlet ve bir vakıf üniversitesinin 2., 3., ve 4. sınıflarında öğrenim gören 414 hemşirelik öğrencisi ile yürütüldü. Araştırma verileri "Öğrenci Bilgi Formu" ve "Hemşirelik Öğrencileri İçin Klinik Uygulamalara Yönelik Tutum Ölçeği" ile elde edildi. Çalışma için ilgili üniversitenin Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan yazılı izin alındı. Araştırma verilerinin istatistiksel analizleri SPSS version 22.0 (Armonk, NY: IBM Corp) paket programı ile yapıldı.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalaması 21.23±1.57, %81.6'sı kadın, %39.6'sı üçüncü sınıf öğrencisiydi. Öğrencilerin %42.8'nin haftada iki gün klinik uygulamaya çıktığı, çoğunluğunun (%83.6) klinik eğitim öncesinde, süreç hakkında düzenlenen oryantasyon eğitimine katılım gösterdiği saptandı. Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaları esnasında karşılaştıkları güçlüklerin çoğunlukla "hastaya zarar verme riski ile ilişkili endişeler" (%25.3), "klinik uygulama ekibi ile iletişim sorunları" (%20.3) ile ilişkili olduğu belirlendi. Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamalara yönelik genel tutum puanı 100.48±16.31 olarak bulundu. "hemşirelik mesleğini isteyerek tercih eden" (p<0.001), "klinik uygulama öncesinde düzenlenen oryantasyon eğitimine katılan" (p=0.002), "haftalık klinik uygulama saatini yeterli bulan" (p<0.001), "klinik uygulama alanlarının fiziksel özelliklerini yeterli bulan" (p=0.006), "klinik uygulama sürecinde yeterli destek ve yardım alabilen" (p=0.033), "klinik uygulama sürecinde güçlük yaşamadığını bildiren" (p=0.012) hemşirelik öğrencilerinin genel tutum puanlarının anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptandı.

Sonuç: Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamalara yönelik olumlu tutuma sahip olduğu, klinik uygulama eğitimi sürecinde sorunların çözümüne yönelik yeterli desteğin klinik uygulamalara yönelik tutumu olumlu olarak etkilediği ifade edilebilir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik öğrencisi, hemşirelik eğitimi, klinik uygulama, tutum

SB-54 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ALGILADIKLARI KARİYER ENGELLERİ İLE KARİYER YETKİNLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Simge ÇOŞKUN PALAZ

Bolu Abant Baysal İzzet Üniversitesi, Bolu

Giriş: Kariyer gelişimi, bir profesyonel olarak gelişmenin ayrılmaz bir parçasıdır. Hemşirelik öğrencilerinin profesyonel bir meslek üyesi olabilmesi için algıladıkları kariyer engellerinin tanımlanması ve bireysel kariyer yetkinliklerinin geliştirilmesi önemlidir.

Amaç: Hemşirelik öğrencilerinin algıladıkları kariyer engellerinin ve kariyer kararı verme yetkinliği düzeylerinin tanımlanması ve bu iki kavram arasındaki ilişkinin saptanması amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Çalışma ilişkisel tarama modeli kullanılarak tanımlayıcı tipte yapılmıştır. Çalışmanın örneklemini 234 hemşirelik bölümü öğrencisi oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında 'Kişisel Bilgi Formu', 'Kariyer Engelleri Ölçeği (KEÖ)' ile 'Kariyer Kararı Verme Yetkinliği Ölçeği (KVYÖ)' kullanılmıştır. Veriler SPSS 19.0 programında değerlendirilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin Kariyer Engelleri Ölçeği toplam puan ortalaması 35.38 ± 10.16 ve Kariyer Kararı Verme Yetkinliği Ölçeği toplam puan ortalaması 151.79 ± 28.69 olarak bulunmuştur. Toplam kariyer kararı verme yetkinlik düzeyleri ile algıladıkları kariyer engelleri düzeyleri arasında negatif, anlamlı ve orta düzey bir ilişki saptanmıştır ($r = -.515$, $p < 0.01$). Öğrencilerin kariyer kararı verme yetkinlik düzeyindeki toplam varyansın %26'sının ise algılanan kariyer engelleri değişkenince açıklandığı görülmüştür. Sonuç ve

Sonuç ve öneriler: Hemşirelik öğrencilerinin kariyer gelişimini desteklemek ve hedeflerine ulaşabilmelerini sağlamak için lisans eğitimleri sırasında algıladıkları engellerin göz önüne alınarak kariyer kararı verme yetkinliklerini artırmaya yönelik uygulamaların yürütülmesi önerilmektedir. Hemşirelik eğitimi, öğrencilerine algıladıkları kariyer engellerini göz önüne alarak; uygun kariyer yollarını seçmelerine yardımcı olacak sistematik ve sürekli kariyer eğitimi fırsatları sunmalıdır.

Anahtar kelimeler: kariyer engelleri, kariyer kararı verme yetkinliği, hemşirelik öğrencileri

SB-55 REHBER HEMŞİRELİK KAVRAMI

Emel TUĞRUL

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın

Giriş ve amaç: Hemşirelik eğitiminde klinik uygulamalarda ortaya çıkan rehberlik gereksiniminin karşılanması ve öğrencilerin klinikte yetkinliklerinin artırılması amacıyla rehber hemşirelik (mentörlük) kavramı ortaya çıkmıştır. Bu derlemede rehber hemşirelik kavramı ele alınmıştır.

Rehber hemşirelik akreditasyon sürecinde hemşirelik eğitimi veren kurumlarda önem verilen bir kavram olmuştur. Rehber hemşirelik; klinikte çalışan hemşirelerin öğrencilere rol model olma, tecrübelerini öğrencilere aktarma ve teorik bilgi ile klinik uygulama arasında köprü kurmaları konularında önemli bir rol oynamaktadır. İyi bir rehber hemşirenin etkili kişilerarası iletişim, olumlu bir öğretim ortamı oluşturma ve öğrencilerin gelişimine profesyonel destek sağlama özelliklerinin olması beklenmektedir. Bunun yanında hemşirelikte uygulamalardaki son gelişmeleri bilmesi, klinik öğretim konusunda eğitim almış olması, ölçme değerlendirme konusunda bilgili olması, hemşirelik uygulamalarındaki becerilere hâkim olması, öğrencilerin klinik uygulamalarını etkin bir şekilde yürütebilecek becerilere sahip olması gerekmektedir. Ayrıca, kurumla ilgili bilgi sahibi olma, öğrenci gereksinimlerinin farkında olma, problem çözme becerisi gibi kişisel özelliklere de sahip olması gerekmektedir. Rehber hemşirelik için öncelikle ilgili hemşirelik dalında yüksek lisans veya doktora yapan hemşireler tercih edilmektedir. Rehber hemşire kullanacak olan kurumlarda; kurumun belirlediği niteliklere uygun olan hemşirelere rehber hemşirelik eğitimi verilmesi gerekmektedir. Rehber hemşire eğitim programı içeriğinde özellikle değişen hemşirelik uygulamaları, öğrencilerin değerlendirilme süreçleri ve klinik eğitim- öğretime ilişkin içerik oluşturulması gerekmektedir. Bununla birlikte rehber hemşirelere öğrenci profilleri, teorik ders içerikleri ve laboratuvar ders içerikleri açıklanmalıdır. Öğrenci eğitiminin yasal boyutları, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konular ve hasta güvenliği konuları da ele alınmalıdır. Yapılan çalışmalar rehber hemşirelik uygulamalarının öğrencilerde genellikle olumlu sonuçlar elde edildiği belirtilmiştir. Öğrencilerin sorularına cevap bulduğu, hasta bakımı, tedavisi ve takiplerinde öğrencilere iyi rol model oldukları ve iletişimlerinin iyi olduğu bildirilmiştir.

Sonuç: Rehber hemşirelik uygulamasının sonucunda, öğrenciler ve kurumlar için olumlu sonuçlar elde edildiği görülmektedir. Ayrıca, hemşirelik eğitimi veren okullarda öğretim üyeleri ve hemşireler arasında işbirliğine de katkı sağlayabilir.

Anahtar kelimeler: eğitim, klinik uygulama, rehber hemşire.

SB-56 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE KESİCİ DELİCİ ALET YARALANMALARININ İNCELENMESİ: PROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA

Ebru ÖZEN BEKAR¹, İbrahim KAVASLAR¹

¹Düzce Üniversitesi, Düzce

Giriş ve amaç: Hemşirelik eğitimi uygulamalı bir eğitimidir. Uygulamadan kaynaklı en büyük risk ise kesici delici alet yaralanmalarına bağlı enfeksiyon hastalıklarıdır. Bu araştırma hemşirelik öğrencilerinde kesici delici alet yaralanmalarının incelenmesi amacıyla prospektif kesitsel tasarımda yapılmıştır. Araştırmanın evrenini bir üniversitenin sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümü genel uygulama dersi alan 4.sınıf güz ve bahar dönemi öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmada herhangi bir örneklem seçim yöntemine başvurulmayarak çalışmaya katılmaya gönüllü olan tüm 4. sınıf hemşirelik öğrencileriyle çalışma yürütülmüştür. Çalışmanın yürütüldüğü fakültede öğrenciler 1,2 ve 3 sınıf derslerinde hasta üzerinde girişimsel işlem yapmamakta sadece 4. sınıf genel uygulama dersinde yapmaktadır. Genel uygulama dersi 2 rotasyon ve iki vardiya şeklinde yürütülmektedir.

Gereç ve yöntem: Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından oluşturulmuş soru formu ile toplanmıştır. Genel uygulama dersi alan güz dönemi 97 öğrenci bahar dönemi 93 öğrenci 14 hafta süresince gözlemlenmiştir. Kesici delici alet yaralanması olan (26) öğrenciden vaka rapor formu kullanılarak ayrıntılı veri alınmıştır. Araştırmanın uygulanması için Etik Kurul izni ( ) ve öğrencilerden bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Araştırma Helsinki Bildirgesi'nde yer alan ilkeler doğrultusunda yürütülmüştür.

Bulgular: Bu prospektif çalışmada 190 öğrencinin 26'sı (%13,7), toplam 28 kesici-delici alet yaralanması bildirmiştir. Öğrencilerin en fazla SC enjeksiyon (%32,1) ve kan şekeri ölçümü (%25) yaparken, ikinci rotasyonlarında (%71,4) ve 8-16 saatleri arasında (%57,1) kesici-delici alet yaralanmaları yaşadığı görülmektedir. Kesici delici alet yaralanmasının nedenlerini öğrenciler; en fazla dikkatsizlik (%64,3), acele etme (%17,9) ve hastanın tepkisi (%10,7) olarak belirtirken işlem esnasında malzeme yetersizliği (%50), deneyimsizlik (%32,1), hemşirenin yanlış yönlendirmesi (%17,9) sorunları ile de karşılaştıkları saptanmıştır. Ayrıca yaralanma sonrası öğrenciler en fazla kaygı (64,3), korku (53,6) ve üzüntü (21,4) duygularını ifade etmişlerdir.

Sonuç: Hemşirelik öğrencileri iş kazaları için yüksek risk grubundadır. Öğrenciler kesici-delici alet yaralanmaları nedeniyle birçok sorun yaşamaktadır. Türkiye'de hemşirelik eğitim programları bu sonuçlar göz önüne alınarak risk yönetimi çerçevesinde tekrar planlanmalıdır. Ayrıca kesici-delici alet yaralanmalarındaki yüksekliğin nedenlerini ortaya koyan çalışmalar planlanmalıdır.

Anahtar kelimeler: kesici-delici yaralanma, iş kazası, öğrenci hemşire,

SB-57 SAĞLIK BİLİMLERİ EĞİTİMİNDE ÖĞRENME ANALİTİĞİ: SİSTEMATİK BİR DERLEME

Duygu Ceren GÜNGÖR¹, Fatma ORGUN¹, Nilay ÖZKÜTÜK¹

¹Ege Üniversitesi İzmir

Amaç: Bu sistematik derlemede, sağlık bilimleri eğitiminde öğrenme analitiklerinin kullanım alanlarını ve kullanıldığı çalışmaların özelliklerini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Çalışma, Web of Science, Google Scholar, Science Direct, PubMed, Proquest veri tabanlarında 1991-2022 yılları arasında yayınlanan "Learning analytics", "health sciences", "nursing", "pharmacy", "dentistry", "medicine" anahtar kelimeleri ile ulusal ve uluslararası çalışmalar taranarak gerçekleştirilmiştir. Tarama sonucunda 2381 veriye ulaşılmıştır. Çalışmada, toplam 10 araştırma değerlendirmeye alınmıştır.

Bulgular: Çalışmaların, en çok 2021 yılında gerçekleştirildiği, 2016 ve öncesinde çalışmaya rastlanmadığı saptanmıştır. Sağlık bilimleri eğitiminde öğrenme analitiği çalışmalarının beş ülke de gerçekleştiği ve en çok ABD çalışılmıştır. Araştırma desenleri ise, deneysel, nicel, nitel ve karma yöntem şeklindedir. Öğrenme analitiklerinin lisans hemşirelik, tıp, eczacılık, diş hekimliği ve sağlık bilimleri öğrencilerinin öğrenme sürecinde amaçlı ve etkili bir şekilde kullanıldığında; başarısızlık tespiti, performans tahmini, müdahale için erken uyarı işareti ve video tabanlı öğretimde yararlı bir araç olduğu, öğrenen özellikleri dikkate alınarak süreç işletildiğinde öğrenenin akademik başarısını ve memnuniyetini olumlu yönde etkilemektedir. Öğrenenler öğrenme analitiklerinin eğitimde kullanımının bağımsızlıklarını engellediğini, ancak öğrenmeye yardımcı bir araç olduğunu da ifade etmişlerdir.

Sonuç: Araştırma bulgularından yola çıkarak, öğrenme analitikleri akademik başarı ve memnuniyet düzeyini arttırdığı görülmektedir. Öğrenme analitiklerinin kullanımı ile öğrenenlerin performans tahmini gerçekleştirilerek, program çıktılarına ulaşma düzeyleri önceden tahmin edilip önlem alınmasını destekleyecektir. Akreditasyon süreci verilerinin güçlendirilmesi için kullanımı önerilmektedir. Türkiye'de herhangi bir çalışmaya rastlanmamış olup, hemşirelik, ebelik, tıp, diş hekimliği, eczacılık alanlarında araştırma yapılması önerilmektedir. Araştırma desenleri incelendiğinde nitel desenle karşılaşılma olup, karma ve nitel desende araştırmaların artırılması önerilmektedir. Bununla birlikte, sınırlı sayıda araştırma olması bu çalışmanın bulgularını doğrulamak ve güçlendirmek için daha ileri çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar kelimeler: öğrenme analitikleri, sağlık bilimleri eğitimi

SB-58 HEMŞİRELİKTE KURAM VE MODELE DAYALI HASTA EĞİTİMİ ARAŞTIRMALARININ İNCELENMESİ: BİR SİSTEMATİK DERLEME

Duygu Ceren GÜNGÖR¹, Yasemin YILDIRIM¹, Aynur TÜREYEN¹

¹ Ege Üniversitesi İzmir

Amaç: Bu çalışmada, hemşirelikte model/kuram kullanılarak yapılan hasta eğitimi araştırmalarının kullanım alanlarını ortaya koymak ve etkinliğini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Web Of Science, Pubmed, Science Direct, ERIC, Medline ve Proquest veri tabanlarında 2011-2021 yılları arasında yayınlanmış olan “Kuram”, “Model”, “Teori”, “Hemşirelik” ve “Hasta eğitimi”; “Theory”, “Model”, “Nursing” ve “Patient education” anahtar kelimeleri kullanılarak ulusal ve uluslararası araştırmalar taranarak, 769 veriye ulaşılmıştır. Veriler, Çalışma İnceleme Formu ile toplanmış, 9 araştırma değerlendirmeye alınmıştır.

Bulgular: Hemşirelikte kuram ve modele dayalı hasta eğitimi araştırmalarında; sıklıkla Roy Adaptasyon Modeli'nin ve Neuman Sistemler Modeli'nin kullanıldığı saptanmıştır. Yapılan araştırmalarda genellikle tek bir modelin kullanıldığı görülmektedir. Araştırmaların 2020 yılında yapıldığı, araştırma deseni olarak en çok randomize kontrollü deneysel desenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Yapılan araştırmaların Türkiye ve İran'da yürütüldüğü, örneklem grubunu ise KOAH, hipertansiyon, miyokart infarktüsü, kalp yetmezliği, Jinekolojik onkoloji, koroner arter hastalarının oluşturduğu görülmekte olup, daha çok hemodiyaliz hastalarının örnekleme alınmıştır. Ayrıca araştırmalarda öz bakım, uyum, benlik saygısı, yaşam kalitesi, karşılıklı bağlılık, motivasyona temaları çalışılmış olup, en sık çalışılan temanın ise “uyum” olduğu görülmektedir.

Sonuç: Bu sistematik derlemede, ulaşılan araştırmalar incelendiğinde hemşirelikte kuram/modele dayalı gerçekleştirilen hasta eğitimi araştırma makalelerinin sınırlı olduğu, hemşirelik eğitimi ve mesleğinin temelini oluşturan kurama dayalı araştırmaların kanıt temeli yüksek olup, hemşirelikte kuram ve modele dayalı hasta eğitimi araştırmalarının desteklenmesi ve yaygınlaştırılması önerilmektedir. Gelecekte gerçekleştirilmesi planlanan araştırmalarda tema, örneklem grubu ve araştırma deseni seçiminde; bu çalışma bulgularının dikkate alınması, hemşirelikte kuram ve modele dayalı hasta eğitimi alanında üretilen bilimsel bilginin kalitesini artıracaktır. Literatürde hasta eğitiminde kuram/model kullanımına yönelik nitel desen araştırmasına rastlanmamıştır; oysa araştırma deseni, çalışmaların en önemli bölümü olup; gelecekteki araştırmalarda nitel ve karma desenin kullanılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik, hasta eğitimi, model, teori

SB-59 SON SINIF HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM BECERİLERİNİN 360 DERECE DEĞERLENDİRİLMESİ: RETROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA

Fatma ORGUN¹, Nilay ÖZKÜTÜK¹, Gülsüm ÇONOĞLU², Cemre PAYLAN AKKOÇ¹, Yusuf TÜRKÖZ¹

¹Ege Üniversitesi, İzmir

²Çankırı Karatekin Üniversitesi, Çankırı

Giriş: Hemşirelikte klinik öğretimin değerlendirilmesinde kullanılan güncel yaklaşımlardan biri 360° değerlendirmedir. Öğrencilerin bilgi, beceri, davranış ve tutumlarını kapsamlı ve bütüncül bir bakış açısıyla değerlendiren bu model, öğrencilerin acemilikten yetkinliğe ilerlemesini desteklediğinden hemşirelik eğitiminde kullanılması önerilmektedir.

Amaç: Bu çalışmada, son sınıf hemşirelik öğrencilerinin eğitim becerilerini 360° değerlendirme modeli kullanarak incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Bu araştırma, retrospektif bir çalışmadır. 2021-2022 Eğitim-Öğretim yılında bir hemşirelik fakültesinde Hemşirelikte Öğretim intörn dersi alan son sınıf hemşirelik öğrencilerinin (n=205) eğitim becerileri "sunum değerlendirme formu" ile öğretim elemanı, klinik rehber hemşire, öz ve akranları tarafından 360° değerlendirilmiştir. İstatistiksel değerlendirmeler için SPSS for Windows 25.0 paket programı kullanılmıştır. Veriler normal dağılım göstermediğinden değerlendiriciler arasında uyum için Spearman korelasyon testi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi için p<0.05 kabul edilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin %90.7'si kadın (n=186), %9.3'ü (n=19) erkektir. Sunum değerlendirme formuna ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri; öğretim elemanında 92.88 ± 7.65, klinik rehber hemşirede 94.67±7.56, öz değerlendirmede 96.38±10.23 ve akran değerlendirmede 97.57±8.60 bulunmuştur. Tüm değerlendiricilerin sunum puan ortalamaları ise 95.37±5.82'dir. Değerlendiriciler arası korelasyon incelendiğinde, öğretim elemanı ve rehber hemşire arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuşken (r=0.352; p=0.000), öğretim elemanı ile öz ve akran değerlendirme arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (p>0.05). Öz ve akran değerlendirme arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır (r=0.634; p=0.000). Ayrıca sunum puan ortalamaları ile öğretim elemanı arasında yüksek düzeyde (r=0.712; p=0.000); rehber hemşire (r=0.691; p=0.000), öz değerlendirme (r=0.449; p=0.000) ve akran değerlendirme (r=0.465; p=0.000) arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (p<0.05).

Sonuç: Öğrenci merkezli eğitim açısından öğrencilerin derslere olan ilgilerini, motivasyonlarını, performanslarını ve başarılarını artırmada öğrencilerin değerlendirmede söz sahibi olmaları önemlidir. Ancak, öğrenciler öz ve akran değerlendirmelerde daha yüksek puanlama yapmaktadır. Bu nedenle, bu değerlendirme türlerine biçimlendirici değerlendirmelerde yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik eğitimi, 360 derece değerlendirme, çok kaynaklı değerlendirme, klinik öğretim

SB-60 FARKLI ÖĞRETİM VE PERFORMANS DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ İLE YÜRÜTÜLEN BİR DERS ÖRNEĞİ: HEMŞİRELİKTE BİLİŞİM DERSİ

Çiğdem Gamze OZKAN

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa

Giriş ve amaç: Hemşirelikte bilişim dersi, öğrencilerin sağlık bilişimi ve bilgi teknolojilerinin hemşirelik uygulamalarında kullanılması ile ilgili bilgi ve becerilere ilişkin farkındalık ve uygulama becerisi kazanmasını amaçlayan bir derstir. Bu ders, bilgi teknolojilerinin hemşirelik uygulamalarında kullanılmasına ilişkin farklı beceriler gerektirmektedir. Dersin yürütülmesinde kullanılacak öğretim ve değerlendirme yöntemlerinin bu becerileri geliştirmeye ve ölçmeye olanak sağlayacak şekilde planlanması gerekmektedir.

Gereç ve yöntem: Dersin yürütülmesinden sorumlu öğretim elemanı, derse ilişkin temel konuların anlatımını tamamladıktan sonra öğrencilerin grup sunumlarına yer vermektedir. Grup sunumları, sunumların değerlendirilmesi ve öğrenci geri bildirimleri ile tamamlanmaktadır. Öğrenciler, sunum içeriğinde kanıta dayalı araştırma sonuçları ve ders sonu/ ders içi bir aktivite planlamak zorundadır. Aktiviteler ise mutlaka interaktif öğrenme yöntemlerinden bir tanesini içermelidir. Grubun performansının değerlendirmesinde Performans Değerlendirme Formu online olarak öğrencilerle paylaşılmakta ve bu form; grubun kendi performansını değerlendirmesi, dinleyici olan grubun değerlendirmesi ve öğretim elemanının grubu değerlendirmesi amacıyla 3 farklı şekilde doldurulmaktadır. Formlardan elde edilen sonuçlar eş zamanlı olarak paylaşılmaktadır. Öğrencilerin ve öğretim elemanının karşılıklı etkileşimi ile süren ders gruba verilen geri bildirimlerle tamamlanmaktadır.

Bulgular: Grup sunumu yapan ve dinleyici olan öğrencilerin; dersin yürütülme şeklinden memnun oldukları, dersin eğlenceli, öğretici ve verimli olduğu, bir sonraki dersi heyecanla bekledikleri, yarışmaların motivasyonlarını ve değerlendirmede yer almalarının özgüvenlerini artırdığını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin derslerde en çok hemşire bilgi sistemleri, tele hemşirelik, inovasyon ve inovatif ürünlere yönelik bilgi sahibi oldukları da belirlenmiştir.

Sonuç: Öğrencilerin ders sürecinde ve grup sunumlarında aktif olmaları ile ders daha öğretici, eğlenceli ve anlaşılır hale gelmiştir. Bu derste kullanılan yöntemlerin; hemşirelik öğrencilerinin "yaşam boyu öğrenme bilinci ile mesleki rol ve sorumluluklarını yerine getirirken girişimcilik, bilişim ve bakım teknolojilerini kullanma becerilerine sahip olması" program çıktısına katkı sağladığı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: aktif öğrenme, hemşirelikte bilişim, öğrenci hemşire, akreditasyon, program çıktısı

SB-61 HEMŞİRELERİN ÇALIŞMA ORTAMI DEĞERLENDİRMELERİ İLE TIBBİ HATA YAPMA EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Nihal ÜNALDI BAYDIN¹, Gülcan TAŞKIRAN ESKİCİ¹, Ülkü BAYKAL²

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun

²İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul

Giriş ve amaç: Hemşirelerin çalışma ortamı iş doyumunu ve bakım kalitesi gibi pek çok hemşire ve hasta çıktısı ile ilişkili olan önemli bir faktördür. Bu çalışmada hemşirelerin çalışma ortamı değerlendirmeleri ile tıbbi hata yapma eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu araştırma, İstanbul ilinde bir devlet, bir eğitim ve araştırma, bir üniversite ve bir özel hastane olmak üzere dört farklı kurumda görev yapmakta olan 377 hemşire ile yürütüldü. Veriler, Eylül 2018-Şubat 2019 tarihleri arasında Tanıtıcı Bilgi Formu, Hemşirelik İş İndeksi-Hemşirelik Çalışma Ortamı Değerlendirme Ölçeği ve Hemşirelikte Tıbbi Hataya Eğilim Ölçeği kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde güvenilirlik analizi, tanımlayıcı analizler, ilişki arayıcı analizler ile parametrik karşılaştırma analizleri kullanıldı.

Bulgular: Hemşireler çoğunlukla 26 yaş ve üzerinde (%70,9), kadın (%89,7), evli (%52,0) ve lisans mezunuydu (%55,4). Hemşirelerin çoğu uykusuzluk yaşadığını (%66,0), uyumak için ilaç desteği almadığını (%94,4) belirtirken, uyku kalitelerini 4 ile 6 puan (R:0-10) arasında değerlendirdi. Hemşirelerin çoğunun meslek hayatı sırasında tıbbi hata yapmadığı (%75,1) belirlendi. Yapılan tıbbi hata sayısının da çoğunlukla 0 olduğu (%75,0) ve hemşirelerin çoğunlukla resmi olarak hata raporlamadığı (%92,8) saptandı. Hemşireler tıbbi hata yapmalarına neden olabilecek durumları ilk üç sırada; İş yükünün fazla olması (%79,3), stres, yorgunluk (%76,1) ve çalışan hemşire sayısının az olması (%68,2) olarak bildirdi. Hemşirelerin çalışma ortamı değerlendirmeleri ile tıbbi hata yapma eğilimleri toplam puan ortalamaları sırasıyla 2,46±0,50 ve 4,53±0,82 olarak saptandı. Ayrıca bu iki ölçüm arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı (r=0,020; p>0,05) belirlendi. Hemşirelerin bazı kişisel ve profesyonel özelliklerinin çalışma ortamı değerlendirmeleri ile tıbbi hata eğilimleri üzerinde anlamlı fark oluşturduğu saptandı. **TARTIŞMA VE SONUÇ:** Bu çalışmada hemşirelerin çalışma ortamı değerlendirme puanının ortanın üzerinde olduğu ve buna göre hemşirelerin çalışma ortamlarına ilişkin olumlu tutum içinde oldukları belirlenmiştir. Hemşirelerin tıbbi hata yapma eğilimleri toplam puan ortalaması ise oldukça yüksek bulunmuş olup buna göre hemşirelerin tıbbi hata yapma eğilimleri oldukça düşüktür. Ayrıca, hemşirelerin tıbbi hata yapma eğilimleri çalışma ortamlarına ilişkin tutumları ile ilişkili değildir fakat sözleşmeli çalışan hemşirelerin tıbbi hata yapma eğilimi kadrolu çalışanlara göre daha yüksektir.

Anahtar kelimeler: çalışma ortamı, tıbbi hata eğilimi, bakım kalitesi, hemşire, tanımlayıcı çalışma

SB-62 İLETİŞİM EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMADAKİ İLETİŞİM BECERİLERİNE ETKİSİ: YARI DENEYSEL BİR ÇALIŞMA

Tuğba ÖZTÜRK YILDIRIM¹, Özlem KARATANA¹

¹Doğuş Üniversitesi, İstanbul

Giriş ve amaç: Hemşire-hasta arasında kurulan etkili iletişimin sunulan bakımın kalitesini artırmada önemli bir faktör olduğu bilinmektedir. Bu çalışmanın amacı, hemşirelik birinci sınıf öğrencilerine verilen 14 haftalık yüz yüze iletişim eğitiminin, klinik uygulamadaki iletişim becerileri üzerindeki etkisini belirlemektir.

Gereç ve yöntem: Bu çalışma, tek bir grubun ön test-son test ölçümlerinin yapıldığı yarı deneysel tasarımda gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini İstanbul ilindeki bir vakıf üniversitesinde okuyan 36 birinci sınıf hemşirelik öğrencisi ile klinik uygulama sorumlu öğretim üyesi ve beş klinik hemşire oluşturmuştur. Veriler, Katılımcı Bilgi Formu ve Hemşirelik Öğrencileri İçin Terapötik İletişim Becerileri Ölçeği (HÖTİBÖ) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 26 paket programı kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, bağımlı örneklem t testi ve tekrarlayan ölçümlerde ANOVA testi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalaması $19,44 \pm 0,96$ yıl, %83,3'ü kadın ve not ortalamaları 3,50 ve üzerinde bulunmuştur. Hemşirelik öğrencilerinin %80,6'sının iletişim ile ilgili daha önce eğitim almadığı saptanmıştır. Eğitim müdahalesi öncesi HÖTİBÖ ölçek puan ortalamaları öğrencilerde $2,58 \pm 1,52$, klinik uygulama sorumlu öğretim üyesinde $2,14 \pm 1,06$ ve klinik hemşirelerde $2,07 \pm 1,02$ 'dir. Eğitim müdahalesi sonrası öğrencilerde $4,23 \pm 0,54$, klinik uygulama sorumlu öğretim üyesinde $4,84 \pm 0,23$ ve klinik hemşirelerde $4,31 \pm 0,49$ bulunmuştur. Eğitim müdahalesi öncesi ve sonrası iletişim becerileri ölçeği ve alt boyutları arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

Sonuç: Bu çalışmada, iletişim becerilerine yönelik yapılan eğitim müdahalesinin öğrencilerin klinik uygulamadaki iletişim becerilerini artırdığı saptanmıştır. Klinik uygulama sorumlu öğretim üyesi ve klinik hemşirelerin öğrencileri değerlendirdiği sonuçların da paralellik gösterdiği bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: öğrenci hemşire, iletişim eğitimi, klinik uygulama

SB-63 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE GELECEKTE ÖĞRETİM ELEMANLARININ ROLÜ

Ayşe Sevim ÜNAL

Lefke Avrupa Üniversitesi, Lefke

Giriş: Bu çalışma, hemşirelik eğitiminde kullanılan teknolojilerin artması ile üniversitelerde görev yapan “Hemşire Öğretim Elemanlarının” hemşirelik eğitiminde farklılaşan rollerine vurgu yapmak amacıyla hazırlanmıştır.

Günümüzde sağlık hizmetlerinde bilgi ve dijital sağlık teknolojilerinde olan gelişmelerle birlikte, bakım teknolojileri, üniversite düzeyinde hemşirelik eğitim süreci de gelişerek değişmektedir. Hasta verilerine dayalı bilgisayar temelli analizler, uzaktan hasta takibi, klinik yapay zeka temelli uygulamalar, sanal uygulamalar artmakta, evde bakım daha sık kullanılmakta, mühendislik ve hemşirelik bilimi hemşirelik bakımına yönelik projeler üzerinde çalışmakta ve bakıma yönelik patent alma sayıları artmaktadır. Hemşirelik bakımını düzenleyen, destekleyen ve kolaylaştıran teknolojilerden yararlanma fırsatı artmaktadır. Bu gelişmeler idari ve doğrudan olmayan bakım işlerinin yükünü hafifleteceği düşünülmektedir.

İçinde yaşadığımız yüzyılda bilim ve teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişmelerle eğitim ve öğretim sürecinde yeni bilgilerin ortaya çıkması, bu bilgilerin öğretilmesi ve öğrenilmesi konusunda hızlı değişimleri birlikte getirmekte ve sağlık bakım sistemlerini ve dolayısıyla hemşirelik eğitimini etkilemektedir. Teknolojik gelişmelerle başlayan eğitim öğretimde uzaktan ve çevrimiçi eğitimler Covid-19 ile birlikte hemşirelik eğitimini de planlı ve hazır olunmayan hızlı bir değişime zorlamıştır. Günümüzde insan ihtiyaçlarını temel alan kaliteli bir bakım hizmeti sunabilmek için hemşirelik eğitiminde duyuşsal, bilişsel ve psikomotor becerileri de içerisine alan, eğitici ve öğrenenlerin aktif olarak öğrenme-öğretme süreçlerine katılacağı işbirlikçi öğrenme, ters yüz öğrenme gibi yeni eğitim programlarında öğretim yöntemleri yüz yüze, online ve hibrit eğitim gibi kavramlar ortaya çıkmıştır.

Öğretim üyeleri de bu değişim sürecine uyum sağlayarak öğretim materyalleri ile laboratuvar koşullarında maket kullanımından robot kullanımına, simülasyon-karar destek sistemlerinin kullanıldığı destek programları ile sanal öğrenme ortamlarına değişen eğitim sürecinde aktif rol almaktadırlar. Öğretim üyeleri yeni teknolojileri takip ederek teknolojiye dayalı simülasyon, sanal eğitim gibi ortamlarda yapılan eğitimlerle öğrencini gerçek dünya arasındaki bağı kurmalarını desteklemelidir. Klinik uygulamalarla birlikte öğrenme sonucunu değerlendirme sürecinde yeni ölçme sürecini yeniden tasarlamalı, öğrencilerin öğrenme sürecini kolaylaştırmak için uzaktan etkileşim kurma yolları için kablosuz teknoloji alt yapılarını geliştirmeli, bulut tabanlı hizmetleri kullanarak daha fazla öğrenciye ulaşmayı sağlamalı, sanal hasta uygulamaları, çevrimiçi web tabanlı bloglar ve gerçek zamanlı video konferansların kullanıldığı platformlar aracılığı ile ödevler, sınıf çalışmalarını sık değerlendirmelidirler.

Anahtar kelimeler: hemşirelik, eğitim, teknoloji, öğretim elemanı

SB-64 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE WEB VE MOBİL UYGULAMAYA DAYALI HEMŞİRELİK BAKIM PLANI OTOMASYONUNUN ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Emriye Hilal YAYAN¹, Serap PARLAR KILIÇ¹, Gürkan ÖZDEN¹

¹ İnönü Üniversitesi, Malatya

Amaç: Tanımlayıcı nitelikteki bu araştırmanın amacı hemşirelik öğrencilerinde web ve mobil uygulamaya dayalı hemşirelik bakım planı otomasyonunun etkinliğini belirlemektir.

Gereç ve yöntem: Araştırmanın örneklemini bir devlet üniversitesinin hemşirelik Fakültesi'nde öğrenim gören, çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersi kapsamında hastanede uygulama yapan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 169 öğrenci hemşire oluşturmuştur. Veriler; araştırmacılar tarafından literatür desteği ile hazırlanan tanıtıcı bilgi formu ve hemşirelik bakım planı otomasyonunun etkinliğinin değerlendiren ve 15 ifadeden oluşan bir anket formu ile toplanmıştır. Veriler; ortalama, sayı ve yüzdelik olarak verilmiştir.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalaması 21.69 ± 2.29 ve not ortalaması 3.18 ± 0.58 olup, %77.5'inin kadın olduğu saptanmıştır. Hemşirelik öğrencilerinin bakım planı otomasyonu ile ilgili ifadeler içerisinde en yüksek ortalamanın "hemşirelik bakım planı otomasyonu hazırlamış olduğum bakım planlarımı saklamamı ve daha sonra tekrar incelememi sağlar" (4.34 ± 1.13) olduğu ve en düşük ortalamanın ise "hemşirelik bakım planı otomasyonu bakım planına ilgimi artırdı" (3.91 ± 1.37) olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin "hemşirelik bakım planı otomasyonu daha memnun edicidir" ifadesi ortalamasının yüksek olduğu bulunmuştur (4.14 ± 1.23).

Sonuç: Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinin bakım planı otomasyonu ile ilgili ifadelere ortalamanın üzerinde puan verdikleri ve otomasyon sisteminin motivasyon artırıcı, daha kullanışlı ve daha önce karşılaşılan sorunları azaltıcı olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin bakım planı otomasyon sistemi ile klinik uygulamada veri toplama ve bakım planını uygulama sürecinin öğrencilerin öğretimlerine, bakım planındaki verimliliğine ve motivasyonlarına olumlu katkı sağlayacağı ifade edilebilir.

Anahtar kelimeler: hemşire öğrenci, otomasyon sistemi, bakım planı, web ve mobil uygulama

SB-65 AKRAN EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMA SIRASINDAKİ STRES DÜZEYLERİNE VE BAŞ ETME DURUMLARINA ETKİSİ

Dilek BİLGİÇ¹, Hande YAĞCAN¹, Melih BAŞOĞLU²

¹Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir

²Universitätsklinikum Ruppin-Brandenburg, Berlin

Giriş ve amaç: Çalışmada hemşirelik öğrencilerinin akran eğitici desteği öncesinde ve sonrasında klinik stres düzeylerinin ve akran desteğinin stresle baş etme durumlarına etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Tek grupta ön test son test yarı deneysel tipte çalışmadır. Araştırmanın örneklemini; Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi üçüncü sınıf hemşirelik öğrencilerinden DEU Hastanesi'nde 15 Nisan- 15 Mayıs 2018 tarihleri arasında, Kardiyoloji, Ortopedi, KBB-Üroloji, Dahiliye 1 ve 2 kliniklerinde HEF 3055 Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği uygulamasına çıkmış, akran eğitici desteği almış ve gönüllü olan 285 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve "Hemşirelik Öğrencileri için Algılanan Stres Skalası-HÖASS", "Hemşirelik Öğrencileri için Biyo-Psiko-Sosyal Cevap Skalası-HÖBPSS" ve "Hemşirelik Öğrencileri için Stresle Baş Etme Davranışları Ölçeği-HÖSBDÖ" kullanılmıştır. Araştırmanın uygulanabilmesi için gerekli kurum, etik kurul (2018/11-60) ve öğrencilerden sözel ve aydınlatılmış onam izinleri alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 21.14±1.98 olup, %73'ü kız, %27'si erkektir. Çalışma öncesinde öğrenciler akademik başarılarını %78.6'ı orta ve %12.6 yüksek düzeyde, sonrasında ise %75.8'si orta ve %19.6'sı yüksek düzeyde olarak değerlendirmiştir (X²: 50.397, p<0.00). Çalışma öncesinde öğrenciler klinik uygulama başarılarını %72.3'ü orta ve %15.1'i yüksek düzeyde, sonrasında ise %67.4'ü orta ve %24.9'u yüksek düzeyde olarak değerlendirmiştir (X²: 52.301, p<0.00). Öğrencilerin akran desteği öncesinde 62.08±21.9 olan HÖASS puan ortalamalarının sonrasında 58.53±22.8'e düşerek istatistiksel olarak anlamlı düzeyde azaldığı saptanmıştır (t: 47.854, p<0.00). Öğrencilerin akran desteği öncesinde ve sonrasında HÖBPSS puan ortalamaları 28.73±18.91 olarak aynı düzeyde kalmıştır.

Sonuç: Öğrencilerin akran desteği neticesinde; ders ve klinik başarılarının arttığı, algıladıkları stres düzeyinin azaldığı, stresle baş etme becerilerinden iyimser kalma ve sorun çözmeyi daha fazla kullanmaya başladıkları, kaçınmayı azalttıkları ve transfer becerisinde herhangi bir değişim olmadığı saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerin Biyo-Psiko-Sosyal cevaplarının değişmediği ve fiziksel belirtiler alt boyutuna göre öğrencilerin daha zayıf biyo-psiko-sosyal durumu olduğu ve daha fazla semptom gösterdiği görülmektedir.

Anahtar kelimeler: akran eğitimi, algılama, baş etme, hemşirelik öğrencileri, stres